

1234
1989

**Talvisota
kadettiupseerien
kunniakas tulikaste s. 19**

KYLIKIRJAIN

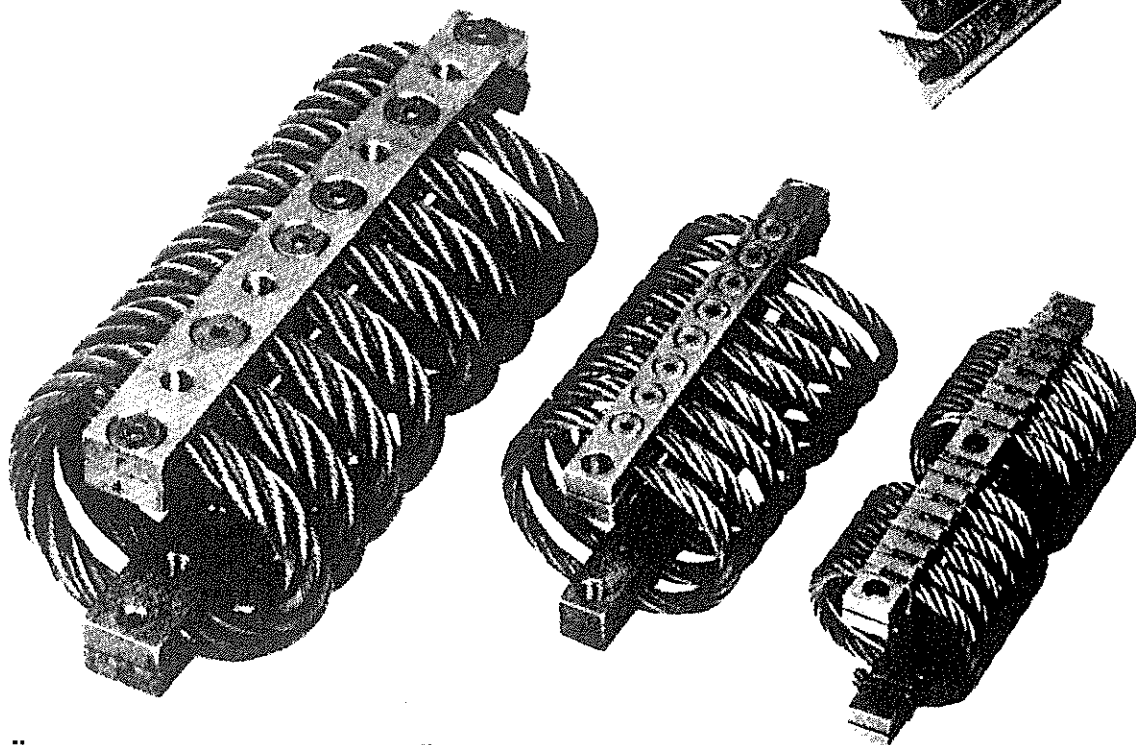
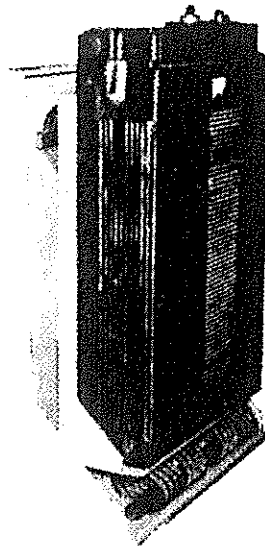
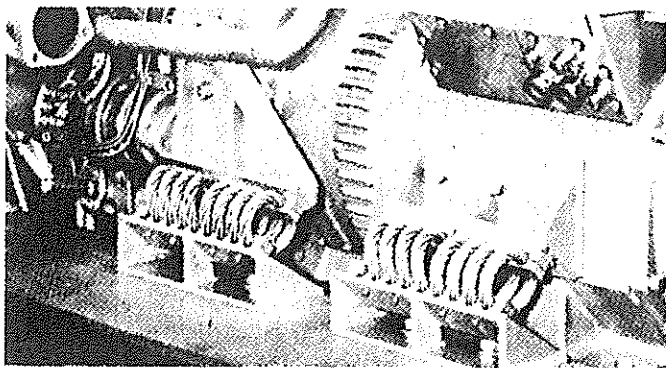
TTTITTOUUVVVTYU NNNTTTTNTTNTT TTTTCOTTUTTOO TTTTZZZTTT

**Päätösvaltaa
lähemmäs toteuttajia
s. 6**

SOCITEC-AEROFLEX SHOKKI TÄRINÄNVAIMENTIMET

Ground Forces SEFT 001A, MIL-STD-810C.
Air AIR 7304, MIL-E-5400, MIL-C-172C, MIL-STD-810C.
Marine GAM T13, ITP 25-21, MIL-S-167, MIL-S-901C, BV 43-44, STANAG 042.
Others GAM EMB1, GAM EMBT4, DEF STAND 07-55.

TÄYDELLINEN ESITE SEKÄ LISÄTIETOJA MEILTÄ:

 Lining
☎ 90-804 2233

OY LINING AB
Luoteisrinne 4
02270 ESPOO
Telefax 885 330

**DET GAMLA BORGÅ
VANHA PORVOO**

ELÄMYS KAIKKINA VUODENAIKOINA
EN UPPELSE UNDER ALLA ÅRSTIDER

Rauhankatu 20, 915-170145

PORVOON KAUPUNGIN MATKAILUTOIMISTO

BORGÅ STADS TURISTBYRÅ

Tel. 915-170 145, Fredsgatan 20

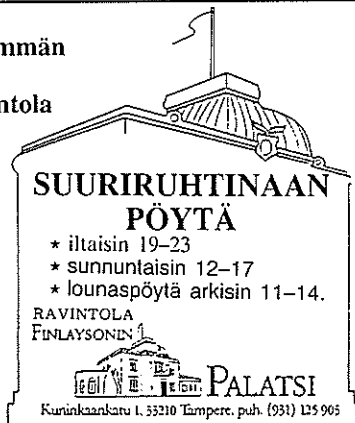
PEITETALO OY

Suojaamme omaisuutesi

- Valmistamme: – Kuorma-autojen kapellit
– Altaat, säiliöt – Sääsuojat – Hallit – Eristepeitteet
– Ampumamatot – Suojapeitot – Erkoistilaukset

PUH. 971-541 241, 71570 SYVÄNNIEMI

Enemmän
kuin
ravintola

BUNKKERI

"War Time Look"

KEHRÄSAARI
(931) 112 696

- vaativien mekatronisten laitteiden ja komponenttien toimittaja
- kalibrointi ja mittauspalvelu

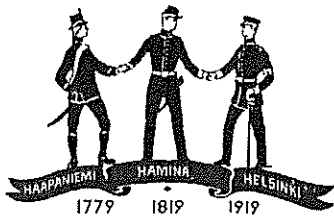
VALTUUTETTU MITTAUSPAIKKA VMP 16

NOKIA KONEET
Hienomekaniikka
41160 TIKKAKOSKI

☎ +358 41 759211

Fax +358 41 759311

Vyötti miekan vyötärölle
Kupeellensa kylkiraudan

Kadettikunta ry:n jäsenlehti
n:o 164 4/1989
ilmestyä 4 kertaa vuodessa

PÄÄTOIMITTAJA

Evl Kari F Jääskeläinen
PEttus-os
PL 919 00101 HELSINKI
puh. 90-161 2418

TOIMITUSSIIHTEERI

Maj Martti Haavisto
Topografikunta
Pasilan Virastokeskus
PL 60 00521 HELSINKI
puh. 90-154 3801

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET, TALOUDENHOITO

Marjukka Lehtinen
Kadettikunnan toimisto
Töölönkatu 35 B
00260 HELSINKI
puh. 90-490 759

ILMOITUSHANKINTA

Ilmoitus – Böök
Liusketie 3 A
00710 HELSINKI
puh. 90-373 634

TOIMITUSNEUVOSTO

Martti Sinerma puheenjohtaja
Mikko Virrankoski
Jyri Paulaharju
Kari F Jääskeläinen
Harri Heinilä

TILAUSHINNAT

Vuosikerta..... 60,-mk
Irtonumero..... 15,-mk
ISSN 0454-7357
Loimaan Kirjapaino Oy 1989

KANSIKUVA

Matti Kaltokari

N:o 164 4/1989 SISÄLTÖ

Varusmies turvallisuutemme takuumiehenä – pääkirjoitus	3
Kirkollinen työ – Syvän suuntaan ja ihmisen luo – Seurakunnan ja jumalanpalveluksen tuntomerkit on vietävä sinne, missä sotilasyhteisö elää ja toimii – Kenttäpiispa Jorma Laulaja	4
Puolustusministerin mielestä... – 1990-luvun turvallisuuspolitiikka, organisaatiopäätökset, upseeriston asema... – haastattelijana päätoimittaja, everstiluutnantti Kari F Jääskeläinen	6
Nostoväen III luokan miehiä – Ajatuksia kutsuntakierroksen jälkeen – Lahden sotilaspiirin päällikön mielestä nuorisomme on terveempää kuin tiedotusvälineiden antama kuva osoittaa – Evl Leo Kotilainen	12
Presidentti vieraili jalkaväkimuseossa	13
Wienin neuvottelut ja Suomen puolustus – Miten Suomen puolustuskyky tulisi mitoittaa, jos/kun neuvotteluissa päästään tuloksiin – Evl Pekka Visuri ...	15
Kadettiupseerit Talvisodassa – Vain osa upseeristostamme oli Kadettikoulun käyneitä. Miten he täyttivät paikkansa? Mitkä olivat heidän mielialansa 50 vuotta sitten? – Maj Alexander Aminoff	19
”Stillgestanden!” Kokemuksia saksalaisesta sotilaskomennosta – Preussilainen kuri ja elämänmeno ulotti vaikutuksensa meille Suomeenkin vakavine ja hauskoinnekin puolineen – Kamarineuvos Reino Hirviseppä	24
Vain omaksutuilla asioilla on merkitystä – Johtamisteoriat ja juppikalenterit eivät kuulu kunnan kenttämiehelle – vai olisiko niistä sittenkin jotain oppimista? – Evl Aarno Vehviläinen	30
Ratsastus – upseerin perinteinen harrastus – Maj Pekka Alhovaara	34
Kadettikunnan kirjoituskilpailun satoa – Olisitko itse kyennyt esittämään yhtä paljon tietoa tai kypsää näkemystä aiheesta ”Naiset ja maanpuolustus” kuin Rita Dahl Sotungin lukiosta? Mitä ajattelee Tuomas Rinne, Kupittaaan lukio, pienten kansakuntien mahdollisuuksista rauhan turvaamisessa?	38
Kirjat	40
Kurssikuulumisia	42
Pääsihteerin palsta	44
In Memoriam	46
Itse Asiasta	47
Vuonna 1990 merkkipäiväänsä viettävät kadettikunnan jäsenet	49

Varusmies turvallisuu­temme takuumiehenä

Kutsuntojen kautta palvelukseen astuneiden nuorten miesten panos vapaussotamme lopputulokseen oli suuri. Talvisodassa 50 vuotta sitten varusmiesjoukot ottivat rajoillamme vastaan ensimmäiset tuliryöpyt. Jatkosodassa pääosin varusmiehistä koottu Laguksen panssaridivisioona edusti kenttäarmeijamme parasta liikkuvuutta ja lujinta iskuvoimaa. Karkoittaessaan Lapin sodassa saksalaisia Pohjois-Suomesta varusmiesjoukot olivat luomassa perustaa nykypäivän turvallisuuspoliittiselle ajattelullemme. Varusmiehet ovat vaikuttaneet maamme historian kulkuun enemmän kuin moni on tullut ajatelleeksi. Tänäkin päivänä he ovat valmiita panemaan itsensä alttiiksi turvallisuutemme ja hyvinvointimme puolesta.

Varusmies on syystäkin suomalaisten lempilapsi. Meiltä kysytään usein, millaisia tämänpäivän varusmiehet ovat. He ovat kansainvälisenkin vertailun mukaan isokokoisia, vahvoja ja hyvin koulutettuja. Heidän maanpuolustustahtonsa on huippuluokkaa. Moni on interreilannut ympäri Eurooppaa ja harrastanut asioita, joista isoisät eivät voineet kuvitellakaan saman ikäisinä. Tyttöystävällä tuntuu olevan suurempi vaikutus moniin miehiin kuin äidillä isään 1960-luvulla.

Pääosa varusmiehistä on valveutuneita ja tiedostaa omat oikeutensa sekä pitää niistä kiinni. Taloudellisilla tekijöillä on heille suuri merkitys. Siksi yhteiskunnan tulisi osaltaan huolehtia, että nuorten miesten rahaasiat pysyvät kunnossa. Oman ajankäytön he näkevät tärkeänä. Tämä on haaste varusmiespalveluksen tehokkaille järjestelyille. Asevelvolliset odottavat kommentojen sijasta entistä enemmän tehtävän antamiseen perustuvaa johtamistyylä. Nuorisomme on tottunut ratkomaan ja se haluaa ratkoa ongelmia. Alaisille tulisi antaa mahdollisuus itse löytää oikeat ratkaisut. Etsimiseen kuuluu olennaisena löytämisen ilo ja erehtymisen mahdollisuus. Virheen tekemisen pelkoa tulisi minimoida. Sillä sattumalta oikein tehty suoritus ei takaa, että mahdollisessa tositilanteessa sama onni olisi aina myötä. Lisäksi tarvitaan oivalluksen kautta oikeiden suoritusten riit-

tävää toistoa kuin konsanaan golflyön­tejä harjoiteltaessa. Vaistonvarainen virheetön suoritus on myös turvallisuuskysymys kovilla ammuttaessa.

Kova ja mielekäs sotilaskoulutus on varusmiestemme keskuudessa arvostettua. Yhteiskuntamme tarjoaa nuorisollemme loistavat edellytykset opiskeluun ja itsensä kehittämiseen. Tämä on hyödynnettävä myös asevelvollisten koulutuksessa. Maanpuolustus­tahdon kannalta ei ole yhdentekevää, miten miehiä sotaväessä käsitellään ja koulutetaan. Välineiden suorituskyvyn vähättely laskee palvelusmotivaatiota. Paukkupatruunat yksistään eivät enää riitä taistelukoulutuksen elävöittämiseen. Koulutettaville tulisi kyetä antamaan välitön palaute suorituksista. Uusin laser- ja tietokonetekniikka interaktiivisine opetusohjelmineen tarjoaa tähän ratkaisuja jopa kohtuukustannuksin. Mutta tätäkin tärkeämpi on kouluttajan antama inhimillinen palaute, joka voi olla vaikka hyväksyvä hymy. On oikein, että rankaisumenettelyä nykyaikaistetaan, mutta mielekkään ja motivoituneen koulutuksen kannalta on tärkeämpää kehittää palkitsemisjärjestelmää.

Pieni vähemmistö, jolla ei ennen armeijaa ole ollut mahdollisuuksia nauttia menestyksestä, saattaa kokea varusmiespalveluksen vaikeana. Erityisesti heidän kanssaan kouluttaja joutuu panemaan itsensä peliin. Upseerin on osattava kovan koulutuksen ohella kuunnella, keskustella ja myötäelää. Puolustusvoimien kannalta olisi helpoin ratkaisu vapauttaa hankalat henkilöt. Mutta yhteiskunnan ja yksilön kannalta on tärkeää tarjota heille onnistumisen mahdollisuus ja sitä kautta itseluottamusta elää tasavertaisina muiden kansalaisten keskuudessa.

Varusmiehistä ja erityisesti varusmies­koulutuksesta on vallalla paljon virheellisiäkin käsityksiä ja ennakkoluuloja. Aiheesta on tehty riittävästi sotilasfarsseja ja -komedioita. Olisiko aika nyt kypsä ja osaaminen riittävä kunnianhimoisen **TV-sarjan tekemiseksi varusmiehistä?** Ainakaan aiheista ja katsojista ei olisi puutetta.

Kari F. Paetschäinen

Kenttäpiispa Jorma Laulaja

Kirkollinen työ - Syvän suuntaan ja ihmisen luo

Lehtimies kysyi hiljattain haastattelun yhteydessä, tarvitaanko puolustusvoimissa sotilaspappeja. Kylkiraudan päätoimittaja taas tiedusteli, mihin suuntaan kirkollisessa työssä ollaan menossa.

Kirkollinen työ "sijaitsee" risteysalueella. Siinä tuntuvat kirkko ja valtio -suhteen, sodan ja rauhan ongelman tai vaikkapa lain ja evankeliumin jännitteet. Sotilaspapin pysyvä tehtävä on tehdä selkoa työnsä luonteesta ja tavoitteista.

Tällä kerralla päätoimittajan kysymyksestä voisi selviytyä kertomalla pääällimmäiset käytännön kuuluiset. Valmistelme kirkollisen työn oppaita, joissa esitetään työme linjat. Suunnittelemme mukana kuljetettavia kirkollisen työn perusvarusteita. Pastori Seppo Kankaasta tuli syyskuun puolivälistä sotilasopetuslaitosten pappi sijoituspaikkana Kadettikoulu.

Käytännön kuulumiset ovat signaaleja laajemmasta pyrkimyksestämme: syvän suuntaan ja ihmisen luo. Tämä aforismin sukuinen ilmaisu edellyttää konkretisoimista. Tätä tehdessä taas tulevat esille myös puutteet. Ilman tavoitteita kirkollisessa työssä ei kuitenkaan ole suuntaa eikä jännitettä.

Enemmän kuin perinteitä tai kriisiajan hätävara

Ihmisen luo mentäessä on luovuttava ghettoa-ajattelusta. Kirkko saattaa eristäytyä omaksi saarekkeekseen ja ka-

ventua fraasiksi. Kirkolliselle työlle tämä tapahtuu, jos se ymmärretään vain perinnetoiminnan osa-alueeksi, kaatuneiden huollon taustaväriksi tai kriisiajan hätävaraksi. Arvostan puolustusvoimien perinteitä, pidän tärkeänä kaatuneiden huollon järjestämistä ja sitä, että ihminen turvautuu hädässä Jumalaan. Tällä suunnalla tulee kuitenkin vastaan edellä mainitun toimittajan kysymys, tarvitaanko.

Eräs vastaus hahmottuu, kun seuraa puolustusvoimien arkea. Monien hyvien asioiden ohella tiedostan resurssipulasta ja lisääntyneistä tehtävistä johtuvan paineen. Kuulen varusmiesten arkitodellisuudesta ja monien sopeutusvaikeuksista. Huomaan poikkeusten ja katkosten muodostavan organisaation vakiintuneen elementin. Tässä talossa arjen pitää joskus vaihtua joukko-osaston yhteentulemiseksi ja juhlaiksi. Täällä tarvitaan ehtoollisjumalanpalveluksia ja hartauksia, joissa voi hiljentyä, koota sisimpäänsä ja saada pyhyiden kokemus.

Ajatuksena on se, että sotilaspappi voi viedä seurakunnan ja jumalanpalveluksen tuntomerkit sinne, missä sotilasyhteisö elää ja toimii.

On ymmärrettävä panostaa ihmiseen

Ammattiasioiden ja päivänpuheiden lisäksi ihmistä tulee lähestyä syvän suunnassa. Jo koulutustavoitteiden vuoksi, mutta ennen muuta ihmisen tähden, tässä organisaatiossa tulee elää oikean ja väärän tunto sekä armon elementti. Jokaisella on oltava mahdollisuus puhua asiansa toisen ihmisen kanssa luottamuksellisesti ja sellaisina kuin ne ovat. Puolustusvoimissa on ammennettavaa kristillisen kirkon uskon lähteestä, sen ihmistunteuksesta ja sielunhoidon perinteestä. Panos-tuotos -kielimumretta käyttäen on ymmärrettävä panostaa ihmiseen. Nämä asiat ovat liian tärkeitä delegoitavaksi yksin sotilaspappien pienelle joukolle. Ne ovat - niiden tulee olla - yhteisiä upseereille, papeille ja muulle henkilökunnalle.

Sotilaspapin tärkein yhteistyökumppani on kantahenkilökunta. Kun upseeri ja pappi kokoavat eväänsä samaan pussiin, koulutuksessa ja päi-

vittäisissä tilanteissa tulee esille myös muuta kuin aselajin teknisluonteisia opetusaiheita. Tunnustetaan vaativan koulutuksen merkitys. Samalla ymmärretään, että tuloksiin päästään arvostamisen ja ihmissuhteiden ymmärtämisen hengessä. Käsitetään, että lujuus on enemmän kuin ulkonainen kovuus. Tiedetään, että järjen erehdykset unohtuvat pian ja että sydämen onnistumiset tai erehdykset säilyvät muistissa.

Sotilaspappi, kantahenkilökunta ja muu henkilökunta ovat yhteistyössä myös silloin, kun varusmies ei jaksa tai ei sopeudu. Sotilaskotiyhdistysten ja varusmiestoimikuntien kanssa tulevat esille edellisen lisäksi myös muut viihtymiseen ja henkiseen ilmanalään kuuluvat asiat.

Moni hyvä asia alkaa keskustelusta

Varuskunta on monimuotoinen yhdessä tekemisen ja yhdessä elämisen verkosto. Soti-

laspappin asia on elää siinä mukana: mennä leireille, tupiin ja korjaamoihin. Kirkollisen työn kokoontumiset, tapaamiset ja henkilökohtaiset keskustelut ovat tämän elämisen osa. Hyvä komentaja ja kouluttaja, millaiseksi sotilaspappin työ ajatellaan joukko-osastossasi? Moni hyvä asia alkaa keskustelusta.

Kirkollinen työ on tarkoitettu joustavaksi ja liikkuvaksi. Puolustusvoimien kaksi kapelia, Merikapeli ja Savon sotilaskappeli, ovat erinomaisia saavutuksia. Raskas rakentaminen ei kuitenkaan ole yleinen tavoite. Suunnitteleme paraikaa sotilaspappin liturgisten tarvikkeiden, ehtoolisvälineiden, peruskirjojen ja mukana kulkevien alttarivarusteiden sovellutuksia. Ajatuksena on se, että sotilaspappi voi viedä seurakunnan ja jumalanpalveluksen tuntomerkit sinne, missä sotilasyhteisö elää ja toimii.

Tähän yhteyteen kuuluu se, että sotilaspappi saa kertausharjoituksissa tuntuman mies-

Nämä asiat ovat liian tärkeitä delegoitavaksi yksin sotilaspappien pienelle joukolle. Ne ovat – niiden tulee olla – yhteisiä upseereille, papeille ja muulle henkilökunnalle.

ten keskellä elämiseen. Samalla tavoitteena on antaa kertausharjoituksiin kutsutuille papeille mahdollisuus, paitsi valmentautua kriisiajan tehtäviä varten, mennä suomalaisen miehen luo. Se kokemus on kirkossamme sitten viime sotien ohentunut.

Opiskeluaikana professorini kysyi suullisen tentin päätteeksi, mitä eräs toverini oli saanut evääksi pitkältä stipendimatkaltaan. Vastasin jotakin sanoakseni, että eiköhän ulkomailla oleminen aina avarra. Tähän opettajani tokaisi: "Ei hän avartumista tarvitse, vaan syvenemistä." Kirkollisessa työssä tarvitaan molemmat suunnat. □

"Sotilaspappin pitää mennä leireille, tupiin ja korjaamoihin – Moni hyvä asia alkaa keskustelusta."
Kuva Jouko Suikkari.

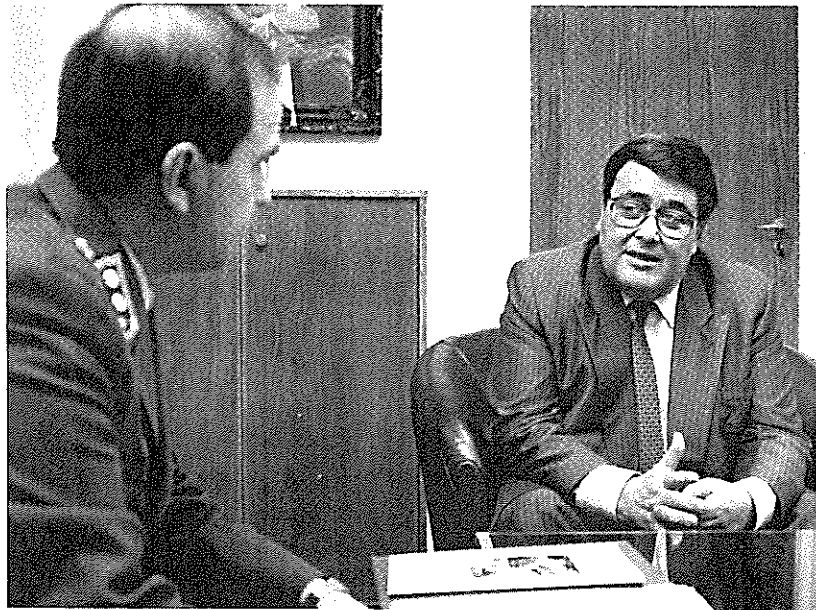
Puolustusministerin mielestä...

Herra Puolustusministeri, Te olette tavannut Neuvostoliiton puolustusministerin ja maan ylintä sotilasjohtoa useaan otteeseen, olette keskustellut Yhdysvaltojen edellisen puolustusministerin ja pohjoismaisten kollegojenne kanssa. Julkisuu-teen tulneiden tietojen mukaan ulkovaltojen edustajat ovat poikkeuksetta antaneet myönteisen kuvan puolustusvoimistamme. Entä sotilaallispoliittinen asemamme? Onko siitä esitetty käsit-tyksiä, jotka poikkeavat omistamme?

Suurvallat ja pohjoismaiset naapurimme tarkastelevat Suomea omista lähtökohdis-taan ja omien etujensa kan-nalta. Kaikki tahot, joilla on strategisia intressejä Pohjois-Euroopassa ja pohjoisilla merialueilla ovat selvästi tietoisia siitä, mikä merkitys on suur-valtaliittoutumien leikkauspis-teessä olevien valtioiden jat-kuvalla vakaudella. Rajojem-me ulkopuolella pidetään va-kiintunutta turvallisuuspoliit-tista tilannetta Pohjolassa myönteisenä asiana ja katso-taan, että myös Suomen va-kaudella, puolustuskyvyllä ja -tahdolla on uskottavuutta, ja että näitä tarvitaan. Kukaan tapaamistani ulkovaltojen edustajista ei ole viitannut sii-hen, että Suomen olisi syytä muuttaa puolustuksensa ta-soa, jotta turvallisuutemme tai heidän turvallisuutensa pa-ranisi.

Suurvaltojen ja lähinnä Ruotsin sekä Norjan sotilas-poliittisen ja sotilasjohdon kanssa käymäni keskustelut

Kylkiraudan päätoimittaja, everstiluutnantti Kari F Jääskeläinen haastatteli puolustusministeri OLE NORRBACKIA hänen virkahuoneessaan.

ovat osoittaneet, että ase-maamme pidetään vakaana. Heidän käsityksensä eivät poikkea meidän ajattelutavas-tamme. Turvallisuuspoliittis-ten ratkaisujemme nähdään olevan heidänkin etujensa mu-kaisia. Meillä on siis kaikki syyt huolehtia siitä, että myön-teisiä arvioita saanut linjam-me jatkuu riippumattomana kansainvälisistä suhdanteista. Puolustuspolitiikkamme ei näin ollen voi olla spekulatiivista. Vain pitkäjänteisyydellä ja välttämällä jyrkkiä heilahte-luja voimme ylläpitää toimin-tavapautemme ja yhteiskun-tamme kehityksen kannalta välttämätöntä ulkoista luotta-musta.

Liennytys on ollut viime ai-koina merkittävä tekijä kan-sainvälisessä kehityksessä. Sen myötä on julkisuudessa esitetty tietoja suurvaltojen asemäärien ja joukkojen sup-pistamisista. Toisaalta Itä-Euroopan kehityksellä ja Länsi-Euroopan yhdentymi-sellä on omat vaikutuksensa. Minkälaisena näette täs-sä valossa maanpuolustuk-sen roolin turvallisuuspoli-tiikkamme osana 1990-luvulla?

Toimiva vuoropuhelu suurval-tojen välillä, liennytys ja kehi-tys aseidenriisunnan alalla ovat luonnollisesti myönteisiä piirteitä kansainvälisessä poli-tiikassa. Elämme muutosten

aikaa. Tämän muutosprosessin ja aseidenriisun vaikutusten ennustaminen on vaikeaa. Aseidenriisunnalla saattaa olla sisällöllisesti ja joillakin maantieteellisillä alueilla jopa täysin nurinkurisia seurannaisvaikutuksia. Esimerkiksi mahdollisen START-sopimuksen lopputuloksena voi olla se, että lentokoneisiin ja merialueille sijoitettujen risteilyohjusten ja pommikoneiden ominaispaino nousee. Tämä tarkoittaisi lisähaasteita Pohjolan ilmatilan puolustamiselle. Tästä syystä olisi Suomenkin etujen mukaista, että pohjoisten alueiden turvallisuudesta ryhdyttäisiin vakavasti neuvottelemaan.

Joukkojen ja aseiden supistuksia seurattaessa on muistettava, että ne kohdistuvat pääasiassa vanhoihin aseisiin ja siihen mahtavaan sotilaalliseen voimaan ylikapasiteettiin, mikä suurvalloilla on ollut ja edelleen on. Suurvaltojen strategiset perusedut eivät ole muuttuneet ja uusia, entistä tehokkaampia asejärjestelmiä kehitetään 2000-luvulle tähtävin ohjelmin. Suhteellista puolustuskyvyn laskua ei juurikaan tapahdu, vaikka kaavailut joukkojen ja asearsenaalin supistukset toteutuisivat. Maailmassa on edelleen paljon ratkaisemattomia ristiriitoja, ohjusaseistus ja kemialliset aseet

leviävät voimakkaasti suurvaltaliittoutumien ulkopuolelle ja monet tekijät, kuten ylikansoituksesta, ympäristötuhoista, ilmaston muutoksista ja sodista aiheutuvat seuraukset saattavat johtaa yllättäviin muutoksiin kansainvälisessä kentässä. Kun lisäämme luetteloon varsinkin Itä-Eurooppaa ravistelevat monimuotoiset muutokset, yhdyntävän Euroopan, suhdanneherkän maailmantalouden ja kilpailun raaka-aineista uskon maininneeni ainakin osan niistä ulkoisista tekijöistä, joihin meidänkin on realistisessa turvallisuuspoliittisessa tilanteenarvioinnissamme kiinnitettävä huomiota.

Pieni, puolueettomuuspolitiikkaa harjoittava valtio, jolla on rajalliset voimavarat ja joka ei perusta turvallisuuttaan ensisijaisesti aseisiin, ei voi lyhytnäköisesti ja ottamatta huomioon omaa kansallista etuaan ja naapureitaan ryhtyä etukäteen korjaamaan vielä kaukaisuudessa hämmöittäviä liennytyksen hedelmiä esimerkiksi alentamalla kaikkien vertailujenkin mukaan alhaisia puolustusmäärärahojaan. Meillä on syytä ja aikaa seurata tilanteen kehittymistä ja analysoida pohtia asioita. Minulle on muodostunut sellainen käsitys, että vakaa Suomi ja Pohjola koetaan turvalli-

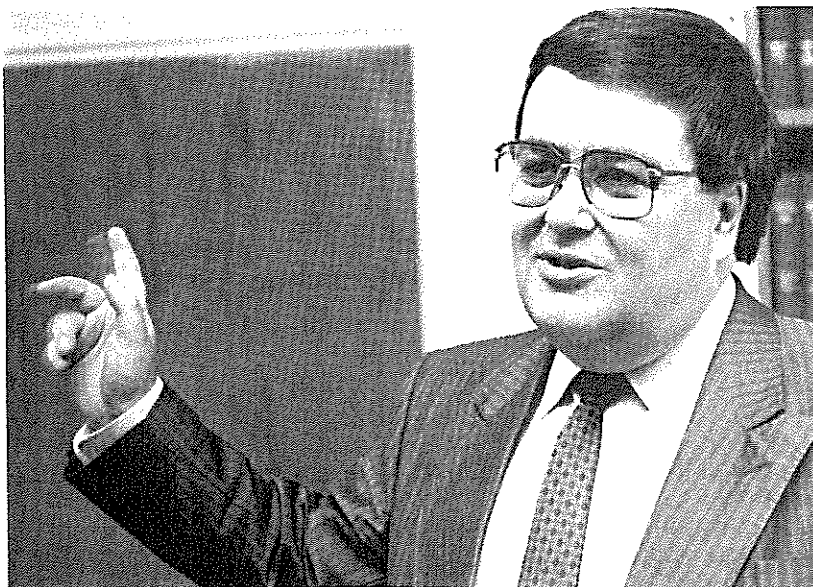
suutta ylläpitäväksi ja luovaksi sekä rauhoittavaksi tekijäksi nopeasti muuttuvassa Euroopassa. Tämän ja kaiken edellä kuvaamani perusteella uskon, että maanpuolustuksemme tulee myös 1990-luvulla olemaan sama selkeä ja vakiintunut tehtävänsä turvallisuuspolitiikassamme kuin tänään. Kukaan ei ole ainakaan toistaiseksi tuonut esiin yhtään vakavasti otettavaa argumenttia muunlaisen ratkaisun puolesta.

Valtionhallinnossa puhutaan tarpeesta delegoida päätösvaltaa alaspäin. Miten se näkyy puolustusministeriön tulevissa tehtävissä ja organisaatiossa?

Näkyvin tai ehkä tuntuvin muutos tapahtuu siinä, että on tarkoitus järjellä hallintokulttuuria. Ministeriöön ja ministerille on haalittu paljon sellaisia asioita päätettäväksi, jotka olisi ratkaistava siellä missä ko. kysymyksistä on paras tietämys eli sotilasläänitai joukko-osastotasolla. Jo nyt on delegoitu satoja päätöksiä ministeritasolta alaspäin ja osastoiltakin on tarkoitus siirtää päätösvaltaa lähemmäs toteuttajia. Organisaatiotakin tutkitaan ja se tiedetään jo nyt, että poistettavia päällekkäisyyksiä löytyy ja työnjaossa ministeriön sisällä on korjaamisen varaa. Nämä tutkimukset ovat kesken, joten en halua sen enempää rauhoittaa kuin huolestuttaa kehtään tässä vaiheessa.

Läheskään kaikki eivät ole ymmärtäneet joukko-osastojen lakkauttamisen tarpeellisuutta juuri nyt. Mitkä tekijät ovat pakottaneet näin koviin ratkaisuihin? Millä perusteilla on valittu lakkautettavat joukko-osastot?

Yhteiskunta kehittyy ja sen mukana on myös puolustusvoimien kehityttävä. Runsaan 20 vuoden aikana on varusmiesten määrä vähentynyt runsaalla 15 000:lla ja vuoteen 2 000 mennessä vähennystä tulee olemaan 60-luvun puolivälin tasoon verrattuna runsaat 20 000. Toisaalta ker-

tausharjoitukset ovat lisääntyneet samana aikana muutamasta tuhannesta noin 50 000:een. Tekniikassa olemme siirtyneet samana aikana hevosaikakaudesta panssaroi-tuihin sekä maastokelpoisiin ajoneuvoihin. Kaikki edellä mainitut tekijät ovat aiheutta- neet sen, että koulutus on pirstoutunut moniin pisteisiin, eivätkä koulutusyksiköt ole re- surssien käytön kannalta jär- keviä. Tämä on aiheuttanut myös henkilöstöpulaa ennen kaikkea kertausharjoituskou- lutuksen sekä teknisen kalus- ton käytön, huollon ja ylläpi- don osalta. Samaan aikaan ei henkilöstöä ole saatu budjetti- teitse lisää. On siis ollut pak- ko kohdentaa nyt käytettävissä oleva henkilöstö mahdolli- simman tarkoituksenmukaisel- la tavalla niin, että puolustus- voimien tehtävät voidaan to- teuttaa myös 2000-luvun vaih- teessa. Näillä perusteilla on myös valittu lakkautettavat joukko-osastot.

Onko lähivuosina odotetta- vissa organisaatiouudistuk- sessa jo tehdyille päätöksille jatkoa? Mitä toimialoja ja paikkakuntia nämä päätök- set mahdollisesti koskevat?

Maavoimien organisaatiouu- distuksen jälkeen on jo käyn- nistetty puolustusvoimien joh- tamis- ja hallintojärjestelmän uudistaminen. Järjestelmällä tarkoitetaan ketjua Pääesikun- nasta aina perusyksikköön as- ti. Tavoitteena on vähentää johtamisportaita sekä delegoi- da päätös- ja toimivaltaa sekä resursseja mahdollisimman alas. Uudistus aloitetaan pää- esikunnasta, josta on tarkoi- tuksena siirtää useita satoja henkilöitä kentälle maakun- tiin. Maa tultaneen jakamaan lähinnä poikkeusolojen toi- minnan suunnittelua varten kolmeen maanpuolustusaluee- seen sekä sotilaslääneihin, joi- den alueet noudattavat läänin- hallinnon aluejakoa. Uudistus merkitsee toteutuessaan alu- eellisten esikuntien määrän vähenemistä puolella. Nykyis- ten sotilaspriirien esikuntien tehtävät siirretään uusimuotoi- sille sotilaslääneille, joukko-

osastoille ja laitoksille. Yleisö- palvelun toimintapisteet eivät siis vähene vaan pikemminkin lisääntyvät. Uudistus tulee koskettamaan niitä paikka- kuntia, joissa sotilaspriirien esi- kuntia yhdistetään sotilaslää- nen esikunniksi. Tarkoituksena on, että pääsääntöisesti so- tilasläänin esikunta toimii sa- malla alueella kuin lääninhalli- tus.

Puolustushallinnon alalle on saatu näihin päiviin saakka hyvää henkilökuntaa. Tule- vaisuuden näkymät eivät ole yhtä positiiviset. Mitkä ovat mielestänne ne keinot, joilla laadullisesti ja määräl- lisesti riittävän henkilöstön rekrytointi taataan 1990- luvulla?

Alkupalkkauksen kehittämi- nen ja kilpailukykyiseksi saat- taminen on ehkä tärkein kei- no. Tätä ja kysymyksessä mai- nittuja asioita selvitti syksyllä mietintönsä jättänyt "Puolus- tusvoimain henkilöstö 2000" -työryhmä. Työryhmä on to- dennut, että 1990-luvulla puol-ustusvoimien työpaikkojen tulee olla kilpailukykyisiä muuhun yhteiskuntaan näh- den. Tämä merkitsee sitä, et- tä meidän antamamme koulu- tuksen on oltava rinnastetta- vissa muualla yhteiskunnassa annettavaan koulutukseen, joskin on muistettava, että

omaleimaisuudellakin on tär- keä merkityksensä jota on syy- tä korostaa. Eräänä keinona äsken mainittu työryhmä on nähnyt myös sen, että mikäli joudutaan 1990-luvulla edel- leen henkilöstön vähentämis- toimenpiteisiin, niin niistä säästyneet varat, ainakin pää- osa, voitaisiin käyttää henki- löstön virkarakenteen paran- tamiseen. Myös työympäris- tön kehittämiseen ja vastuun lisäämiseen myös alemmilla tasoilla on kiinnitettävä enene- vässä määrin huomiota.

Kansainvälisessä vertailussa ylimpien upseereiden virko- jen määrä Suomessa on suh- teellisestikin ottaen pienim- piä. Tästä huolimatta upsee- riston virkarakenteen kehi- tysnäkymät ovat heikot. Mistä johtuu, että päättäji- lä näyttäisi olevan halua muiden alojen etuisuuksien lisäämiseen, mutta kun tul- laan upseeriston asioihin, myönteisyyttä on vaikea ha- vaita?

Jossain määrin näin varmaan- kin on. Toisaalta voidaan kui- tenkin kysyä lisääkö ylimpien virkojen määrällinen lisäys si- nänsä upseeriston arvostusta ja virkauran kehittymistä. Löytyy päinvastaisiakin esi- merkkejä. Suurella ylimpien upseerien määrällä saattaa ol- la "inflatoorinen" vaikutus.

Jo tuolla edellä mainitsemasani henkilöstöjärjestelmän kehittämistä kosketelleessa työryhmässä on myös jossain määrin tätä asiaa käsitelty. Virkojen määrä ja haltijoiden koulutus riippuu puolustusvoimien tehtävistä ja siitä lähtevistä tarpeista. Työtehtäviä ei voida muuttaa palkkauspoliittisin perustein. Mitä palkka-etuihin tulee on olemassa neuvottelujärjestelmä, jonka kautta etujärjestöjen perusteet ja kyky mitataan.

Kyvykkään upseeriston merkitys puolustusvoimien kehittämiseen ja imago on suuri. Miten valtiovalta huolehtii siitä, että upseerikuntamme kansainvälisestikin korkea taso ja arvostus säilyvät myös tulevaisuudessa?

Suomalaisella upseeristolla on erittäin korkeatasoinen koulutus takanaan. Uskaltaisinpä jo sanoa, että tulevan uudistuksen jälkeen, jolloin peruskoulutus kestää neljä lukuvuotta, koulutus on varmaan eräs maailman parhaimpia. Arvostuksen säilyminen riippuu kuitenkin mitä suurimmassa määrin upseerikunnasta ja yksilöstä. Se kuinka upseerit ammattikuntana ja yksilönä käsittelevät ja kouluttavat varusmiehiä ja reserviläisiä on ratkaisevan tärkeää arvostuksen kannalta. Myös kyky tulla toimeen demokraattisen yhteiskunnan eri elimien, laitosten ja yksilöiden kanssa luo kuvaa upseeristosta. Upseerien koulutuksessa saattaisikin tulevaisuudessa olla tärkeää yhä enemmän ottaa huomioon suhteiden hoitaminen muuhun yhteiskuntaan. Sen lisäksi, että upseeria opetetaan toimimaan autoritäärisessä yhteisössä sodan aikana, häntä tulee opettaa toimimaan yhteiskunnassamme normaaleina aikoina. Keskustelut ja neuvottelut esimerkiksi henkilöstöjärjestöjen ja liittojen kanssa eivät voi käydä autoritäärisessä muodossa. Olisi myös tarpeen tutkia sitä, että uusimuotoisessa koulutuksessa upseeri opiskelisi osan ajastaan yliopistossa. Tänä aikana

hän voisi keskittyä niihin erikoisopintoihin, jotka kiinnostavat häntä ja saattavat muokata hänen virkauraansa tulevaisuudessa.

Keskustelu puolustusvoimien henkilöstöjärjestelmän kehittämisestä on ollut vilkasta jo muutaman vuoden ajan ja on saanut kärjekkäitäkin muotoja. Voimatoimikin on väläytelty. Miten Te olette kokenut tähänastiset keskustelut?

Puolustusvoimissa joudutaan tottumaan siihen, että henkilöstöjärjestöt ajavat omia oikeutettuja etujaan. Hierarkisessa järjestelmässä tämä toiminta luo kieltämättä jännitteitä. Kaikilla ammattijärjestöillä ja -ryhmillä on kuitenkin tässä maassa oikeus ryhtyä parhaimmiksi katsomiinsa toimenpiteisiin, jopa lakkoon, etujensa ajamiseksi. En kuitenkaan usko, että kovimmat järjestölliset toimenpiteet olisivat hyödyllisiä puolustusvoimissa. Valmiuden ja turvallisuuden kannalta niistä olisi tietysti haittaa, mutta se ei ole etujärjestökysymys. Uskon myös, että lakkoilu puolustusvoimissa ei voittaisi sympatioita muualta yhteiskunnasta.

Mitkä asiat Te näette erityisesti tulevaisuuden haasteiksi upseeristollemme nopeamuutoksissa yhteiskunnassamme.

Erityisen tärkeäksi näen jatkuvan koulutuksen periaatteen, sillä ellet kouluta itseäsi niin ammattitaito kuluu. Tärkeänä haasteena näen myös sopeutumisen jatkuvaan muutokseen. Muutoksen tulee olla osa toimintaa, ei jokin erityistapaus. Visioiden – näkemyksen muodostaminen tulevaisuudesta sekä jatkuva sopeutuminen muutoksiin takaavat sen, ettei synny suuria muutospatoutumia, joiden purkaminen kirpaisee ja aiheuttaa mullistuksia koko organisaatiossa. Lopuksi toteaisin, että mitä suurempi tieteiden erikoistuminen on, sitä huolellisemmin upseerin tulee kiinnittää huomiota yleiskäsityksen säilyttämiseen. Sotilaallisen johtajakoulutuksen perusaineiksina tulee olla kriittinen ajattelu ja henkinen joustavuus.

Koulutuksen ammattilaisena Te, Herra Ministeri, olette esittänyt visioitanne asevelvollisten koulutuksen järjestelyistä 1990-luvulle. Mitkä ovat sotilaskoulutuksemme keskeisimmät ongelmat ja miten ne tulisi ratkaista?

Keskeisin ongelma saattaa olla varusmiesten ja miksei myös reserviläisten palvelusmotivaation herättäminen ja sen ylläpitäminen. Nykynuorisomme on kasvanut varsin vapaassa ilmapiirissä, korkean elintason vallitessa ja kansainvälisten vaikutteiden ympäröimänä. Kriittisyyskin on aiempaa avoimempaa. Tästä syystä olisi erityisesti huolehdittava siitä, että asevelvollisemme kokisivat palveluksensa puolustusvoimissa mielekkäänä ja hyödyllisenä.

Koulutusjärjestelyjen ja opetusmenetelmien olisi suuntauduttava entistä enemmän tehokkaaseen ajankäyttöön ja ajattelevien, aloitekykyisten ja odottamattomiin tilanteisiin sopeutuvien neuvokkaiden so-

tilaisten kouluttamiseen. Johdattamisilmaston soisi olevan vähemmän sidoksissa muodolliseen arvovaltaan ja kiinteisiin määräyksiin, jotta tunne turhauttavasta pakosta väistyisi ja tilalle tulisi todellista maanpuolustushenkeä kannustava avoin ilmapiiri. Sotilasyhteisölle välttämättömän kurinalaisuuden olisi lähdeksi ensi sijassa yksityisen sotilaan itsekurista, joka syntyy siitä, että hän ymmärtää, että on olemassa yhteisiä etuja, joiden puolesta on toimittava ja tarvittaessa taisteltava. Itsekurin omaava sotilas on varmasti rohkeampi, vahvempi ja taistelutehokkaampi kuin esimiestään pelkäävä mies, jolle kaikki asiat on käskettävä yksityiskohtia myöten. Hän on myös innokkaammin mukana kovassa koulutuksessa ja on valmis noudattamaan tiukkojakin sääntöjä.

Minulle on myös muodostunut sellainen käsitys, että käytännön koulutustyössä olevan kantahenkilökunnan luovuutta ja oma-aloitteisuutta on liiaksikin sidottu ylhäältä annettuun yksityiskohtaisiin ohjeisiin ja minuuttiohjelmiin. Kaikkia puolustushaaroja ja aselajeja kattavan peruskoulutusohjelman luominen on varmasti ollut aiheellista, mutta sen ulkopuolella ja ehkäpä tähänkin liittyen olisi kannustettava kouluttajia käyttämään mielikuvitustaan koulutustapahtumien elävöittämiseksi.

Uusi/tuleva eduskunnan oikeusasiamies on julkisuudessa katsonut yhdeksi keskeisimmäksi tehtäväkseen varusmiesten oikeusturvan parantamisen. Minkälaisena Te näette varusmiesten oikeusturvan tätä nykyä?

Meillä on vuoden 1984 alusta toteutettu perusteellisesti valmisteltu sotilasoikeudenhoitolainsäädännön kokonaisuudistus. Uudistuksen myötä varusmiesten oikeusturva on merkittävästi parantunut niistä ajoista, kun itse olin varusmiespalveluksessa. Voidaan sanoa, että lainsäädäntö-

me kestää hyvin vaativankin kansainvälisen vertailun. Kun kurinpitomenettelyssä on mm. lisätty juridista asiantuntemusta on eduskunnan oikeusasiamieskin käsityksensä todennut, että uusi järjestelmä on kaikinpuolin parempi kuin entinen.

Niin hyvin asiat eivät kuitenkaan ole, etteikö niitä voitaisi parantaakin. Eduskunnalle onkin syyskuun alussa annettu hallituksen esitys, joka toteutuessaan merkitsee, että todennäköisesti ensi vuoden alusta lukien kurinpitomenettelyssä määrätystä kurinpitotörangastuksesta saadaan valittua yleiseen tuomioistuimeen. Tällä hetkellä muutoshakumenettely on puolustusvoimien sisäinen. Kurinpitotörangastuksesta saa tehdä tarkastuspyynnön ylemmälle kurinpitoesimiehelle.

Olen lisäksi asettanut työryhmän tämän vuoden loppuun mennessä selvittämään onko sotilaskurinpitolain seuraamusjärjestelmä edelleen asianmukainen vai tulisiko sitä jotenkin kehittää.

Suhtaudumme puolustusministeriössä erittäin vakavasti asevelvollisten oikeusturvaky symyksiin?

Minkälainen kuva Teille on muodostunut kantahenkilökunnan työolosuhteista ja mahdollisuuksista tehtävien täyttämiseen?

Jos työolosuhteilla tarkoitetaan esimerkiksi sosiaali- ja koulutuksen valmisteluihin tarvittavia tiloja sekä luokkia

on tilanne monissa varuskunnissa minusta yllättävän keho. Vika piilee ilmeisesti sekä vanhentuneissa asenteissa että suunnittelussa. On pidetty riittävänä, että joku miehistötu-pa on osoitettu kantahenkilökunnan repunsäilytyspaikaksi ja muutama pöytä ja tuoli on haalittu sisään. Pieni ja ilman ilmastointia oleva luokkatila, johon ahdetaan 120 miestä jakkaruille istumaan ei myöskään innosta ketään oppimaan. Kouluttajankaan tilanne ei ole kadehtittava, vaikka perinteen voimalla on kestäetty ja kärsitty. Ei ole uskallettu ja osattu vaatia muutoksia ja uudistuksia. Kantahenkilökunta ei ole ainakaan aikaisemmin voinut riittävästi osallistua omia työolosuhteitaan koskevaan päätöksentekoon. Mikään tie - tai rakennustyömaa ei nykyään käynnistyisi sellaisissa työolosuhteissa, joissa vielä monin paikoin varuskunnissa eletään. Aktiivisuutta vaadittaisiin niin komentajilta, kantahenkilökunnan etujärjestöiltä kuin suunnittelijoilta. Vaikka ulkoiset mahdollisuudet ovat monilta osin heikot on kantahenkilökunta mielestäni selviytynyt tehtävistään hyvin. Toimintaedellytyksiä parantamalla voisi tietysti odottaa vieläkin enemmän, mutta motivaatiotaso näyttää yleisesti ottaen hyvältä näissäkin olosuhteissa.

Miten olette viihtynyt puolustusministerinä?

Olen viihtynyt erittäin hyvin. Tehtävä on monipuolinen. Lisäksi puolustushallinnossa eletään tapahtumarikasta aikaa, mikä on tietysti omiaan ylläpitämään mielenkiintoa ja antaa mahdollisuuksia osallistua kehittämistyöhön.

On myös ollut mielenkiintoista olla yhteistyössä pätevien ihmisten kanssa. Mieli-pide-eroista johtuvilta keskusteluilta ei ole vältytty, mutta se on toisaalta merkki aktiivisuudesta ja siitä, että asiat voidaan nähdä monella tavalla. Ratkaisut on kuitenkin löydetty ja monia asioita on ajettu eteenpäin. □

Uusi

Silja

Hotelli

Ariadne.

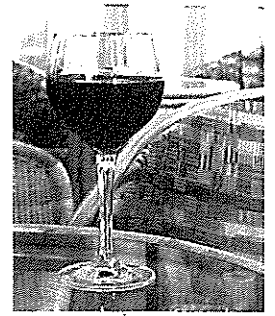
Meren

äärellä,

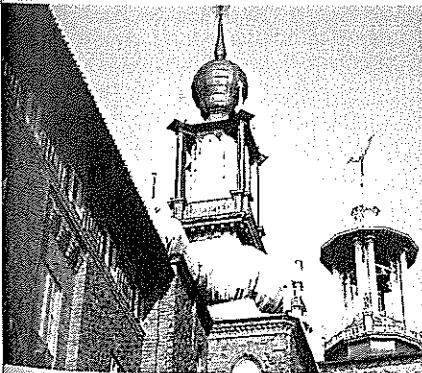
Tukholmassa.

VALKOISTEN LAIVOJEN SATAMASSA, Värtanissa, Sinua odottaa uusin Silja-hotelli, Ariadne. Se helpottaa siirtymistäsi mereltä maihin ja päinvastoin. Hotellin ajanmukainen kokouskeskus sopii erinomaisesti niin pienille kuin suurillekin ryhmille ja Ariadnessa asut mukavasti myös perheesi kanssa.

KOKOUS TUKHOLMASSA.
Ariadnen nykyaikaiset kokoustilat ovat korkeatasoisesti varustetut ja helposti muunneltavissa eri kokoisille ryhmille. Ylimmän kerroksen Sky-baari tarjoaa huikeat näköalat yli Värtanin lahden.

KULTTUURIMATKALLE TUKHOLMAAN. Suurkaupungin kulttuuritarjonta antaa hyvän syyn lähteä parin päivän virkistysmatkalle Tukholmaan. Konserteista, teattereista, museoista ja taidenäyttelyistä löydät kymmeniä hyviä syitä viipyä pitempään.

HERÄÄMINEN MEREN ÄÄRELLÄ.

Ariadnessa on 283 hyvin varusteltua huonetta. Sviittejä on kolme. Solarium, kampaaja ja saunat saavat Sinut tuntemaan olosi rentoutuneeksi.

SILJA LINE

Varaa matkasi matkatoimistosta!

Saat matkasi nopeasti samaan hintaan matkatoimistostasi, jolla on suora yhteys Siljan varauskeskukseen.

Everstiluutnantti Leo Kotilainen on Lahden sotilaspiirin päällikkö.

Nostoväen III luokan miehiä

Ajatuksia kutsuntakierroksen jälkeen.

Väkivaltaa, viinaa, huumeita, varkauksia, liikennerikkomuksia, yhteiskunnan normien ulkopuolella elämistä. Siinä on tiedotusvälineiden uutisoinnista saatua kuvaa nuorista miehistä.

Millainen on Sinun näkemyksesi? Onko siinä edellä mainitun tyyppisiä tunnusmerkkejä? Ovatko ne todella henkilökohtaisia kokemuksiasi nuorista vai olisiko tiedotusvälineillä ehkä jokin osuus yleiskuvasi muodostumiseen?

Ei voida kieltää, etteikö pääosa nuoria koskevista uutisista olisi negatiivisia ja totta. Mutta se on vaarassa aiheuttaa nuorisosta syntyvän kuvan vääristymistä ja sillä on puolestaan omat pahat jälkiseurauksensa.

Tämän tapaisia asioita tuli mieleeni syksyisen kutsuntakierroksen aikana.

Sotilaspiirin päällikkönä minulla oli ilo tavata käytännöllisesti katsoen kaikki 18- ja 19-vuotiaat, päijät-hämäläiset nuoret miehet. Havaintojen teon kannalta on oleellista, etteivät nämä asevelvolliset ole "ns tieteellinen otos" joukosta, vaan kyseessä on "koko tutkittava ryhmä".

Havaintoni poikkeavat edellä luettelemistani nykynuorisoa luonnehtivista laatusanoista.

Minun kokemusteni mukaan "HYVÄÄ PÄIVÄÄ – KIITOS – NÄKEMIIN" olivat yleisiä lähes joka pojan suusta kuultuja mielenilmauksia kut-

suntatapahtuman aikana.

Enemmän kuin 90 % pojista käyttäytyi moitteettomasti vanhemmankin aikuisen silmällä tarkasteltuna. Pukeutuminenkin oli siistää. Yleisvaihtelma oli vähintään asiallinen.

"Mieluusti kovaan palvelukseen"

Ei ollut suinkaan harvinaista kuulla toivomuksena päästä kovaan palvelukseen, joukkoon missä kuntoa voisi kehittää. Fyysinen kunnon arvostaminen on muuttumassa positiiviseen suuntaan.

Nuoret ovat myös paremmin koulutettuja kuin koskaan. Heidän opisto- ja ammattikoulutuksensa pyritään ottamaan entistä paremmin huomioon palveluspaikkaa määrätessä. Varusmiesten koulutus hyötyy entistä enemmän siviilikoulutuksesta. Esimerkiksi johonkin kuljetuskomppaniaan voidaan lähettää yksinomaan kuorma-autokortin ja autonasentajan koulutuksen saaneita asevelvollisia.

Siviilipalvelukseen pyrkijöitä oli 17: -70 syntyneistä 10 ja -71 syntyneistä 7. Ikäluokkien yhteisvahvuus oli 2500 miestä eli siviilipalvelukseen pyrki 0,7 %. Myöskin Jehovan todistajia oli 8, jolloin kokonaisprosenttiluku kohosi 1 %. Edellisestä vuodesta siviilipalvelusmiesten määrä oli hieman pienentynyt.

Tämä kaikki saadaan irti siitä tiedotusvälineiden markkinoinnista "huligaaninuoresta". Näkemykseni 18- ja 19-vuotiaista nuorista miehistä siis eroaa oleellisesti tiedotusvälineiden antamasta kuvasta.

Negatiiviset uutiset – negatiiviset asenteet

En halua väittää, etteikö nuorilla ole monenlaisia ongelmia. Ne saattavat olla lisääntymässäkin. Oleellista on tajuta, että yli 90 % nuorista on ihan tavallisia kunnollisia kansalaisia. Lehtien negatiiviset jutut ovat vain vääristäneet meidän vanhempien näkemystä siihen suuntaan, että kaikki nuoret ovat ongelmanuoria.

Pahempaa on se, että jatkuva vain negatiivisten juttujen esillä olo vääristää myös nuorten asenteita. Entistä helpommin ajatellaan että hakataan, potkitaan, särjetään ja juodaan "koska kaikki tekevät niin". Näin ajatellen voidaan hyvin väittää, että tiedotusvälineet ovat osasyyllisiä väkivallan lisääntymiseen.

En kannata minkäänlaista sensuuria. Olen kuitenkin päättänyt vaikuttaa omalta pieneltä osaltani siihen, että ainakin meidän maakuntamme tiedotusvälineissä olisi entistä enemmän myös positiivisia juttuja nuorista. Mielestäni nämä yhdeksänkymmentä kunnollista nuorta sadasta suorastaan velvoittavat siihen.

Presidentti vieraili jalkaväkimuseossa

Tasavallan presidentti Mauno Koivisto puolisoineen tutustui Jalkaväkimuseoon 22.8.1989. Näyttelyä esitteli korkealle vieraille museon johtaja Kalevi Salovaara. Presidentti yllättyi positiivisesti nähdessään Mikkelin vanhan kasarmialueen kunnostettuine puisine rakennuksineen. Itse museossa häntä kiinnosti ehkä eniten hänen sodanaikainen aseensa, Emma-pikakivääri.

Lyhytaikaisen museokäynnin loppuksi Presidentti totesi pitäneensä

näkemästään ja lupasi tulla museoon uudelleen "paremman ajan kanssa".

Jalkaväkimuseo on tulossa vähin erin tutuksi kävijämäärän kääntyesä nousuun kuluvana vuonna. Eritoten nuoriso on aikaisempaa aktiivisemmin vierailut museossa.

Jalkaväkimuseossa avattiin 30.11.1989 valtakunnallinen Talvisodan 50-vuotismuistonäyttely, joka pidetään avoinna 15.9.1990 saakka.

KS

Museon johtaja Kalevi Salovaara (selin) esittelee Jalkaväkimuseon perustamisvaihetta Tasavallan Presidentille. Taustalla mm rouva Tellervo Koivisto, Jalkaväen Säätiön valtuuskunnan puheenjohtaja kenraaliluutnantti Raimo Viita, Mikkelin läänin uusi maaherra J Juhani Kortessalmi, Jalkaväen Säätiön hallituksen puheenjohtaja eversti Purmo Saarikoski.

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö

julistaa
kadettiupseereitten haettaviksi

palkinnot sotatieteellisistä töistä ja kirjoituksista ja apurahat sotatieteellisen tutkimuksen suorittamiseksi tai julkaisemiseksi

Kirjalliset hakemukset on jätettävä viimeistään joulukuun kuluessa säätiön puheenjohtajalle. Siihen on liitettävä palkittavaksi haettu julkaisu 7 kappaleena. Haettaessa apuraha hakemus on perusteltava kirjallisella selostuksella tuettavaksi tarkoitettusta työstä.

Palkintojen ja apurahojen suuruuden päättää säätiön hallitus kuultuaan asiantuntijalautakuntaa.

Hakemukset pyydetään lähettämään säätiön asiamiehelle osoitteella: Majuri Kari Norkola, Upseeriliitto, Luotskatu 7 A 2, 00160 Helsinki.

Viisi kadettiupseeria palkittiin vuonna 1989

Kenraali Hannes Ignatiuksen Kadettisäätiö jakoi 32 000 markkaa viime keväänä palkkioina viidelle kadettiupseerille ansiokkaista julkaisuista. Kontra-amiraali Jorma Haapkyllän johtama asiantuntijalautakunta esitti palkittaviksi seuraavat työt:

Mauri Soini Talaskiven Lappeenrannan taistelu 1741, 80 sivua, ansiokkaana sotahistoriallisena tutkimustyönä.

Eversti Paavo A. Kairisen Marttisen miehet – asekatkijäveljet, 293 sivua, selkeänä kuvauksen suomalaisten upseerien toiminnasta suurvallan armeijassa.

Eversti Niilo Lappalaisen Viipurinlahti kesällä 1944, 305 sivua, väjikkäänä kuvauksena mieskohtaisista taistelutilanteista.

Everstiluutnantti Teuvo Rönkkösen Rannikkotyökistön rykmentti 2 1918–1940, 126 sivua, ensimmäisenä kokonaisuutena rannikkotyökistön joukko-osastosta itsenäisyytemme alkua ajoilta.

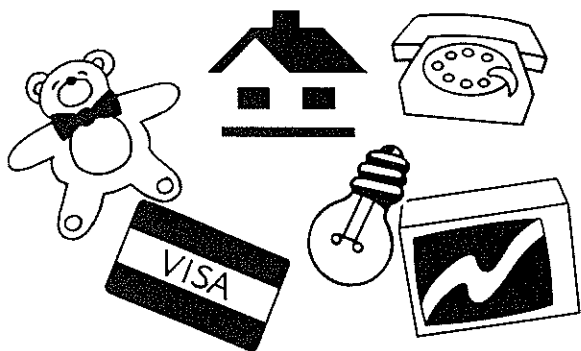
Majuri Heikki Aittolan Merikadettina koululaiva Suomen Joutsenen 7. valtamerimatalla 1937–38, 112 teksti- ja 46 kuvasivua (sidottu moniste), kiinnostavana kuvauksena purjeiden käsittelystä ja kansipuolen töistä.

Säätiön hallitus hyväksyi esityksen yksimielisesti. Kaikki hakeneet palkittiin.

Säätiön täydessä ensi vuonna nykymuotoisena 40 vuotta se haluaa kannustaa erityisesti tulevaisuuden tutkimukseen suuntautuvaa sotatieteellistä työskentelyä.

Säätiö sai alkunsa 20.6.1950 rahastosta, jonka kiitolliset maanpuolustajat olivat perustaneet joulukuussa 1922 kenraali Hannes Ignatiuksen käyttöön. Säätiön 40-vuotista toimintaa on johtanut kolme puheenjohtajaa, kenraaliluutnantit Kai Savonjousi, 1950–75, Olavi Huhtala, 1976–77 ja Aapo Savolainen, 1977–.

Miksi juoksutat laskujasi?

Miksi juokset ja jonotat pankissa laskupinosi kanssa? Miksi maksat pankillesi lisämarkkoja laskujen maksamisesta?

Kätevämpää ja täysin ilmaista on jättää toistuvat laskut Postipankin maksupalvelun huoleksi.

Maksupalvelumme hoitaa varmasti ja vaivattomasti suoraan tililtäsi vaikka vuokrat, vastikkeet, sähkö- ja puhelinlaskut, osamaksut, luottokorttilaskut... Tule sopimaan maksuttomasta palvelusta postiin tai konttoriimme.

ERIKOISOSAAJA MONELLA TOIMIALALLA

* **Rakentaminen ja rakennusosa-teollisuus**

Rakennustoimisto A. Puolimatka Oy
Oulun Rakennus Oy
P.M. Constructores S.A.
Parma Oy
Novart Oy
Parmaco Oy

* **LVIS-urakointi ja -kauppa**

Hankkija-Tekniikka Oy
Suomen Sähkötukku Oy

* **Maarakennuskonekauppa**

Suomen Rakennuskone Oy

* **Tietotekniikka**

Tietonovo Oy

* **Maataloutta palveleva kauppa ja teollisuus**

Hankkija Rehuteollisuus
Tuottajain Ryysi Oy
Agroma Oy
Oy Juko Ltd.
Oy Farmer Ab
Finnagro Oy
Hankkijan kasvinjalostuslaitos
Hankkija-Maatalous Oy (50 %)

* **Elintarviketekniikka**

Etek Oy

* **Autokauppa**

Automaailma Oy
Autonovo Oy

* **Työkalu- ja rengaskauppa**

Oy Novotec Ab

* **Varastointi- ja materiaali-toiminnot**

Suomen Varastopalvelu Oy

HANKKIJAYHTYMÄ

Everstiluutnantti, valt.tri **Pekka Visuri** toimii Sotakorkeakoulussa strategian opettajana.

Wienin neuvottelut ja Suomen puolustus

Aseidenriisuntaneuvottelujen historia on täynnä esimerkkejä epäonnistumisista. Olisi kuitenkin väärin vain sillä perusteella tehdä johtopäätös, että nyt meneillään olevat Wienin neuvottelut kokevat saman kohtalon. Tilanteessa on uusia piirteitä, jotka enteilevät merkittäviä tuloksia. Myös Suomessa on syytä tarkoin seurata tätä prosessia.

Tarpeesta purkaa ylivarustautumista ja vähentää sotilaallista valmiutta Euroopassa vallitsee suuri yksimielisyys. Keinoista sen sijaan on kiistelty pitkään. Ehkä määrätietoisin yritys aloitettiin 1970-luvun alkupuoliskolla, kun sotilasliitot ryhtyivät Wienissä neuvottelemaan painopistealueen eli Keski-Euroopan joukkojen vähentämisestä. Ajatuksena oli tehdä sopimus ”molempipuolisesta, tasapainotetusta joukkojen supistamisesta”, mihin viittasi englanninkielinen lyhenne MBFR-neuvottelut. 15 vuoden aikana kiisteltiin vahvuuksien lähtötiedoista, prosenttiosuuksista ja valvontaongelmista saavuttamatta tulosta.

Poliittinen tilanne ei ollut suotuisa MBFR-neuvotteluille, mutta vikaa oli myös perusajatuksessa päästä erilliseen tasapainoiseen sopimukseen pieneksi rajatulla alueella. Itse tasapainon määrittelykin osoitautui ylivoimaisen vaikeaksi.

Vuoden 1987 lopussa tehty keskikantaman maasijoitteiset ohjukset poistava sopimus oli merkki uudenaikaisesta lähestymistavasta. Suurvallat päättivät romuttaa uusinta ja tehok-

kainta aseistustaan, ja luotiin laaja valvontajärjestelmä. Lisäksi Neuvostoliitto suostui määrällisesti suurempiin supistuksiin.

Tavoitteeksi vakaus ja puolustuksellisuus

Viime maaliskuussa Wienissä aloitettujen ETYK:n piiriin sisällytettävien neuvottelujen asetelma poikkeaa perinteisestä aseriisunta-ajattelusta. Ensinnäkin on huomattava, että luovuttiin ajatuksesta edistää rauhaa pelkillä määrällisillä ja laadullisilla aseistuksen supistamis- tai rajoittamistoimilla.

Sotilasliittojen välisten (23 maan) neuvottelujen päähuomio kohdistetaan nyt erityisesti epävakautta aiheuttaviin hyökkäyksellisiin aseisiin ja joukkojen sijoituksiin. Halutaan estää yllätyshyökkäykset ja vaikeuttaa ryhtymistä laajoihin hyökkäysoperaatioihin. Tavoitellaan vakautta mahdollisimman alhaisella aseistautumisen tasolla.

Tällainen päämääränasettelu rajasi jo sinänsä puolueettomien maiden alueellisen puolustuksen käsittelyn ulkopuolelle, eikä näitä maita otettu edes mukaan varsinaisiin aseriisuntaneuvotteluihin. Puolueettomia maita kuitenkin informoidaan sotilasliittojen välisten neuvottelujen kulusta. Syrjäyttäminen neuvotteluista ei ole kovin suuri tappio, kun samalla on tunnustettu, että puolueettomien maiden asevoimat ovat yksiselitteisesti puolustuksellisia eivätkä uhkaa ketään.

Kaikkia 35 ETYK-maata koskevat samanaikaisesti Wienissä pidettävät neuvottelut luottamusta ja turvallisuutta lisäävistä toimista. Aikaisemmista sopimuksista sotaharjoitusten ilmoittamiseksi ja tarkkailun järjestämiseksi oli saatu myönteisiä kokemuksia. Nyt pyritään laajentamaan tietojen vaihtoa, kehittämään entistä tarkempia valvontamenetelmiä ja sopimaan sotilaallisten doktriinien muuntamisesta luonteeltaan selkeään puolustukselliseksi. Esimerkkeinä tavoiteltavista malleista on välytetty Itävallan, Sveitsin, Ruotsin ja Suomen puolustusperiaatteita.

Sotilasliittojen ehdotukset lähellä toisiaan

Syksyyn mennessä sotilasliittojen tekemät esitykset aseistuksen ja joukkojen vähentämiseksi tulivat suorastaan hämmästyttävän lähelle toisiaan. Varsovan liitto on nyt valmis sopimaan Naton kanssa yhtäläisistä kattoluvuista panssarivaunuille, tykistöaseille, taistelulentokoneille ja miesvahvuuksille. Se merkitsee Varsovan liitolle prosentuaalisesti ja määrällisesti suurempia supistuksia kuin Nato joutuisi tekemään. Yhtäläiset lukumääräiset katot jättäisivät Natolle laadullisen edun erityisesti kehittyneemmän elektroniikan vuoksi.

Pienten maiden kannalta merkillepantavaa on, että luovuttiin aikaisemmin monissa neuvotteluissa esillä olleesta

Suotuisimmassakin tapauksessa suurvaltojen aseistus ylittää tämän vuosikymmenen lopulla moninkertaisesti toisen maailmansodan alkaessa vallinneen varustelutason.

henkilöstön prosenttivähennysperiaatteesta ja hyväksyttiin asevoimien ja etenkin pääaseiden pariteettiperiaate. Suuremmasta asevoimasta tulee siis laskeutua pääpiirtein pienemmän tasolle eikä vähentää kummastakin tiettyjä osuuksia.

Sotilasliittojen välillä vielä vallitsevat näkemyserot, koskevat lähinnä joukkojen laskentaperusteita, tykistön kattolukuja ja taistelulentokoneiden määrittelyä. Varsovan liitto myös haluaisi kytkeä sopimukseen taktisten ydinaseiden poistamisen ja neuvottelut merivoimista, mitä Nato puolestaan vastustaa. On totta, että ne eivät sisälly Wienin neuvottelumandaattiin, mutta toiminnallista yhteyttä on toisaalta vaikea kieltää.

Suurvaltojen johtajat ovat hiostaaneet neuvottelijoita kovaan vauhtiin. On mahdollista, että laajaan sopimukseen sotilasliittojen tavanomaisten joukkojen ja niiden hyökkäyksellisten aseiden vähentämisestä päästään jo vuoden 1990 aikana. On kuitenkin huomattava, että uudelleenjärjestelyt tulevat olemaan mittavia, ja ne voivat synnyttää myös sotilasliittojen sisäisiä ongelmia. Vaikutukset heijastuvat monella tavoin puolueettomiinkin maihin, vaikka

ne jäävät määräysten ulkopuolelle.

Mahdollisesti syntyvän sopimuksen seurauksena on hyökkäyskykyisten joukkojen merkittävä vähentäminen erityisesti Keski-Euroopassa. Yllätyshyökkäyksen vaara pienenee samalla tuntuvasti. Mutta olisi liioiteltua kuvitella, että näillä toimilla kokonaan viettäisiin suurvalloilta hyökkäyskyky. Suotuisimmassakin tapauksessa suurvaltojen aseistus ylittää tämän vuosikymmenen lopulla moninkertaisesti toisen maailmansodan alkaessa vallinneen varustelutason. Olisi vain ajan kysymys, kun kriisin syventyessä tai sodan alkaessa teollisuus jälleen tuottaisi riittävästi myös hyökkäysaseita.

Pohjoismaita huolestuttavana ongelmana on meritse ja ilmoitse suunnattavien hyökkäysjoukkojen jääminen lähes kokonaan rajoitusten ulkopuolelle. Varsinkin Ruotsissa on kiinnitetty tähän epäkohtaan huomiota.

Aseistuksen vähentäminen ja joukkojen laadullinen muutos puolustukselliseksi ovat tärkeitä ja kannattavia tavoitteita. Siten voidaan parantaa kriisivakautta ja poliittista ilmapiiiriä sekä suunnata varoja taloudellisesti tuottaviin tarkoituksiin. Sen sijaan yleinen sodan vaaran vähentäminen tai pienten maiden turvaaminen suurvaltoja vastaan vaatii paljon muutakin. ETYK-maiden neuvottelut luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien kehittämiseksi tähtäävät osaltaan tähän päämäärään.

Suomen puolustus vertailussa

Muutamissa yhteyksissä on kuultu mielipiteitä, joiden mukaan edistyvä aseistariisunta vaatii Suomelta yhtymistä mukaan tai jopa asettumista edeltäväviksi. Wienin neuvotteluista tällaisia vaatimuksia ei suoranaisesti kuitenkaan tule. Poliittisen ja sotilaallisen tilanteen kehitys antaa silti aihetta tutkiskella, mitä haasteita seuraa myös Suomelle.

Sotilasliitot ovat päässeet yksimielisyyteen panssarivaunujen kattoluvuista. Kummallekin liitolle sallitaan Euroopassa 20 000 taistelupanssarivaunua ja 28 000 jalkaväen rynnäkö- tai kuljetuspanssarivaunua. Määrät ovat siis edelleen varsin suuria, kun muistetaan esimerkiksi Saksan Wehrmachtilla olleen noin 3000 kevyeksi luokiteltavaa panssarivaunua vuonna 1941 hyökkäyksessään Venäjälle. Suomen vähäiset panssarivaunumäärät eivät varmasti tule ulkomailta supistusvaatimusten kohteiksi.

Tykistöaseiden (yli 100 millimetrin kaliiperin) lukumääräisiksi liittokohtaisiksi ylärajoiksi on esitetty 16 500–24 000. Suomellakin on toki tykistöä, jopa lukumääräisesti verraten runsaasti, mutta nimenomaan hyökkäykselliseksi luokiteltua moottorilavettista panssaritykistökalustoa ei ole lainkaan.

Taisteluhelikoptereita ollaan sallimassa kummallekin sotilasliitolle 1700. Taistelu-

NATO:N JA VARSOVAN LIITON EHDOTUKSET WIENIN NEUVOTTELUISSA SOTILASLIITTOJEN KATTOLUVUIKSI EUROOPASSA. TILANNE LOKAKUUSSA 1989

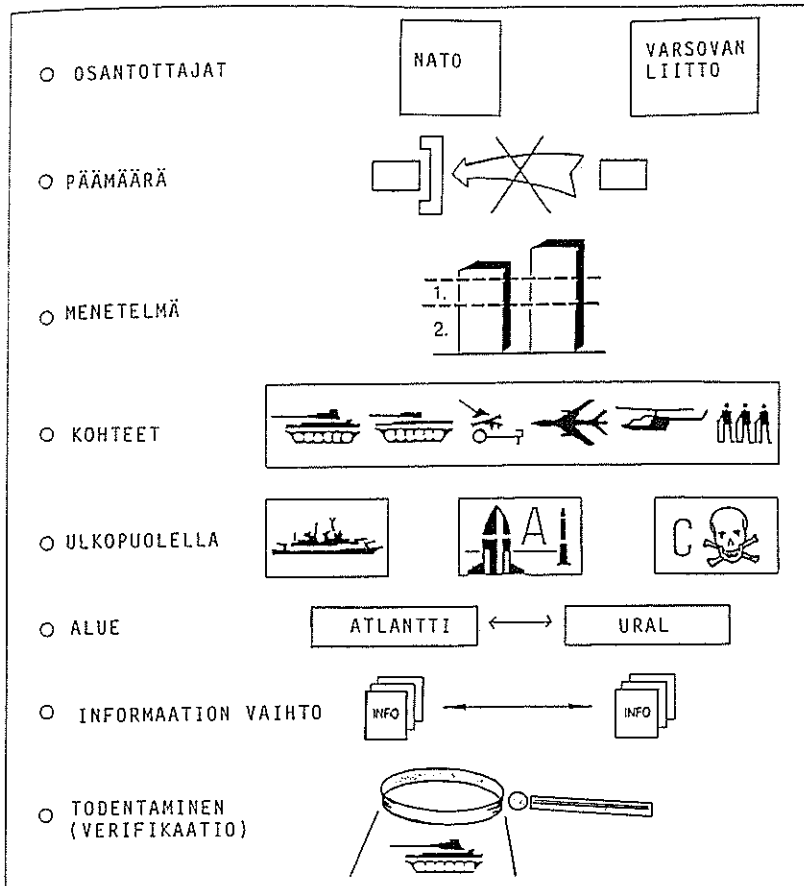
Esityksen tekijä	Taistelupanssarivaunut	Tykkit	Rynnäkö- tai kuljetuspanssarivaunut	Lentokoneet	Helikopterit	Miehet
Nato	20 000	16 500	28 000 ¹⁾	5 700	1 900	Ei kattoa
VL	20 000	24 000	28 000	4 700 ²⁾	1 900	1 350 000

HUOM

1) Näistä enintään 12 000 rynnäköpanssarivaunua (AIFV).

2) Poisluettuna 1 800 ilmapuolustusjoukkojen torjuntahävittäjää.

Pikemminkin on esitetty mielipiteitä, että puolueettomien maiden hyvä puolustuskyky edistää sotilasliittojen aseriisuntaa.

Wienissä käytävien 23 maan välisten neuvottelujen asetelma.

lentokoneiden ylärajasta (noin 4000–5000) on vielä käyty kiistaa. Varsovan liitto on halunnut pitää ilmapuolustukseksi kuuluvat torjuntahävittäjät rajoitusten ulkopuolelle.

Vakinaisten joukkojen määrän ylärajaksi kummallekin sotilasliitolle on Varsovan liitto ehdottanut 1 350 000 miestä. Nato ei halunnut aluksi henkilörajoituksia lainkaan niiden vaikean todennettavuuden vuoksi. Nato ehdotti kuitenkin kesällä Yhdysvaltojen ja Neuvostoliiton joukkojen rajoittamista Euroopassa oman alueensa ulkopuolelle yhtäläiseen kattoon 275 000 miestä, mikä edellyttäisi neuvostoarmeijalta peräti 300 000 sotilaan vetämistä kotimaahansa, samalla kun Yhdysvallat kotiuttaisi vain 30 000 miestä. Jos ratkaisu löytyy edes lähel-

tä noita lukuja, ei Suomen vakinaisen armeijan vahvuus, suunnilleen 30 000 miestä, voi muodostaa mitään uhkatekijää sotilasliitoille.

Näkymiä

Poliittisen tilanteen jatkuessa suotuisana on siis mahdollista, että edellä esitettyihin tuloksiin päädytään. Nyt kokonaan neuvottelujen ulkopuolella oleva puolueettomien maiden aseistus voisi tulla tarkasteluun neuvottelujen seuraavassa vaiheessa, ehkä joskus parin–kolmen vuoden kuluttua.

On kuitenkin erittäin epätodennäköistä, että mikään valtio vaatisi Suomen asevoimien rajoittamista, kuten Englanti teki toisen maailmansodan jälkeisiä rauhansopimuksia valmisteltaessa. Esitetyt

esimerkit jo sinänsä todistavat suuruusluokkien valtavan eron. Pikemminkin on esitetty mielipiteitä, että puolueettomien maiden hyvä puolustuskyky edistää sotilasliittojen aseriisuntaa.

Suomea huomattavasti vahvemmin aseistautuneet Sveitsi ja Ruotsi ovat antaneet ymmärtää, etteivät ne suostu asevoimiensa prosenttivähennyksiin tai senkaltaisiin supistuksiin. Ne eivät halua myöskään vaarantaa reservinsä liikekannallepanovalmiutta. Taloudelliset syyt sen sijaan pakottavat jatkuvasti rajoittamaan uuden, yhä kalliimman kaluston hankintoja.

Tulevissa neuvotteluvaiheissa saatetaan kehittää myös laskekriteerejä sallituille asevoimien vahvuuksille. Jos perustaksi otetaan vaikkapa puolustettavien rajojen pituus tai maan pinta-ala, voi helposti todeta Suomen asevoimien jäävän selkeästi keskiarvojen alle. Lisäksi puolustusvoimien rakenne ja doktriini ovat minkä tahansa arviointimenetelmän mukaan yksiselitteisesti puolustuksellisia, joten sitä kautta ei tule muutospainetta. Suomen puolustuksen suoritevaatimusten ja tavoitetaso määrittäminen on oman turvallisuuspoliittisen johtomme tehtävä.

Wienissä käytäviä neuvottelua sotilasliittojen asevoimien supistamiseksi sekä kaikkia ETYK-maita suoranaisesti koskevien luottamusta ja turvallisuutta lisäävien toimien kehittämiseksi on myös Suomi edistämässä parhaan kykynsä mukaan. Neuvottelujen tuloksilla tulee olemaan suuri merkitys Euroopan turvallisuustilanteelle. Pohjanan turvallisuutta palvelee osaltaan myös se, että Suomi huolehtii mahdollisimman hyvin oman alueensa puolustuksesta. □

ELÄVÄÄ HISTORIAA

**Wolf H. Halsti
TALVISODAN
PÄIVÄKIRJA**

Silminnäköjen kuvaus.
7. painos. Ovh. 135,-

**Paavo Koponen
KOIRINOJA**

Dokumenttiromaani Laatokan
rannan viimeisistä rauhan
kuukausista. Ovh. 98,-

**Jorma Kurvinen
KYMMENEN
PATRUUNAA**

Väkevä romaani talvisodan
epätoivoisista päivistä.
Ovh. 134,-

**U.E. Moisala
Pertti Alanen
KUN HYÖKKÄÄJÄN
TIE SULJETTIIN**

Neuvostoliiton suurhyökkäys
kesällä 1944 Karjalan kannak-
sella veteraanitutkimuksen ja
neuvostolähteiden valossa.
Ovh. 134,-

**Esko Salminen
Kauko Suvanne
KUVIEN SOTA
1939-1945**

Propagandalehtiset
talvi- ja jatkosodassa
Sodassa eivät puhu vain aseet.
Ainutlaatuinen kirja vaikutta-
misen keinoista. Ovh. 396,-

*Suomalainen sotilas Markku
Valkosen TK-piirtäjiä ja heidän
töitään esittelevästä kirjasta
Ateljeena sotatammer.*

**Juhani Suomi
KOHTALONA
YKSINÄISYYS**

Risto Rytin tie politiikan
johtoon. Ovh. 135,-

**Juhani Suomi
TALVISODAN TAUSTA**

Neuvostoliitto Suomen
ulkopolitiikassa 1937-1939
Etappeja tiellä kohti talvisotaa.
Ovh. 145,-

**Antti Tuuri
TALVISOTA**

Upea, järkyttävä romaani nyt
suurelokuvan pohjana.
Ovh. 119,-

**Markku Valkonen
ATELJEENA
SOTATANNER**

TK-piirtäjien sotaa
Sodan inhimillisiä
dokumenteja. Ovh. 170,-

**Sakari Virkkunen
MANNERHEIM**

marsalkka ja presidentti
Kiitetyn ja palkitun president-
tisarjan kuudes osa. Ovh. 155,-

**Johannes Virolainen
SIIRTOKARJALAISET
1941-44**

Kotiinpaluu, jälleen-
rakennus, uusi lähtö
Tärkeä osa rajantakaisen
Karjalan historiaa. Ovh. 150,-

KIRJAKAUPASTA

OTAVA

Majuri **Alexander Aminoff** palvelee Vaasan sotilaspiirin esikunnassa. Artikkelin sivuaa hänen sotakorkeakoulussa laatimaansa diplomityötä.

Kadettiupseerit Talvisodassa

Talvisodan syttymisestä tulee tänä vuonna kuluneeksi 50 vuotta. Sen johdosta on syytä palauttaa mieliin itsenäisyytemme alkuaajan kadettiupseeripolvi ja sen osuus talvisodan tapahtumiin.

Kadettikoulu aloitti toimintansa tammikuun 25. päivänä 1919. Ensimmäisen kurssin vahvuus oli 56 kadettia.

Neljän ensimmäisen vuoden ajan toimi Kadettikoulu nykyisen eläintieteellisen museon rakennuksessa Helsingin Arkadiankadulla. Lokakuussa 1923 siirtyi Kadettikoulu Munkkiniemessä olleen täysihoitolan tiloihin. Silloin olivat käynnissä 5. kadettikurssi ja 2. Merikadettikurssi.

Viimeinen Munkkiniemessä aloitettu 23. Kadettikurssi keskeytettiin joulukuun viimeisenä päivänä 1939 ja sen 97 kadettia siirrettiin upseereina sodan ajan kokoonpanoihin. Heistä ennätti vain aniharva rintamalle suurimman osan toimiessa kouluttajina koulutuskeskuksissa.

Merikadetteja koulutettiin Kadettikoulun meripuolustusosastolla vuoteen 1930 saakka, jolloin Merisotakoulu perustettiin. Merivoimien ja rannikkotyökistön upseereita valmistui yhteensä 204.

Ilmasotalinjalla alettiin kouluttaa upseereita 10. kurssista alkaen. Ilmavoimien kadeteille annettiin erikoiskoulutus aluksi Santahaminassa ja Utisassa, mutta Ilmailukoulun siirrettyä Kauhavalle kävivät tu-

levat ohjaajat ja tähytäjät erikoistumisjaksonsa siellä. Ilmavoimiin valmistui ennen talvisotaa yhteensä 179 kadettiupseeria.

Ennen talvisotaa oli valmistunut 1775 kadettiupseeria. Näistä oli sodan alkaessa vakinaisessa palveluksessa 1416 upseeria. Reserviin siirtyneistä 131 upseerista kutsuttiin ne evp-upseerit palvelukseen, joiden kunto ja siviilitehtävä sen mahdollistivat.

Taistelukoulu oli aloittanut toimintansa vuonna 1927. Laadittujen suunnitelmien mukaan tuli upseerin kahden joukko-osastossa palvelun vuoden jälkeen suorittaa joukkuenojohtajakurssi. Tämän jälkeen oli vuorossa kolmivuotinen palvelus joukoissa, jonka jälkeen upseeri komennettiin kapteenikurssille. Viimeisenä vaiheena upseerien koulutuksessa oli seitsemän kuukauden mittainen komentajakurssi.

Sotakorkeakoulu perustettiin vuonna 1924, ja se ennätti kouluttaa 635 yleisesikuntaupseeria ennen toiminnan lakkauttamista YH:n aikana. Kadettiupseereita näistä oli 98, mikä vastaa 15,7 prosenttia. Sotiamme edeltäneinä vuosina oli osa upseeristostamme käynyt sotakorkeakoulun ulkomailla. Tämä lisäksi

hieman yleisesikuntaupseereiden lukumäärää.

Parhaimmisto esikuntapäälliköiksi

Kadettiupseeristo oli virkaiältään niin nuorta, ettei heitä juurikaan sijoitettu korkeisiin komentajatehtäviin. Talvisodan alkaessa oli kuitenkin eräitä yleisesikuntakoulutuksen saaneita upseereita sijoitettu tärkeisiin esikuntatehtäviin. Vuoksella taistelleen III Armeijakunnan esikuntapäällikkönä oli koko sodan ajan 1. kadettikurssin käynyt everstiluutnantti Gustaf Ehrnrooth. Karjalan kannaksen länsiosassa taistelleen II Armeijakunnan esikuntapäälliköksi tuli sodan loppupuolella vuotta nuorempi kadetti, everstiluutnantti Kai Savonjousi, joka oli aikaisemmin toiminut saman yhtymän huoltopäällikkönä. Kahdeksan divisioonan esikuntapäällikkönä oli joko koko sodan tai osan siitä kadettiupseeri. Nämä olivat 2., 5., 6., 7., 8., 9., 21., ja 23. Divisioonat. Sodan kova paine aiheutti sen, että useita vastuunalaisissa tehtävissä toimineita upseereita jouduttiin vaihtamaan usein. Esimerkiksi 6. ja 8. Divisioonan esikuntapäällikön tehtäviä hoiti lyhyen aikaa kumpaakin kolme eri kadettiupseeria.

Päämajan operatiivinen osasto ja armeijakuntien sekä divisioonien operatiiviset osastot ja toimistot tarvitsivat suuren joukon yleisesikuntakoulutuksen saaneiden kadettiupseereiden parhaimmista. Päämajan operatiivista osastoa

johti sodan loppupuolella majuri Tapio Peitsara (6.kadettikurssi). III Armeijakunnan operatiivisen osaston päällikkönä oli kapteeni Ali Koskimaa (8.kadettikurssi) ja häntä kahta kadettikurssia nuorempi majuri Yrjö Hautala toimi samassa tehtävässä II Armeijakunnan esikunnassa. Näissä toimistoissa ja osastoissa oli toimistoupseereina ja -esiupseereina useita myöhemmin puolustusvoimissamme johtaville paikoille kohonneita kadettiupseereita. Aladar Paasonen oli ylennetty everstiksi 1937. Hän toimi tasavallan presidentin adjutanttina.

Vain harvat komentajatehtäviin

Pataljoonan tai patteriston komentaja oli korkein komentajatehtävä, johon kadettiupseeri oli sijoitettu sodan puhjetessa. Kadettimatrikkelin ensimmäisen osan mukaan oli 92 kadettiupseeria pataljoonan komentajina ja 32 patteriston komentajina. Tämä merkitsi 6,3 prosenttia kadettiupseereista.

Ensimmäinen kadettiupseeri, joka sai johdettavakseen jalkaväkirykmentin, oli majuri Hans Olof von Essen, 1.kadettikurssin oppilas ja myöhempi Mannerheimristin ritari. Hän otti komentoonsa 16. joulukuuta 1939 Jalkaväkirykmentti 26:n. Saman kadettikurssin käynyt everstiluutnantti Urho Tähtinen johti Laatokan pohjoispuolella JR 38:aa ja majuri Sulo Eero Laaksonen Viipurin alueella JR 8:aa vakinaisena komentajana. Näiden kadettiupseerien lisäksi saivat eräät muut hyvinkin vastuunalaisia tehtäviä heille uskottujen pataljoonien ja komppanioiden kasvaessa vähitellen itsenäisiksi taisteluosastoiksi. Tällaisen tehtävän eteen joutui muun muassa kapteeni Antti Pennanen, jonka nimen mukaan ristitty osasto taisteli ylivoimaista vihollista vastaan Petsamon suunnalla.

Majuri Eero Laaksonen JR 8:n komentaja Karjalan Kannaksella 9.3.1940, hieman ennen sodan päättymistä. Hän valmistui upseeriksi 1. kadettikurssilta ja toimi mm. Terijoen Kadettiipiirin sihteerinä ja Kadettikunnan hallituksen jäsenenä. Hänet palkittiin Mannerheim-ristillä ja ylennettiin everstiksi vuonna 1942.

Everstiluutnantti Rikhard Lorenz johti sodan alusta alkaen Lentorykmentti 2:a. Hän oli 2. kurssin kadetteja, upseeri, joka oli ansioitunut hävittäjälentäjiemme kouluttajana ja taktiikan kehittäjänä.

Kenttätykistössä olivat merkittävässä asemassa majurit Bernhard Heimolainen, KTR 2:n komentaja. Erik Ulfsson toimi Taipaleen lohkon tykistökomentajana ja Kaarlo Rauramon johdettavaksi uskottiin Ryhmä Talvelan käytössä ollut tykistö.

Edellämainitut olivat 1.-3. kadettikurssin käyneitä. Tärkeissä aselajikomentajan tehtävissä toimivat majuri Georg Lucander, 8.D:n tykistökomentaja, majuri Jaakko Moilanen, III AK:n ilmakomentaja, majuri Ilmari Rytönen, IV AK:n pioneerikommentaja, majuri Veikko Saura I AK:n viestikomentaja ja majuri Väinö Savonen I AK:n ilmatorjuntakomentaja.

Kommodori Svante Sundman, joka oli vuonna 1938 siirtynyt Merenkulkuhallituksen pääjohtajaksi, johti Lounais-Suomen Meripuolustusta komentajakapteeni Oiva Koiviston toimiessa Rannikkolai vaston esikuntapäällikkönä.

Laatokan Meripuolustuksen esikuntapäällikkönä toimi majuri Toivo Reponen. Rannikkotykiön upseereista voidaan mainita Koiviston ja myöhemmin Ristiniemen alalohkon komentaja everstiluutnantti Niilo Kesämaa. Samalla suunnalla toimi myös kapteeni Martti Miettinen, joka komensi Saarenpään linnoitusta ja Koiviston tykistöryhmää.

Pääosa yksikön päällikköinä

Yleisin tehtävä, jossa kadettiupseeri toimi, oli yksikön päällikkö. Tässä virassa heitä palveli sodan alussa 268, mikä oli 15,7 % kadettiupseereiden kokonaismäärästä. Keskimääräistä enemmän oli YH-vaiheessa ja sodan alussa kadettiupseereita komppaniapäällikköinä suojajoukoissa ja niistä perustetussa 1. Divisioonassa. YH:n aikana perustetuissa yhdeksässä divisioonassa oli kaksi kolmannesta komppanian päälliköistä kadettiupseereita.

Joukkueen johtajana ei kadettiupseereita esiintynyt kuin poikkeustapauksissa. Esimerkiksi IV AK:n 211:sta

Kapteeni Antti Pennanen, Osasto Pennasen komentaja Petsamon rintamalla. Neljä vuotta myöhemmin hän oli eversti ja sittemmin kenraaliluutnantti. Hän toimi mm. Lapin Kadettipiirin puheenjohtajana.

joukkueen johtajasta oli sodan keskivaiheilla vain yksi kadettiupseeri. Matrikkelitietojen mukaan toimi sodan alussa 111 kadettiupseeria jalkaväen nuorempina tai vastaanvanlaisissa tehtävissä. Näistä suurin osa oli pataljoonien ja rykmenttien tiedusteluupseereita, adjutanteja jne.

Sodan puhjetessa oli kadettiupseereista 75,9 % rintamalla, kun reserviupseereiden kohdalla vastaava luku oli 71,2 %. Suhde vaikuttaa yllättävältä, kun muistamme, että reserviupseereiden suurin ryhmä oli joukkueenjohtajat, jotka olivat rintamajoukoissa. Se selittyy sillä, että reserviupseereihin lukeutui huomattava määrä erikoisupseereita, kuten lääkintä-, insinööri- jne -upseereita, joiden paikka ei tehtävän luonteen takia ollut rintamalla.

Sata kaatui

Talvisota kesti vain 105 vuorokautta, mutta se vaati kadettiupseereilta raskaan veron. Sata kadettiupseeria menetti henkensä talvisodassa. Keskimäärin yksi kadettiupseeri kaatui vuorokaudessa. Ensimmäisenä kaatui luutnantti Pekka Alaranta 18. kadettikurssilta Myllyjärvellä 30.11.1939, samana päivänä kun sota alkoi. Talvisodan viimeiset kaatuneet olivat vänrikki Pekka Linnala 23. kadettikurssilta ja luutnantti Antti Vuolio 21. kadettikurssilta. Kumpikin kaatuivat sodan viimeisen puolen vuorokauden aikana 13.3.1940.

Palveluksesta olleista kadettiupseereista kaatui 5,9 %, mikä on hieman suurempi kuin muun aktiivipäälystön, joka oli 5,4 %. Reserviupseereiden kaatumisprosentti oli 7 %. Vertailun vuoksi todettakoon, että maavoimien yleinen tappioprosentti oli 7 % kokonaisvahvuudesta. Näihin lukuihin eivät sisälly haavoittuneet. Tappioiden määrään vaikutti ratkaisevasti tehtävä, jossa upseeri palveli. Etulinjan joukkueen johtajia kaatui eniten, ja koska nämä olivat yleensä reserviupseereita oli tappioprosentti heidän kohdallaan jonkinverran suurempi kuin aktiiviupseereilla. Koska kadettiupseerit kuuluivat nuorempaan päälystöön he olivat tehtävissä, joissa kaatui suhteellisesti enemmän kuin muita aktiiviupseereita.

mäisenä kaatui luutnantti Pekka Alaranta 18. kadettikurssilta Myllyjärvellä 30.11.1939, samana päivänä kun sota alkoi. Talvisodan viimeiset kaatuneet olivat vänrikki Pekka Linnala 23. kadettikurssilta ja luutnantti Antti Vuolio 21. kadettikurssilta. Kumpikin kaatuivat sodan viimeisen puolen vuorokauden aikana 13.3.1940.

Kirjeiden sanomaa

Kadettiupseerien mielialoja kuvaavat heidän omaisilleen lähettämät kirjeet.

Vänrikki Olavi Noramaa kaatui 22.12.1939 ensimmäisessä taistelussaan joukkueen johtajana 5./JR 11:ssä. Hän sai käskyn osallistua joukkueineen Hatjalahden lohkolle Työppölän kylässä sijaitsevan "Makkarakukkulan" takaisin valtaamiseen. Hän kirjoitti ennen kaatumistaan:

"Nyt tuntuu, että tätä maata ei saa antaa viholliselle, sen ajatuksen takana seisoo vihdoinkin yksimielinen Suomen kansa. Me täällä kyllä pystymme taistelemaan niin kauan kuin meillä on usko Suomen tulevaisuuteen."

Luutnantti Tatu Huhanantti sai surmansa ilmataistelussa, joka käytiin 29.2.1940 Imatran pohjoispuolella.

Saimaan itäpuolella alkoi taistelu kahdentuhannen metrin korkeudessa ja jatkui aina puidenlatvojen tasalle. 36 viholliskoneen hyökättyä lentäjämme tukikohtaa vastaan lähti luutnantti Huhanantti torjumaan niitä oman hävittäjäosastonsa johtokoneella. Ammuttuaan juuri yhden viholliskoneen tuleen hän alkoi kaartaa vasempaan syöksykseen uudelleen taistelun tiimellykseen, mutta silloin ampu oikealta kiitävä vihollinen häntä kohti tuhoisat luotisarjansa. Kuolettavasti haavoittunut Huhanantti ohjasi viimeisillä voimillaan koneensa syöksyyn alapuolella kiitävää viholliskonetta kohti. Molemmat koneet syöksyivät palavana talviseen maastoon. Hän oli voittanut yhdennentoista vihollisensa.

Kirjeestä äidille:

"Tiedän senkin, että Sinä esirukouksissasi kääntynyt meidänkin puolestamme Korkeimman puoleen, jolta kaikki apu tulee, ja Hän meitä auttaa varmasti. Olen itse täysin valmis antamaan kaikkeni Isänmaan puolesta, niinkuin esi-isämmekin ovat aina tehneet."

Kunniakas tulikaste

Talvisota osoitti kadettiupseeriston kykenevän niihin tehtäviin, joihin se oli koulutettu. Sotaa kokemattomat upseerit läpäisivät tulikasteensa kaikella kunnialla ja johtivat heille uskottuja joukkoja kuten heiltä odotettiin. Pääosin kadettiupseeriston kouluttama ali-päällystö ja miehistö puolestaan selvisi tavalla, jota koko maailma ihaili. Varsinkin sodan alkuvaiheessa esiintyi ha-puilua ja epävarmuutta, mutta mitä muutakaan voi odottaa rauhan aikana kasvaneilta miehiltä, jotka joutuvat johtamaan vajaasti varustettuja ja usein vain puolittaisen sotilas-koulutuksen saaneita siviili-miehiä ankaran talven vallitessa ylivoimaista vihollista vastaan. Toimintaperiaatteet oli-

vat kuitenkin oikeat ja lujan velvollisuudentunnon omaavat kadettiupseerit sopeutuivat nopeasti olosuhteisiin, joihin he olivat teoriassa tutustuneet jo rauhan aikana.

Näkyvimmän tunnustuksen saivat kadettiupseerit ylipäälliköltä, joka 26.5.1941 myönsi Kadettikoululle vapaudenristin.

Päiväkäslyssään n:o 189 lausui sotamarsalkka Mannerheim: "Kadettikoulu syntyi Suomen vapauden keväänä. Se otti vastaan Haminan kadettikoulun kunniakkaat perinteet vaalien ja kehittäen niitä. Se kasvatti upseeruralle antautuneet Suomen nuoret miehet taistelijoiksi, joille isänmaa merkitsi kaikki. Isänmaan kunnia ja sen vapauden turvaaminen viitoittivat sen oppilaiden elämäntien. Anka-

ra uhrautuva työ leimasi rauhan vuodet, jolloin Kadettikoulun kasvatit nuorina upseereina juurruttivat sotilaan hyveet ja taistelijan taidot Suomen nuorisoon.

Kun vihollinen 1939-1940 talven kynnyksellä tunkeutui rajojemme yli, tuli hetki, jolloin työn tulos oli näytettävä. Koe kestettiin - Suomi säilyi.

Uskollisina Isänmaalleen ja lipulleen uhrasi kymmenesosa kadettiupseereista elämänsä.

Tunnustukseksi suuresta, tu-losriikkaasta työstä Isänmaan hyväksi ja kannustimeksi upseeripolville annan Kadettikoululle Vapaudenristin uljaaseen kadettilippuun kiinnitetäväksi. Säilyköön

Kadettikou-lun kilvessä aina kirkkaina sanat "Uskollisuus, Miehuus, Kunnia, Toveruus". □

Osoitteenmuutos

OSOITTEENMUUTOS ____ / ____19__ alkaen

ADRESSÄNDRING fr.o.m ____ / ____19__

ENTINEN OSOITE DEN FÖRRA ADRESSEN

Nimi Namn

Jakeluosoite Utdelningadress

Postinro Post nr. Osoitetoimipaikka Adressanstalt

UUSI OSOITE DEN NYA ADRESSEN

Asiakasnumero Kundnummer

Jakeluosoite Utdelningsadress

Postinro Postnr Osoitetoimipaikka Adressanstalt

Päiväys ja allekirjoitus Datum och underskrift

VIRHEELLISEN POSTIOSOITTEEN KÄYTTÖ AIHEUTTAA LÄHE-
TYKSEN VIIVÄSTYMISEN.
ANVÄNDANDET AV FELAKTIG POSTADRESS LEDER TILL ATT
FÖRSÄNDELSEN FÖRDRÖJS.

Maksutta
kotimaan
postiliikenteessä
-
Avgiftsfritt i
inrikes
posttrafik

Kadettikunta/KYLKIRAUTA

Julkaisijan nimi Utgivarens namn

Töölönkatu 35 B

Jakeluosoite Utdelningsadress

00260 Helsinki

Postinumero Osoitetoimipaikka
Postnummer Adressanstalt

**HUOM: Jäsemaksukuitissa ilmoitetut osoitteen-
muutokset eivät tule Kadettikunnan tietoon**

LOUNIVALMIS

maustettu porsaan- paisti à la atria

atria

AP-YHTIÖT

- ASENNUSPALVELU
- TEOLLISUUSPALVELU
- KONEPAJAPALVELU

FREDRIKINKATU 51-53 A
00100 HELSINKI
Puh. 90-646 922

Pistä nyt painotuotteesi ajantasalle!

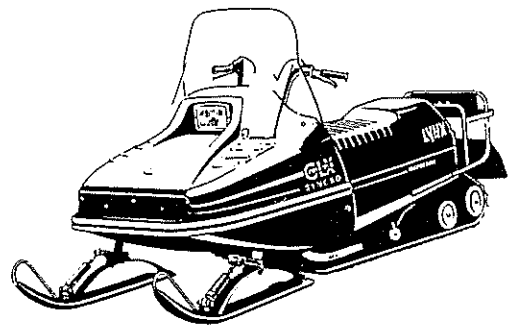
*Saat ne palvelevasta
painotalosta Kartanomäeltä!*

**LOIMAAN
KIRJAPAINO OY**

Kartanomäenkatu 4, 32200 LOIMAA
Puh. 923 - 312 32

LYNX

tekee uran muiden kulkea

LYNX GLX 5900 SYNCRO

Lynx GL 5900 Syncro on Suomen suosituin Vetoa ja pitoa työhön ja vapaa-aikaan Easy Ride, matto 500x3920, tehoa 29 kW, Syncro 2F + R
Lynx GL Finlandia Syncro, matto 500x3320, tehoa 29 kW
Suomen suosituin on Lynx!

LYNX kelkkailun keulakuva

KESMOTORS

K-MAATALOUS K

Reino Hirviseppä, Palle, majuri, kamarineuvos, kirjailija ym. ym. Reino Palmroth on esitelty myös lehtemme kirjallisuuspalstalla. Pääosalle lukijoistamme lienee ehtymättömän tuotteliaan kirjoittajamme esittely tarpeetonta.

”Stillgestanden!”

Kokemuksia saksalaisesta sotilaskomennosta

Suomalaisyleisön ensi kosketus preussilaisen kurin karaisemaan jääkärijoukkoon Vaasan torilla – kuri vain ei estänyt pakkasta vilustuttamasta osaa joukosta!

Meillä ikääntyneillä suomalaisilla on kolmenkinlaisia kokemuksia saksalaisesta sotilaskomennosta, alkaen omista jääkäreistämme, jotka kovan preussilaisen ”drillin” karaisemana ryhdikkäänä joukkona värisivät pikkutakkisillaan talvisessa paluuparaatissaan Vaasan torilla 25.2.1918. Se oli syystäkin sykähdyttävä historiallinen hetki, josta tuttu, ikimuistoinen valokuva on säilynyt kertomaan jälkipolville JB 27:n tarunhohtoista tarinaa.

Sotilaallista jämyyttä – jos kohta myös preussilaistyylistä ”sprettailua” – osoitti se, että haluttiin esiintyä vihreissä jääkärijoukkojen univormussa vallitsevasta pakkasäästä huolimatta. (Kenraaliluutnantti Väinö Valve mm. makasi usean päivän ajan kuumesairaana, vilustuttuaan perusteellisesti ko. paraatissa). Jääkäriemme osuus tuolloin parhaillaan käytävässä Va-

paussodassamme oli maaliskuuhuhtikuun aikana peräti ratkaisevaa laatua, heidän haajaannuttuaan eri rintamanosille valkoisen talonpoikaisarmeijan päällystötehtäviin. Vapaussodan jälkeen he muodostivat muoren tasavaltamme upseerikunnan – ja myös alipäällystömme – rungon, kuin myös pääosiltaan tulevien sotien aikaisen kenraalikunnan. Heidän luomaansa oli myös puolustusvoimiemme koulutusmetodi, missä kuulu preussilainen kuri oli vallitsevana kautta linjan. Ja hyvä niin.

Nostomiesten maihinnousu

Toinen kosketus saksalaiseen sotaväkeen saatiin samana sotatekeväänä -18, kun ns. Itämeren divisioona kreivi Rüdiger von der Goltzin johdolla huh-

tikuussa tuli meritse Hankoon ja sitten Helsinkiin – vastoin ylipäällikkö Mannerheimin tahtoa ja pääasiassa kai Saksan sodanjohdon omia strategisia suunnitelmia toteuttamaan. Heidän tulollaan oli kuitenkin lamaannuttava vaikutus Etelä-Suomea hallitsemiin punaisiin, ja täten säästettiin suuremmilta – punaisten uhkaamilta – verenvuodatuksilta varsinaisen rintaman takana etelässä. Itse vapaussodan ratkaisuun eivät saksalaiset enää päässeet vaikuttamaan, sillä se oli tapahtunut jo Tampereen valtauksessa, Pohjolan siihen asti suurimmassa taistelussa.

Saksan armeijan lähinnä länsirintamalla kokemien valtavien miehistömenetysten jälki oli selvästi näkyvissä divisioonan koostumuksessa, eikä ollut mikään ihme, että kyseiset nostomiehet menivät Tuuloksen Syrjäntakana ansaan,

joutuen itäänpäin pakenevan puna-armeijan vyöryn alle ja kärsien suhteettoman suuria tappioita. Joukko saksalaisia upseereita jäi – kun Saksa oli jo ratkaisevasti hävinnyt I maailmansodan – joksikin aikaa Suomeen nuoren armeijamme koulutustehtäviin. Eversti Ernst W. Ausfeld lienee heistä tunnetuin.

Avuttomia metsätaistelijoina

Kolmas – ja tuorein – yhtymäkohta on sitten äskeinen jatko-sotamme, missä jouduttiin taistelemaan peräti aseveljinä ("kaappikavereina"), aluksi samalla puolella ja lopuksi dramaattisesti vastakkain. Nämä vaiheet ovat vielä niin tuorees muistissa – semminkin pohjoisen Suomen asujamistolle – että lienee tarpeetonta niihin tarkemmin tässä kajota.

Tuonkaan sotamme lopputulokseen nähden ei saksalaisilla kuitenkaan ollut ratkaisevaa merkitystä, ellei sitten peräti negatiivisessa mielessä. Metsätaisteluihin tottumattomina pohjoisessa he olivat lähes avuttomia ja hyvin usein suorastaan riesana taisteleville joukoillemme. Ainoa merkittävä apu tuli sekin aivan viime tingassa, nimittäin Ryti-Ribbentrop-sopimuksen edellyttämä panssaritorjuntakalusto; sen mukana saapunut – sotaväsymystä ilmentävän nostomiesjoukon edustama – mieskohtainen apu oli lievästi sanoen yhtä tyhjän kanssa. Saadut panssarinyrkit eivät enää kyenneet korjaamaan kesän 1944 suurhyökkäyksen aikana koettuja menetyksiä, – silloin kun oli taisteltava lähes paljain nyrkein päälletunkevia panssareita vastaan.

Omien joukkojemme "sake-manneja" kohtaan tuntema epäluulo muuttui sitten Lapin tuhoamisen johdosta kerrassaan vihaksi ja jätti ymmärrettävästi kansamme sieluun vai-voin lieventyvän kaunan. Ni-mestä Rendulic tuli kirosana, joka nimenomaan pohjoisessa varmasti säilyy kolmanteen-neljänteen polveen(!)

Kirjoittajamme muutamaa vuotta nuorempana.

Ei sääntöä ilman poikkeusta

Tällaisia siis ovat omakohtaiset kokemuksemme, ja kun ei sääntöä ilman poikkeusta, on tietenkin yhdellä jos toisella-kin suomalaisella upseerilla (niinkuin meistä monella Päämajassa palvelleilla) myös mieluisia henkilökohtaisia muistoja tuttavuuksistamme herrasmiestyyppisiin saksalais-sotureihin. Omasta kokemuksestani täällä kotimaassa haluan nimenomaan mainita amiraali R. von Boninin, jonka kanssa olimme laulunteki-jöinä samalla aaltopituudella ja panimme kesällä 1941 kokoon yhteistä käyttöä varten laulukirjusen "114 Waffenbrü-derlieder" kolmekielisenä exemplaarina, mihin v. Bonin saksansi joukon suomalaisia marssi- ja kansanlauluja. (Toi-mituskuntaan kuuluivat myös Hauptmann Fr. Schlüter ja akateemikko – silloinen yli-luutnantti – Tauno Nurmela).

Kun minä joissakin vaiheis-sa jouduin toimimaan myös tulkkina niin kotona kuin kyl-lässäkin ja tutustumaan saksalaiseen upseerielämään aina Oberkommando myöten, tee-kee mieleni luoda katsaus sak-salaiseen sotilaskulttiin, joka erityisesti keisari Wilhelm II:n

aikana (1888–1918) oli koros-tetussa tehokkuudessaan perä-ti "über alles in der Welt".

Teoksessaan "Sellaista oli elämä keisarin Saksassa" ker-too ranskalainen Pierre Ber-taux tuosta sotilaskultista mm. seuraavaa:

"Kasarmi on luonteenomainen ins-tituutio Wilhelm II:n Saksassa... Kei-sari on sotilaspuukuinen mies. Hänen alaisensa kunnioittavat univormua ja toivovat saavansa kantaa sitä. Tietyn elämänsä vaiheen he elävät univormun, – voiman ja kunnian vertausku- van – merkeissä... Armeijan on olta- va kansakunnan sulatusahjo... Ar- meija on kovan kurin koulu. Asepal- velus on pakollinen: 2 vuotta jalkavä- essä ja 3 ratsuväessä sekä laivastos- sa... Asepalveluksen suoritettuaan mies on lomalla; hän on reservissä 39- vuotiaaksi ja 45 vuoden ikään asti hän kuuluu toiseen reserviin, Lands- turmiin. Reserviläiset ovat velvolliset saapumaan kahdesti vuodessa viralli- seen tarkastukseen... Sotavoimien tu- kipylyväis on väepeli. Feldwebel, joka yleensä on preussilaisyyntyinen. Hä- nelle riittää komppanian ankanan 'äi- din' käskyvalta. Hän on palvelukses- sa ympäri vuorokauden. Jos hän sat- tuu näkemään yöllä unta, sinäkin esiintyy kasarminäkymiä, arjen har- mautta ja säärystinnappeja...

Atelittomalla miehellä ei ole juuri mitään mahdollisuuksia luoda itsel- leen sotilasuraa. Ensimmäisen kaar- tin jv-rykmentissä 1906 on 13 prins- siä ja 10 kreiviä. (Meillä oli RUK:n 9. kurssilla vain 1 kreivi! Kirj. huo- mautus)... Arvoasteikossa kaartin- luutnantti on lähetystöneuvosta kor- keammalla. Joku on lausunut: – Isä Jumalan jälkeen tulee ratsuväenup- seeri ja sitten hänen ratsunsa... sitten ei ketään... ei ketään... eikä vielä- kään ketään ja sitten jalkaväenupseer- i. – Siviilit jaetaan kahteen luok- kaan: niihin, jotka voivat merkitä käyntikorttiinsa RESERVEOFFI- ZIER – ja muihin... Asepalveluksen arvostamiselle kuvaava on elsassilai- sen pastori Redslöbin pojan tapaus. Tullessaan Berliiniin opiskelemaan hän meni kädet vapisten soittamaan isänsä opiskelutoverin oberhofpredi- ger Dryanderin ovikelloa. Ko. pre- laatti oli viltään kohtelias isäntä ja ky- syi äkkiä: – Oletteko suorittanut ase- palveluksen? – Kyllä, herra hoviyli- saarnaaja. – Missä aselajissa? – Eräässä maaseudun tykistöyksikössä. – Minkä arvoisena vapauduitte? – Aliupseerina. Tämän kuultuaan isäntä nousi, sesoi suorana kuin seiväs ja ojensi kätensä: – Olen iloinen saades- sani keskustella preussilaisen aliup- seerin kanssa."

Tällaista taustaa vasten tuntuu kerrassaan irvokkaalta se korvapuusti, jonka rintamankunniantekoa vaativa saksalainen upseeristo sai entiseltä suutarin oppipojalta Wilhelm Voigtilta, joka tuli ylijoukkokuuluksi ja yleistä virnuilua aiheuttaneeksi veijariksi nimikkeellä KÖPENICKIN KAPTEENI. Tuo juuri vankilasta vapautunut 56-vuotias miekkonen käveli rahattomana Berliinin laitakaduilla ja pysähtyi erään divarin ikkunan eteen, iskien silmänsä vaatetelelineessä roikkuvaan Preussin armeijan käytettyyn kapteenin univormuun. Välähti älynkipinä ja mies sai keploteltua 'maskispuvun' lainaksi. Vanhat hyntteet Spreehen ja 'Herr Hauptmann' otti komentoonsa ohikulkevan aliupseerin johtaman osaston. Marssittiin Köpenickin kaupungintalolle, missä valekapteeni pidättää pormestarin, panee tämän näyttämään tilikirjat ja kassan, mistä sulloo setelit taskuunsa, poistuu talosta, viittaa ajurin ja kaikkoaa. Ei ihme että berliiniläiset hiruivat naurusta, mutta upseerikerhossa oltiin tuhkanharmaita ja kiristeltiin hampaista.

Keisari Wilhelm II aikansa preussilaisuuden idoli.

”Peli ja musiikki”

Tulin jo maininneeksi marssilaulut. ”Peli ja musiikki” kuuluvatkin aivan erikoisesti saksalaiseen sotilaskulttuuriin, samoin kuin heidän – nykyisin muuallakin matkittu – paraati-marssinsakin, suoran polvin. RUK-kesänäni 1925 suomensin kolme marssilaulua (niistä kun oli puute), nimittäin ”Anne-Marien”, ”Aseveikon” (Ich hatt’ nen Kameraden) sekä ”Sotapojat marssivat” (Wenn’s die Soldaten).

Reippaaseen menoon mieltyneenä käänsin myöhemmin mm. filmi-iskelmän ”Bin kein Hauptmann”, jolla ei toki ollut mitään tekemistä em. Köpenickin valekapteenin kanssa. YH-aikana levytin suomeksi ”Erikan” (Kaarina), jonka olin suomentanut lentokoneessa sodan alkamispäivänä 1.9.1939) sekä sitten sotien ai-

kana kokonaisen sotatyttösarjan: ”Tellervo”, ”Anneli”, ”Orvokki”, ”Anna-Maija”, ”Mirja-pien” sekä ”Äänislinnan kirjeenkantaja”. Taisi olla muitakin. Kimmokkeena oli marssilaulujen melodisuus ja railakkuus, ennentuntematon ja tuikitarpeellinen hengitystauko kesken laulun sekä niiden poliittinen puhtaus. Nehän olivat pelkästään sotapojan koti-ikävästä kertovia heilumuistoja ja yleensä tyttöjä – eikä sotaa! – ylistäviä kansanomaisia laulelmiä, hyvärytmisiä ja tarttuvamelodisia. Ainoa, missä viitattiin viholliseen (Englantiin) oli tuo ”Heute wollen wir ein Liedlein singen”, jonka suomensin nimellä ”Suomi marssii”. Suomensin ne järjestään kaikki sitä mukaa kuin ne korviini sain sotien aikana, ja Jorkka Malmsten, oiva kumppani, lauloi ne oitistaan äänilevyille. Olen

tallentanut myös radioarkistoon ohjelmasarjassani ”Sotilasarssin kulku” viitenäkin jaksona, joten eiköpähän noita kuultane jossakin yhteydessä, kun nyt juuri tulee kuluiseksi puolen vuosisataa noista unohtumattomista päivistä. (Saahan nähdä!)

Eiköhän otetakin, kaikki aseveikot ja vetaraanit, missä lienettekin, noissa yhteisissä muistoissa ja omalta osaltamme ASENTO (saksaksi Stillgestanden) – ei suinkaan nimenomaisesti edellä kerrotujen saksalaisuuksien kunniaaksi, vaan siksi, että

”– kesken jos kalpamme katkeaa,
jos kentälle jäämmekin kerran,
täys’ omni on sen, joka maataan saa
ees palvella hivenen verran”.

Sähkykseen Joulunne kynttilät,
tuikkikoon Uuden Vuoden tähdet!

HACKMAN

Taloustavarat
Kylkimiinat
Erikoistuotteet

HACKMAN HOUSEWARES

HACKMAN HOUSEWARES OY AB

Finnecrown tehdas	Puh 961-784 018
PL 12	Fax 961-784 950
66501 VÄHÄKYRÖ	Telex 74160

SÄRKEEKÖ SELKÄÄ?
HARTIOITA, NISKAA TAI JALKOJA?

**RENTOUTTAVA
ACU-HIERONTA AUTTAA**

SELKÄVOITTO OY

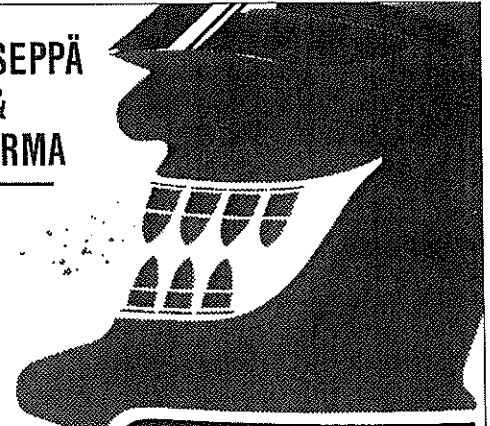
KIRKKOHERRANTIE 10 00650 HELSINKI ☎ (90) 721 695

AUTOM. ESITEPALVELU PUH. (90) 752 2103

*Selkää kuntouttavia ja kunnossapitäviä laitteita.
Ammattikäyttöön • Työpaikkakäyttöön • Kotikäyttöön*

PS. Toimittamiimme laitteita myös puolustusvoimien käytössä.

**HIRVISEPPÄ
&
SINERMA**

Kokoelma hillit-
tömiä upseeri-
kaskuja, äänessä
suomalaiset
sotapäälliköt
Marski etune-
nässä. Luvassa
hyvät naurut
ja pakkaus
Suomen
historiaa
hilpeässä
muodossa.
Ovh. 125,-

**ANEKDOOTTEJA
UPSEERIMAAILMASTA
KAADERI
KASKUT**

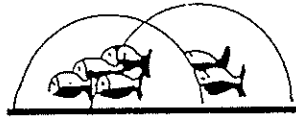
WSOY

ROIHUVUOREN SEURAKUNTA

Tulisuontie 2, 00820 Helsinki
Puh. 783 407

Kadettikoulu sijaitsee Santahaminassa seurakuntamme alueella, Kotiseurakunta kiittää KADETTIKOULUA JA Kadettikuntaa hyvästä yhteistyöstä ja toivottaa onnea tulevaisuudelle.

Kalakukkoleipomo
Anneli Virtanen
LÄNKIPOHJA
• Puh. 935-313 91

**LÄMMÖLLÄ
TEHDYT
KALAKUKOT
KOTILEIPO-
MOSTA
KOTOA
TILAUKSESTA**

**Kaikissa
painatusasioissa
palveluksessanne**

KIRJAPAINO RAAMATTUTALO

PL 21 76101 PIEKSÄMÄKI
Puh. (958) 13 066

AURAJOKI OY

Pääkonttori, 21380 Aura, puh. (921) 860 400.

SUORITAMME

- Timanttiporausta ja -sahausta
- Betonimurtoa hydraulitunkeille
- Purkauksia

KATKAISU JA ASENNUSPALVELU OY

Salmelantie 10, 04500 Kellokoski
Puh. (90) 282 485 myös iltaisin

**VALMISTAMME
KORKEALAATUISIA
ASUSTEKÄSINEITÄ**
MYÖS PUOLUSTUSVOIMILLE

Myynti: alan liikkeet

HA KA

KÄSINE

Rajaniityntie 4, 67600 Kokkola
Puh. 968-301 900

Perinteinen

RUOKATUPA-KAHVILA

- asiakaspaikkoja n. 50
- savusauna
- tanssimahdollisuus
- ei oikeuksia

SIIRIN TILA

Siirintie 21260 RAISIO
921-783 011

VAIN TILAUKSESTA
Tilaa ja varmasti
ihastut

Antti & Sirkku
Nieminen

**Korkealuokkaiset
Sotilas- ja virkapukukankaat**

BARKER WOOL OY

PL 108 20101 TURKU PUH: 921-381 511

Yankee **BURGER**

(962) 221 22 Lappfjärd/Lappväärtti

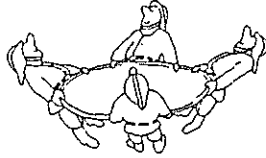
 60 8.50—10.00; 20—25;

Grupper enligt överenskommelse
Ryhmät sopimuksen mukaan

Öppet:		Avoinna:	
vard.	9.00—23.00	ark.	9.00—23.00
fr-lö	9.00—24.00	pe-la	9.00—24.00
sö	11.00—23.00	su	11.00—23.00

PIZZOR, LUNCH, ALLA HAMBURGARE HELKÖTTS BIFFAR
PIZZOJA, LOUNAITA, KAIKKI HAMPURILAISET TÄYSLIHAA

Vastuu itsestäsi
ja muista.
Siinä on vakuutuksen
idea.

SUOMEN VAKUUTUSYHTIÖIDEN KESKUSLIITTO
Bulevardi 28 00120 Helsinki
Puh. (90) 192 51

JOHTAMISTAIDON OPISTO

**JOUSTAVUUS –
MENESTYKSEN AVAIN**

Aavaranta
02510 OITMÄKI
puhelin (90) 814 11

 **SUOMEN
RAKENNUS
TEOLLISUUSLIITTO**

UUSI VIIHTYISÄ

KAHVILA-RAVINTOLA NEKALASSA

Maittava ja edullinen lounas klo 11–15 (myös mukaan)
(sis. runsaan salaattipöydän)

- kahvia • kylmiä juomia
- omasta uunista tuoretta pullaa
- à la carte annoksia
- yksityistilaisuuksia • pikkulämpimiä

ARK. 8–19, LA 9–15

NEKALAN HELMERI
Kuokkamaantie 4, II kerros, Puh. 931-125 706

Huipputekniikkaa. Taidolla ja tiedolla.

Käytännössä toimiva kokonaisuus alkaa meillä jo suunnittelupöydältä. Ajasta loppuun osaaminen on ollut kohta 30 vuotta Instrumentointi Oy:n toiminnan johtotähti. Olemme mukana huipputekniikassa ja -automaatioissa monella alalla – joillakin jopa – maailman huipulla. Tästä meidät tunnetaan myös tulevaisuudessa: huipputekniikkaa. Taidolla ja tiedolla.

INSTRUMENTOINTI OY
Sarankulmankatu 20, 33900 TAMPERE
puh. (931) 659 111

**TB-
HUOLTAMO**

HANNU
SÄKKINEN KY

97700 RANUA ☎ 960-51551

normet ORION-YHTYMÄ OY
normet
74510 PELTOSALMI, FINLAND

Everstiluutnantti **Aarno Vehviläinen** toimi Savon Prikaatissa pataljoonan komentajana ja on nyt siirtynyt Taistelukoululle esiupseerikurssin johtajaksi.

Vain omaksutuilla asioilla on merkitystä

Omaksua, verbi, sanakirjojen mukaan mm: "ottaa käyttöön, ruveta käyttämään..."

Toinen toistaan virtaviivaisempia johtamisoppeja ja -tekniikoita tulvii markkinoille. Tarjonnan runsaudesta saa aavistuksen jo ammatti- ja aikakauslehtien sivuilta. Kirjakauppojen ja kirjastojen johtamistaidon hyllyt vakuuttavat, että valinnanvaraa on. Kirja poikineen odottaa tilaisuutta vapauttaakseen mahdollisesti piilevät kykysi hetkessä. Ellet sitten ehdi johtamistaidon kursseille, joiden mystiset nimet ja iskevät avainsanat saavat synkimmänkin epäilijän uskomaan kurssien tehoon.

On hyvä, että johtamistaidon puu kukoistaa. Ja on luonnollista, että oksia haaroittuu ja kasvaa uusiin suuntiin. Oksilta löytyy käyttövalmista tietoa ottajalleen. Kukin vertaa tarjolla olevia virikkeitä aiempiin tietoihinsa ja kokemuksiinsa. Tarjonnan runsaus vain välillä hämmentää. Myöskin terminologia voi häiritä. Samoista asioista puhutaan eri sanoilla. Tai keksitään uusia, yhä iskevempiä ilmaisuja kurssin pitäjän tai kirjan tekijän mieltymysten mukaan.

Lisääntyvän ja laajenevan tiedon keskellä on hyvä muistaa, että viimeisinkin muotivirtaus on johdettu niistä ihmisen käyttäytymisen peruspiirteistä, jotka jokainen upseeri tuntee. Tuntee ehkä liian hyvin, jolloin ei kaikkea jaksa arvossa pitää. Onkin paikallaan muistuttaa, ettei johtamisessa riitä asioiden tunteminen ja ulkoa osaaminen. Vasta toimin-

ta ratkaisee. Merkitystä on vain omaksutuilla asioilla, jotka toteutuvat käytännön toiminnassa.

Ihminen on tärkein

"Ihminen on organisaation tärkein voimavara", sanotaan alan oppikirjoissa. Ja velvoitetaan johtaja kiinnittämään yhä kasvavaa huomiota ihmisiin. – Valtaosa meistä hyväksyy ajatuksen. – Joku joukossa on vastaan ja vieroksuu liiallista ihmisestä puhumista sotilaselämään sopimattomana pehmoiluna. Ei hyväksy tärkeimmäksi asiaksi mitään muuta kuin tehtävän täyttämisen. Viimemainittu on aivan oikein toiminnan päämäärää ajateltaessa: tehtävä on suoritettava ja tavoite saavutettava. Keinot ja menettelytavat, joilla tavoitteeseen pyritään, kannattaa valita tarkoituksen mukaisesti. Ja täällä korostuu ihmiseen panostaminen.

Tulosjohtamisen periaatteiden jäsenyessä itsekukin joutuu aiempaa huolellisemmin arvioimaan oman johtamistoimintansa perusteet. Kaksisuuntainen vuorovaikutus lisääntyy ja kiinteytyy muun muassa tulos- ja kehittämiskeskustelujen kautta. Kutsutakoonpa millä nimellä hyvänsä näitä esimiehen ja alaisen tapaamisia, joissa tulokset arvioidaan ja tavoitteet ja pelisäännöt sovitaan.

Puolustusvoimissa on ydin tähän suuntaan ollut jo kauan. Monet komentajat hyödyntä-

vät taitavasti esimerkiksi vuosi- ja vuosikokouksissa. Sekä edellisen vuoden "tilinpäätöksen" että alkaneen vuoden "toimintasuunnitelman" käsittelyyn on tarvetta ja tahtoa. Tällöin löytyy myös aikaa ja tapaaminen saa sille kuuluvan arvon komentajan ja alaisen silmissä.

Toinen tiedon kulkua ja kaksisuuntaista vuorovaikutusta tukeva järjestelmä ovat perinteiset, eri tasoilla pidettävät puhuttelut. Taitava johtaja kokee ne johtamistoimintansa olennaisena osana. Hän haluaa informoida ja antaa ohjeita tulevasta toiminnasta. Hän arvostaa palautetta, jolloin myös havaintojen ja kokemusten käsittelyyn varataan aikaa. Hän vakioi järjestelmän, joka sopii yksikköön. Puhuttelut, käskynjaot ja komentajan tai päällikön tunnit pidetään säännöllisesti ja ohjelmiin merkittyinä. Tai pikaisesti koolle kutsuttuina, jos normaalikäytännöstä poikkeava tilanne niin vaatii. Ajan puute ei ole este puhutteluille. Päinvastoin päällikkö tietää, että puhuttelujen laiminlyönti lisää kiireitä niin hänelle kuin alaisille ja koko toimintayksikölle.

Luotko luottamusta

Huomion kiinnittäminen ihmiseen edellyttää paljon muuta kuin yhteisiä keskusteluja ja niissä tavoitteiden ja pelisääntöjen sopimista. Kyse on koko johtamistoimintaa lei-

Yhteiset tilaisuudet lujittavat yhteishenkeä. Mikäpä estäisi joskus ottamasta perheiden pienimmätkin mukaan!

maavasta asenteesta. Selkeästä uskomuksesta, että vain taiten toimien on itsekustakin meistä saatavissa voimakkain panos. Enemmän kuin yksinomaan pakolla pusertaen. Kyse ei ole pehmoilusta, vaan tehtävien täysipainoisesta suorittamisesta. Tinkimättä tippaakaan esimerkiksi kurista tai muista sotilaallisen toiminnan tukipilareista.

Ilman keskinäistä luottamusta ei johtaja joukkoineen saavuta parhainta tulosta. Ei ainakaan siinä vaikeimmassa tilanteessa, jossa jokaisen tulisi kyetä jännittämään voimansa äärimmilleen. Siten sotilasjohtajan tulisi oivaltaa, mitä ihmiselle merkitsee, että häneen luotetaan. Mitä voimavaroja luottamus vapauttaa tehtävän suorittamiseen? Verrattuna tilanteeseen, jossa epäluulo kalvaa mieltä ja vähentää motivaatiota, itsetuntoa ja muita onnistumisen edellytyksiä?

Taistelussa ei ole varaa jättää käyttämättä luottamuksen

myötä syntyvää henkistä tukea. Eikä voimavarojen tuhlaus tarpeettomiin epäilyihin tunnu järkevältä muulloinkaan. Alaisella on oikeus kuulua joukkoon, jonka johtaja tukee omiansa: luottaa ja häneen luotetaan.

Myös muut yksilön henkiin kestokykyyn vaikuttavat asiat ovat tärkeitä sotilasjohtajalle. Uhkaavathan sekä johtajan että johdettavien mielen-terveyttä pahimmillaan kuolemanpelko, voimakas väsymys ja muut painetekijät. Eivätkä ongelmat ole vieraita normaaliajan toiminnallekaan.

Johtajan on pidettävä huolta joukostaan kaikissa olosuhteissa. Vastuu kattaa niin henkilökunnan kuin varusmiehet ja reserviläiset, niin palvelukseen kuuluvat asiat kuin yksityiselämänkin vaikeudet. Johtajan on tunnettava paineen aiheuttamat reaktiot ja pystyttävä selittämään käyttäytymisen muutokset sekä itselleen että alaisilleen. Ennen kaikkea on hallittava menettelytavat,

joilla estetään ja lievennetään reaktioiden hättävää vaikutuksia.

Puolustusvoimien tulee panostaa tälle johtamisen osalualueelle. Jo luonteva työnjako yhteiskunnan sisällä edellyttää sitä. Vai löytyykö muilta sektoreilta vaikeampia tilanteita kuin ne, joiden eteen sohilas voi joutua?

Ajan käytön suunnittelu

Moni on saattanut todeta, ettei mikään ole niin vaikeaa kuin työsuunnitelman tekeminen. Paitsi laaditun suunnitelman noudattaminen.

Johtaminen on vaativa kokopäivätyö eikä onnistu ilman ajan käytön suunnittelua. – Ken ei ole asiaa omaksunut, ei suunnitelmaa tee. Jos jonnain ylevänä hetkenä tekisikin, ei ainakaan sitä noudata. Puurtaa kiireisiltä tai mielenkiintoisilta tuntuvien tehtävien parissa, menettäen työskentelyn tehokkuudessa

Sotilasjohtajan tulisi oivaltaa, mitä ihmiselle merkitsee, että häneen luotetaan. Mitä voimavaroja luottamus vapauttaa tehtävän suorittamiseen? Verrattuna tilanteeseen, jossa epäluulo kalvaa mieltä ja vähentää motivaatiota, itsetuntoa ja muita onnistumisen edellytyksiä?

kumppanilleen, joka etenee suunnitelmansa avulla johdonmukaisemmin tehtävästä toiseen.

Myös henkiset tekijät ovat työsuunnitelmaa noudattavan puolella. Hän tietää, missä menee. Uskoo tavoitteen saavuttamiseen, vaikka edessä olisi laaja ja aikaavievä työ. Yllättävienkin viiveiden haitat on helppo paikata, kun almanakan sivuilta löytyvät tavoitteen johtavat määrääjat.

Vaikka kalentereitaan levitteleville jupeille vitseissä hymylläänkin, on almanakka johtajan välttämätön apuväline ajan käytön suunnittelussa. Työsuunnitelmaksi riittää usein se, että asiat löytyvät almanakasta ja johtaja tarkentaa tärkeysjärjestyksen työviikon ja -päivän alkaessa. Sekalaisten muistilappujen käyttäjälle kuuluu kysymys: eikö

Joukon puhuttelu on johtamisen tärkeä apukeino niin maastossa kuin kasarmillakin.

viikkopäivyri sittenkin olisi tehokkaampi sihteeri?

Ajan käyttöön vaikuttava pieni, mutta tärkeä yksityiskohta on itsekunkin lukunopeus. Luettavan aineiston määrä lisääntyy jatkuvasti niin opiskelussa kuin työssä. Keskimääräinen kansalainen, joka ei ole kiinnittänyt huomiota lukunopeuteensa, pystyy sen helposti kasvattamaan kaksinkertaiseksi. Mikä hyöty siitä onkaan asianomaiselle? Tai organisaatiolle, jossa asianomainen työskentelee? Niin

yksilön kuin työyhteisön etujen mukaista on varmistaa, että perusasiat ovat kunnossa.

Valan velvoitteet

Vaikka edellä on tuotu esiin monia yksityiskohtia, ei tarkoitus ole ollut lisätä johtamispuun oksia. Päinvastoin, turhia rönsyjä ja tuulenpesiä tulee huolellisella ajattelulla karsia. Samalla on pidettävä mielessä omaksuttujen asioiden merkitys: tyylikkääinkin oppi on arvoton, ellei sitä käytetä.

Joskus rauhallisen iltapuhutteen tai muun sinisen hetken tultua olisi hyödyllistä käydä läpi ne omaksutut asiat, joille oman johtamistoimintansa rakentaa.

Tiivis peruspaketti sisältyy jo sotilasvalaan.

”Jos minut asetetaan esimiesasemaan, tahdon olla alaisiani kohtaan oikeudenmukainen, pitää huolta heidän hyvinvoinnistaan, hankkia tietoja heidän toiveistaan, olla heidän neuvonantajanaan ja ohjaajanaan sekä omasta puolestani pyrkiä olemaan heille hyvänä ja kannustavana esimerkkinä”.

Velvoitteet on täytettävä kuten valan alkuosa määrittää: ”kaikkialla ja kaikissa tilanteissa, rauhan ja sodan aikana”. – Voiko esimies enemmän itseltään vaatia? □

Mikä merkitys lukunopeudella on upseerille?

Kuluvan vuoden alkuun mennessä oli noin 2500 henkilöä suorittanut BrainTrainCentrin järjestämän EFFECTOREAD-kurssin. Osanottajien lukunopeus nousi kurssin aikana yli kaksinkertaiseksi.

ALKUTESTI	LOPPUTESTI	LUKUNOPEUDEN KASVU %
sanaa/min.	sanaa/min.	
178	377	122

"Ei mikään ole niin vaikeaa kuin työsuunnitelman tekeminen – paitsi tietysti tehdyn suunnitelman noudattaminen."

Tuntematon ajattelija, jota rasitti ainainen kiire

KUMMAN VAIHTOEHDON SINÄ VALITSET?

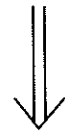
Vaihtoehto "Jämäkkä"

Vaihtoehto "Hässäkkä"

TAVOITTEET

"Päämäärät, tavoitteet ja määräajat ohjaavat työtäni".

"Olen vapaa. Tiedän, mitä teen ilman teoreettisia tavoitteita ja määräaikoja."

TYÖSUUNNITELMA

"Teen itselleni työsuunnitelman. Usein suunnitelma hahmottuu almanakani sivuille tärkeimpien työvaiheiden määräaikoina. Valmistautuessani kursseille kertaan opiskelutekniikan perusteet ja mittaan lukunopeuteni."

"Olen käytännönläheinen kenttämies. Halveksin papereita ja teoreettisia suunnitelmia. Kalenteria katsoin viimeksi suunnitellessani vuosilomaa. Tiedä häntä, pitääkö sekään suunnitelma paikkaansa..."

TYÖSUUNNITELMAN NOUDATTAMINEN

"Vaikka suunnitelman noudattaminen vaatii melkoista itseuria, on helppoa toimia, kun koko ajan tietää, mitä tekee."

"Hahaa, olen vapaa tarpeettomista suunnitelmista. Voin tänäänkin jättää tekemättä saman kuin eilen... tai sitten voin tehdä jotain muuta."

KUMMAN VAIHTOEHDON MUKAAN SINÄ TOIMIT?

Ei riitä, että valitset oikealta tuntuvan vaihtoehdon. Vasta toiminta ratkaisee. Merkitystä on vain omaksutuilla asioilla, jotka toteutuvat käytännön toiminnassa.

Ratsastava majuri Pekka Alhovaara palvelee pääesikunnassa toimistoesiupseerina.

RATSASTUS

- upseerin perinteinen harrastus

Seppo Kiilapuro kesäkuussa 1982

Väitetään, että paratiisi maan päällä löytyy hevosen selässä. Yllättävän moni upseeri viettää tuossa paratiisissa ainakin tunnin päivittäin vielä nykyisinkin Puolustusvoimien moottoroinnista huolimatta. Yhdistelmä upseeri ja hevonen luo heti mielikuvan menneestä maailmasta. Ratsuväki, hevosvetoinen tykistö ja reipas sotilaselämä valtaavat ajatukset. Seuraava miellelyhtymä johtanee koviin sota-aikoihin. Ratsu kantoi upseeria taisteluissa tuhansia vuosia, kunnes asetekniikan kehitys hevosen onneksi vapautti tuon uskollisen eläimen rintamatehtävistä.

Upseeri opetetaan ratsastamaan Kadettikoulussa. Ratsastuksen opetus on uudistettu Santahaminassa siten, että jalkaväkijonalle opetetaan perusasiat palvelusratsastuksena. Tältä pohjalta voi jatkaa itsenäisesti. Vastaava peruskurssi maksaa yksityisessä ratsastuskoulussa noin 1.500 markkaa, joten kadetille annettava ratsastuksen opetus on tuntuva etuoikeus.

Kadettien ratsastusta kehitettäessä voitaisiin harkita leikkimielistä kilpailutoimintaa Pohjoismaisten kadettipäivien yhteydessä. NATO:n joukko-osastot järjestävät Keski-Euroopassa vuosittain keskinäiset ratsastuksen mestaruuskilpailut. Ne koostuvat koulu-, este- ja maastoratsastuksesta sekä pistooliammunnasta. Tänä vuonna mestaruuden voitti Saksan Liittotasavalta. Saksan ratsastajainliitto, olympiakomitean ratsastusjaos ja Bundeswehr toimivat tiiviissä yhteistyössä, jonka tulokset näkyvät kansainvälisissä arvokilpailuissa kirkkaina mitaleina. Toiminta on keskitetty maan puolustusvoimien urheilukeskukseen Warendorfissa.

Edistyneemmille nimikkohevonen

Tänä päivänä suomalainen upseeri harrastaa ratsastusta joko Puolustusvoimien kahdella toimivalla ratsutallilla tai siviiliratsastuskouluissa. Puolustusvoimilla on ratsuhevosia Helsingissä Kadettikoulun tal-

lilla sekä Niinisalossa Eläinlääkintäkoululla. Näissä puitteissa saa ratsastusopetusta johde-
tuilla tunneilla. Rajoitetusti on mahdollista ratsastaa yksin tai perheenjäsenten kanssa. Edis-

tyneemmälle ratsastajalle Puolustusvoimat voi ylläelinlääkärin käskyllä osoittaa käyttöön nimikkohevosen.

Puolustusvoimien hevosilla ratsastaminen on taloudellisesti edullista, koska kysymys ei ole liiketoiminnasta vaan hevosten jaloittelusta tai koulutuksesta. Kadettikoulun ja Eläinlääkintäkoulun hevosten päätehtävä on kuitenkin kadettien ratsastuskoulutus sekä asevelvollisten hevoshuoltokoulutus.

Siviiliratsastuskouluja on maassamme lähes joka paikkakunnalla. Ratsastusalalla on vallinnut voimakas noususuhdanne jo toistakymmentä vuotta. Ratsastuskoulut järjestävät eritasoista toimintaa kai-

Kenraalimajuri Pajari lokakuussa 1941

Väitetään, että paratiisi maan päällä löytyy hevosen selässä. Yllättävän moni upseeri viettää tuossa paratiisissa ainakin tunnin päivittäin vielä nykyisinkin Puolustusvoimien moottoroinnista huolimatta.

kenikäisille alkeiskursseista ratsastusvaelluksiin maamme eri osissa. Toimintaan pääsee mukaan ottamalla yhteyttä ratsastuksenopettajaan, joka ottaa vastaan ilmoittautumiset kursseille ja ratsastustunneille. Upseereita on edelleen ratsastusseurojen johtotehtävissä. Seuratoiminta on antoisa ja loputon työsarja.

Alkuvaikeuksista paratiisin porteille

Ratsastusvarusteisiin ei alkuvaiheessa kannata uhrata suuria rahoja. Ensimmäisistä tunneista selviää verryttely- tai farmarihousuilla ja kumisaappailla. Vähitellen voi hankkia oikeat ratsastushousut sekä ratsastussaappaat. Ratsastuskouluissa on kypärät tunnille tulijoille. Omia erikoisvarusteita voi ostaa tarpeen mukaan. Ratsastustarvikekauppa on oma erikoisalansa, johon on mahdollista kuluttaa rahaa loputtomasti. Periaatteessa ratsastusta voi harrastaa urheiluvälineillä. Niinsanotut "tekstiiliratsastajat" ovat siten aivan eri asia.

Yksittäinen ratsastustunti helsinkiläisessä ratsastuskoulussa maksaa noin 80 markkaa. Ratsastuskouluissa myy-

dään kausikortteja, joilla voi saada tuntihintaan huomattavan alennuksen. Kausikortti helpottaa myös ratsastuskoulun toimintaa, kun ratsastajia on tietty määrä, joka voidaan jakaa taitojen ja ikärakenteen perusteella sopiviin ryhmiin. Ratsastus ei ole aluksi hauskaa. Aloitteleva ratsastaja joutuu liiaksi keskittymään hevosen selässä pysymiseen. Harjoittelua on jatkettava sitkeästi siihen päivään asti, jolloin mies alkaa määrätä hevosta eikä päinvastoin. Tällöin ratsastaja vasta pääsee kolkuttelemaan hevosen selässä olevan paratiisin portteja.

Hevosen osto on kuin autokauppaa?

Moni upseeri on hankkinut oman hevosen. Hevosen osto on teknisesti autokauppaan verrattava toimenpide. Moraalisesti eläimen hankkiminen kuitenkin asettaa omistajalle enemmän vaatimuksia. Hevonen on ruokittava, puhdistettava, kuivitettava ja jaloitettava joka päivä. Sitä ei voi jättää talliin seisomaan. Sairasta hevosta on hoidettava kuin pikkulasta. Hevonen vanhenee, mutta sitä ei voi romuttaa eikä myydä huonoihin käsiin.

Kunnollisen hevosen saa tänä päivänä maksamalla vähintään 25.000 markkaa. Halvempiakin hevosia on kaupan. Huonolla onnella voi halvalla ostaja myöhemmin joutua maksamaan eläinlääkärimaksuja vaivaisesta hevosesta

huomattavasti yli arvionsa. Toisaalta halpa hevonen voi olla luonnevikainen tai muuten käyttöön sopimaton. Hyvällä onnella voi niinsanottuun "teurashintaan" onnistua ostamaan jopa huippuyksilön. Onhan lotossakin voittajia. Hevosilla ei ole kattohintaa. Kansainvälisistä huippuhevosista on maksettu miljoonia.

Hevosen ylläpito maksaa 1.300–2.500 markkaa kuu-kaudessa tallin tasosta ja sijainnista riippuen. Tähän sisältyy karsinan vuokra, ruokinta, kengitys kenkineen sekä normaalit sairaskulut. Satula maksaa 3.000–5.000 markkaa.

Oman hevosen kustannuksia voi verrata auton hankintaan. Jaguarista saa maksaa puoli miljoonaa. Käytetty vanha auto lähtee liikkeestä hyvinkin halvalla. Käyttökustannuksetkin ovat samaa luokkaa.

Hevonen on syytä ostaa hyvämaineiselta myyjältä. Suomenhevonen tai Suomessa kasvatettu lämminverinen on vakavan harkinnan ansaitseva vaihtoehto. Kotimaiset kasvatijat ovat saaneet hevostensa tason hyväksi.

Ratsastus on koko elämän kestävä harrastus. Ratsastaa voi kilpailumielessä, kuntourheiluna tai nauttiakseen yhdessäolosta ja kontaktista jalo-oon eläimeen. Hevosen selkään noustessaan upseeri voi hetkeksi jättää sivuun palveluksen huolet. Keskittymisen ratsastukseen antaa sekä liikuntaa että ajatustyötä. □

KADETTIUPSEERIMATRIKKELI JOULULAHJAKSI

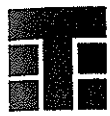
Kadettiupseerimatrikkeli on oiva joululahja ja niitähän saa hintaan 180 mk (+ postikulut) Kadettikunnan ja Upseeriliiton toimistoista.

SEURAAVAT

-KAUPAT JA MARKETIT

TERVEHTIVÄT KADETTIKUNTAA

**VEIKKOLAN T-KAUPPA
PAAVO LIIMATAINEN**

Veikkola, Kirkkonummi
Puh. 268 697

**T-KOTIKULMA
ISOKAARI**

Isokaari 9
00200 Helsinki
Puh. 90-676 045

**- MARKET
RAUTAJOKI**

Luusuantie 8, Kemijärvi
Puh. 9692-127 31

**- MARKET
HOVI-MARKET**

Voudink. 3, 20780 Kaarina
Puh. 921-432 711

**- LÄHIKAUPIIAS
GUN JARVIS**

Viestitie 18, Vantaa
Puh. 304 703

**- MARKET POPS
KOIVUKYLÄ**

Kauppias Matti Länsiluoto
Koivukylän Puistotie, 01360 Vantaa
Puh. (90) 871 0840

**T-LÄHIKAUPPA
TANELI**

Renko Sotka
Puh. 917-765 860

**T-MARKET
TUOMINEN**

Iso Säköyläntie 1, 27800 Säköylä
Puh. 938-70232

-MARKET VILLENTORI

Koski tl. Puh. 921-841 291

**SUOMEN
SUOSITUIN
AUTOMERKKI**

Uudet Toyotat ja hyvät erimerkkiset käytetyt autot
Autot myy:

Rinta-Joupin Autoliike

Korkeamäki-Rantamaantie, 65350 Vaasa ☎ 961-169 555

Rakennusvalvonta
SALMELA ja ERÄNIITTY Oy

Hatanpään valtatie 34 C 33100 Tampere

Puh. **127 577**

Pirkanmaan alueella
rakennusvalvontaa
ja rakennuttajatehtäviä

**Kadettikunnan valtakunnallisen
kirjoituskilpailun satoa**

NAISET JA MAANPUOLUSTUS

Eräitten mielipidetutkimusten mukaan 90 % Suomen aikuisväestöstä hyväksyy naisten kouluttamisen väestönsuojelun ja puolustusvoimien aseettomiin tehtäviin. Puolet väestöstä vastustaa naisten kouluttamista puolustusvoimien aseellisiin tehtäviin, mutta jopa lähes puolet kansalaisista hyväksyisi naisten aseellisen koulutuksen. Näitten tutkimusten tulokset ja naisten ahkera osallistuminen turvallisuuspolitiikan kursseille ja luentopäiville ovat ristiriidassa mm. kesällä 1987 Jyväskylässä rauhanliikkeen kokouksesta annetun julkilausuman kanssa. Melko pieni joukko naisia esittää sinä ajatuksen, että naiset eivät kuulu armeijaan ja miehetkin on riisuttava aseista. Nämä terveiset osoittavat hämmästyttävää suvaitsemattomuutta: julkilausuman lähettäjät eivät kunnioita niiden naisten vakaumusta, jotka haluavat miesten rinnalla kantaa vastuun maamme rauhan säilymisestä, alueen turvallisuudesta ja rajojen loukkamattomuudesta.

Suomalaiset naiset ovat monessa suhteessa edistyksellisiä. Suomessa naiset saivat ensimmäisenä maailmassa vaalikelpoisuuden ja ensimmäisenä Euroopassa äänioikeuden. Yli puolet lukioiden ja korkeakoulujen opiskelijoista on naisia, ja naiset ovat lisänneet myös osuuttaan päättäjinä. Jos nainen haluaa todella olla yhteiskunnallisesti valveutunut, ei hän voi olla tietämättä turvallisuuspolitiikasta ja puolustusvoimista. Nykyaikana naisetkin joutuvat ottamaan kantaa asevarusteluun, aseriisuntaan, puolustusmäärärahojen suuruuteen, siviilipalveluun ja rauhanmarsseihin. Jos ei ole tietoa kansainvälisestä sitoumuksistamme, on manipulointi helppoa.

Suurin osa lasten kasvattajista on naisia. Kasvatustilanteessa naisen tiedot turvallisuuspolitiikasta ja myös maanpuolustuksesta vaikuttavat lasten arvomaailman ja asenteiden muotoutumiseen. Yhä useammin naiset haluavat nykyaikana tietoa turvallisuuspolitiikasta voidakseen toimia kunnan kasvattajina ja kansainvälisten kontaktien luojina. Työn kautta jotkut naiset voivat saada tietoa joistakin turvallisuuspolitiikan osa-alueista, mutta erityisesti puolustusvoimista ja sen tehtävistä on naisten vaikea saada tietoja. Maanpuolustustietoa sisältyy hieman peruskoulun opetusohjelmaan, mutta koska suurin osa opettajista on naisia, joiden tiedot turvallisuuspolitiikasta ovat yleensä vähäiset, eivät nämä asiat saapaljonkaan painoa.

Aikuiskoulutuksessa ei turvallisuuskasvatusta juuri ole. Korkeakoulussa turvallisuuspolitiikkaa voi lukea yleisopinnojen yhteydessä, mutta erityisesti maanpuolustusta käsitellään vähän. Huomattavaa on, että Helsingin yliopistossa järjestettiin kevätlukukaudella 1987 Studia generalia-luentosarja, jonka teemana oli Turvallisuuspolitiikka ja Suomi.

Puolustusneuvoston toimesta on järjestetty vuodesta 1961 valtakunnallisia maanpuolustuskursseja, joihin on osallistunut vain vähän naisia. Useat kansalaisjärjestöt ovat aktiivisesti jakaneet tietoa turvallisuuspolitiikasta naisille. Naisilla on myös tietoa (ensiapu, sairaanhoito, muonitus jne), joka olisi kriisiaikoina tarpeen, mutta koska heitä ei ole harjoitettu, he eivät tiedä, miten toimia kriisiajan sattuessa. Sen jälkeen kun Lotta-Svärdjärjestö lakkautettiin, ei naisten osallistumisesta maanpuolustustehtäviin ole juuri puhut-

tu. Tämä tabu on aika rikkoo, esimerkiksi eduskunnan ja hallituksen olisi laadittava ohjelmia, joiden pohjalta naisillekin opetettaisiin turvallisuuspolitiikkaa.

Ruotsissa naiset voivat osallistua maa-, meri- ja ilmavoimien vapaaehtoiseen peruskoulutukseen. Koulutusta saaneet naiset voivat myös sitoutua palvelemaan kriisiajalla sotilas-, tai siviilitehtävissä. Sama pätee Tanskassa ja Norjassa. Naisen on mahdollista valita sotilasura, mutta ei välttämättä taistella. Yhdysvalloissa naisia on palveluksessa olevista sotilaista n. 10 % ja he voivat saada upseerin koulutuksen. Naisia toimii siellä myös komentajina miesvaltaisissa joukoissa. Neuvostoliitossa maanpuolustustyöhön koulutetaan aina lapsesta aikuiseksi saakka. Rauhan aikana voidaan kutsua 19 - 40-vuotiaita naisia asepalvelukseen ja naiset voivat vapaaehtoisestikin pyrkiä armeijaan. Tällä hetkellä noin puolet Suomen puolustusvoimien siviileistä on naisia. Usein he ovat toimistyössä ja lääkintä-, muonitus- ja puhtaanapidon tehtävissä, eikä uralla juuri edetä.

Jo hallitusmuodossamme sanotaan, että jokainen Suomen kansalainen on velvollinen puolustamaan isänmaataan.

Jos Suomi haluaa näyttää olevansa oikeusvaltio, se järjestää naisillekin turvallisuuspolitiikkaa koskevaa tiedollista sekä toiminnallista koulutusta. Eettisen ja moraalisen vakauksensakin puolesta naisella pitäisi olla oikeus päättää osallistumisestaan maanpuolustustyöhön.

**Rita Dahl
Sotungin lukion II B**

PIENEN KANSAKUNNAN MAHDOLLISUUDET RAUHAN TURVAAMISESSA

Suomen aktiivisuutta maailmanrauhan turvaajana on joskus moitittu liioitteluksi. Väkiluvultamme katamme vain promillen maailman väestöstä, mutta esimerkiksi Yhdistyneitten Kansakuntien toiminnassa on osuutemme ollut moninkertainen. Pienenä maana emme saa hetkessä ihmeitä aikaan, mutta olemme antaneet oman panoksemme maailmanrauhan turvaamiseksi ja saaneet siitä myös tunnustusta.

Puolueettomilla mailla, kuten esimerkiksi Suomella on usein paremmat edellytykset aktiiviselle rauhantyölle kuin suurten sotilasliittojen jäsenillä. Pienet valtiot sotilasliitoissa ovat usein ryhmäkurin sitomia ja näin kahlehdittuja yksipuolisiin mielipiteisiin. Tässä ei juuri ole eroja NATO:n ja Varsovan Liiton välillä, molemmilla on omat linjansa, joihin jäsenmaitten odotetaan yhtyvän.

Luonnollisin ja suorin areena pienten kansakuntien mielipiteitten ja aloitteitten julkittuomiselle on eittämättä Yhdistyneet Kansakunnat ja sen eri alajärjestöt. Jokaisella itsenäisellä valtiolla on tilaisuus tehdä aloitteita ja tulla kuulluksi YK:n yleiskokouksen täysistunnossa. Mikään ei silloin estä vaikuttamasta todellisiin, maailmanrauhaa koskeviin kysymyksiin. Tilanteessa, jossa kaikilla valtioilla on puheenvuoro, myös pieniä kunnellaan.

Erityisesti YK:n turvallisuusneuvostossa pienetkin valtiot yhdistäessään voimansa pystyvät vaativissakin äänestystilanteissa sanomaan sanottavansa isojen puristuksessa. Niinpä Suomeltakin tulevalla kaksivuotiskaudella turvallisuusneuvostossa odotetaan paljon. Ei pelkästään "Suomi-kuvan"

kirkastumista, vaan tärkeitä maailmanpolitiikkaa ja maailmanrauhaa koskevia kannanottoja.

Myös konkreettinen rauhanturvaaminen sotilaallisten konfliktien keskellä, sotatilan-teissa sekä sotilaallisesti jännittyneillä alueilla on ollut tuloksellista. Varsinkin YK:n rauhanturvajoukot, joitten toiminnassa suomalaiset vanhastaan ovat olleet mukana, on saanut maailmanlaajuisia tunnustusta. Viimeksi Unifil-joukot saivat arvovaltaisen kiitoksen kun YK:n rauhanturvajoukoille myönnettiin Nobelin rauhankorkeus. Näin pienten puolueettomien kansakuntien panos rauhanturvajoukkojen perustana on huomattu maailmanlaajuisesti ja saamme kansakuntanakin osan tunnustuksesta, sillä parhaillaankin suomalaiset joukot valvovat rauhaa mm. Afganistanissa.

Pienet puolueettomat maat ovat usein etuoikeutettuja foorumeita ajatellen suuria aseidenriistuntaneuvotteluja. Sveitsin ja Geneven osuus suurvaltojen aseidenriistuntapolitiikassa on varsin merkittävä, mutta Suomenkaan merkitystä ei tule unohtaa, sillä esimerkiksi vuoden 1975 ETYK Helsingissä jatkokokouksineen on ollut tärkeä askel nykyiseen suurvaltojen keskinäiseen vuoropuheluun siirryttäessä. Näin pienetkin maat tarjoamalla puolueettoman maaperän aseidenriistuntaneuvottelujen pitopaikaksi ovat antamassa panoksensa maailmanrauhan turvaamiseksi.

Nyt kahden johtavan suurvallan saavutettua mahdollisuuden suoraan kahdenkeskeiseen vuoropuheluun pienten puolueettomien maitten merkitys rauhanneuvottelujen välittäjinä on pienentynyt. Toisaalta

nyt pienet sitoutuneet valtiot pystyvät sotilasliittojen sisällä vaikuttamaan suurten sotilasmahtien toimintaan. Esimerkiksi Hollanti vastustamalla Euro-ohjuksia on kyennyt tuomaan kantansa esiin NATO:n sisällä.

Vaikka pienten kansakuntien aloitteet ja suunnitelmat eivät toteutuisikaan, voivat ne omalla esimerkillään näyttää maailmalle rauhantahtoaan. Ajatus ydinaseettomasta Pohjola ei ole vielä tuottanut tulosta, mutta etäisellä Tyynellämerellä Uusi Seelanti on jo nyt julistautunut ydinaseettomaksi alueeksi. Toimimalla itsenäisesti ja näyttämällä tietä pienetkin voivat olla esimerkkejä isommille.

Myös kehitysmaille myönnettävän talousavun voidaan katsoa edistävän maailmanrauhaa. Tukemalla taloudellisissa vaikeuksissa olevia köyhiä maita voivat pienetkin maat ennaltaehkäistä niitten taloudelliseen ja usein samalla myös poliittiseen sekä sotilaalliseen riippuvuuteen joutumista. Varsinkin Afrikassa, taloudellisen epävarmuuden keskellä, on tärkeää, etteivät nämä kolmannen maailman köyhät valtiot joudu suurvaltojen poliittisen keinottelun kohteiksi.

Pienet kansakunnat saavat olla ylpeitä työstään maailmanrauhan hyväksi. Vaikka kaikki ehdotukset ja mielipiteet eivät saavuttaisikaan suunnaton-ta suosiota maailmalla, ne huomataan ja huomataan pienten kansakuntien halu ja hätä saavuttaa maailmanrauha ja sitä kautta maailmanlaajuinen ystävyys.

Tuomas Rinne
Kupittaaan lukion 2 C

Päämajan tiedustelu

Raimo Heiskanen: Saadun tiedon mukaan...

Päämajan johtama tiedustelu 1939–1945

OTAVA, Keuruu 1989, 333 sivua, 35 kuvaa ja 27 taulukkoa

Kenraalimajuri Raimo Heiskanen kirjan avaan suurin odotuksin. Muistissani on vielä tiedustelupäällikkö Aladar Paasosen sotien aikaisesta tiedustelusta kovin vähän kertoneet muistelmat. – Tiedustelijathan ovat tunnetusti "vähäpuheisia".

Mitä tiedustelu tiesi

Tekijä toteaa pyrkivänsä osoittamaan, mitä tiedustelu todella tiesi ennen ratkaisevia tapahtumia ja päätöksiä, miten se on tietonsa tarvitsijoille esittänyt ja miten nämä ovat esityksiin ja tietoihin suhtautuneet. – Juuri näihin kysymyksiin kirjasta saa myös vastauksen. Samalla epätietoisuus siitä, mitä todellisuudessa on milloinkin tiedetty eri ratkaisuihin päädyttyä, häviää nyt tutkituilta osin.

Kaikkia sotien ajan tärkeitä tapahtumia ei toki voi analysoida edes kirjan kunnioitettavassa sivumäärässä. Lukijaa olisi kuitenkin kiinnostanut tiedustelun osuus monista nyt vähemmälle tai kokonaan pois jääneistä tapahtumista: esimerkiksi talvisodan alun tehoton viivytysvaihe ja joulukuun tunnettu vastahyökkäys tai välirauhan ajan hyökkäysvalmistelut puolustuksellisiin suunnitelmiin.

Lukija ehkä pettyy, kun mitään aivan sensaatiomaista ja uutta tietoa ei kirjan sivuilta löydykään. Sensijaan upseereita tyrmistyttäneen tiedustelun ajoittain saama heikko

"vastakaiku" operatiivisella puolella.

Tästä esimerkkinä todettakoon vain kirjoittajan "kuplaksi" osoittama talvisodan strateginen yllätys pohjoisessa tai suhtautuminen suurhyökkäykseen touko-kesäkuussa 1944.

Lojalaia tiedustelua vai siviilirohkeuden puutetta

Kirjoittaja ei korosta tiedustelun epäonnistumisia. Lukijalle jäi kuitenkin se kuva, että tiedustelu on aivan liian helposti tyytynyt hyväksymään operatiivisen johdon oikeitten tietojen perusteella tekemät virheeliset tilanteenarvostelut – jopa tiedustelun suoranaiset painostukset.

Toisaalta – olisiko tiedustelun tullen puuttua odotettavissa olevan toiminnan operatiiviseen valmistele-mattomuuteen. Näistä esimerkkinä mainittakoon kesän 1944 odotettavissa olleen suurhyökkäyksen aiheuttaman vetäytymisen valmistele-mattomuuteen tai saksalaissodan mahdollisuuteen. Jälkimmäinen tosin yllätti osittain tiedustelijatkin.

Perustietoa

Kirjassa on varsin perusteellisesti selvitetty tiedustelun kulloinenkin organisaatio, henkilöstö ja toimintatapa sekä hankittujen tietojen laatu ja määrä.

Mielestäni parasta tutkimuksessa oli perustiedon lisäksi elokuun kriisin 1940 ja kesän 1944 suurhyökkäyksen mielenkiintoinen analysointi sekä johtopäätelmät. Ammattitaitoaan kehittävien upseerien tulisi mielestäni tutustua kirjan "tietopakettiin" tiedustelusta. Kirjoittaville upseereille Heiskanen lähteiden käyttö on esimerkiksi kelpaavaa.

Tiedustelun paradoksi

Professori Matti Lauerman mukaan historiantutkija työskentelee usein vastaavan kysymyksenasettelun parissa kuin tiedustelija. Viholliseen kohdistuvan tiedustelun analysointihan on paljolti lähimenneisyyteen kohdistuvaa historian tutkimusta.

Viime sotien aikana vakiintunut tapa kouluttaa historiantutkijan taidot saavuttaneita reservin upseereita tiedustelu-upseereiksi on osoittautunut myöhemminkin tarkoitustaan vastaavaksi. – Paradoksi onkin siinä, että ammattisotilaiden osalta ei vastaavaa "lainalaisuutta" liene – evl Martti Santavuorta lukuunottamatta – toteutettu.

Heiskanen tutkimus osoittaa kuitenkin lainalaisuuden toimivan ammattisotilaidenkin osalta ainakin päinvastoin – tiedustelija on tarvittaessa hyvä historioitsija.

Tapio Niitynperä

Reino Hirviseppä –
Marti Sinerma (toim.)

KAADERIKASKUJA

WSOY

Reino Hirviseppä, Palle alias kadettiveli Reino Palmroth, majuri, kamarineuvos, kirjailija, viihdetaitelija, runoilija, viisunikkari ja mitä kaikkia nimityksiä hänestä sitten voidaankin käyttää ja Martti Sinerma, eversti, entinen Kyllikiraudan päätoimittaja ovat koonneet upseerikaskuista kirjan, jota tervehdittäköön ilolla. Aikaisemmasta Martti Santavuoren "Tähti, ruusu ja leijona" onkin jo kullunut yli kolmekymmentä vuotta. Eikä kirjaa enää olekaan saatavissa. Joistain antikvaareista se vielä saattaa löytyä, maksaen silti toista sataa markkaa.

Palle on koonnut vanhoista "parroista" melkoisen kaskujoukon. Se sisältää mm. tsaarin palveluksessa olleet suomalaiset upseerit, jääkärit, markovillalaiset ja muut sen aikuiset sotakoulut käyneet, RUK:n ja vanhemmat kadettikurssit aina kymmenenteen kurssiin asti. Useimmat jutuista, osin anekdooteista, ovat jo aikaisemmin julkaistuja, mutta tarkoitushan on ollutkin koota ne jälleen yhdeksi teokseksi. Juttuvalinta on varmasti ollut aika vaikea, sillä tiedämmehän kaikki, kuinka sotilaallisista esmiehistämme liikkui ja liikkuu juttuja pilvin pimein.

Sineramalla oii oman kertomansa mukaan melkoisesti enemmän vaikeuksia kuin Pallella. Tarkoituksena oli saada jokaiselta kadettikurssilta kaksi tai kolme juttua. Se ei ole näköjään onnistunut. Kaikkiin kurssilaisiin ei voinut olla yhteydessä, koska vetoamus Kyllikiraudassa tuotti vain vähän saalista. Matrikkelin yhteysupseerit olivat hyvä yhteys, mutta kaikki ei silti toiminut. Ehkä jotkut kurssit olivat niin tosikkoja, ettei kaskuja heidän keskuudessaan syntynyt. – Silti monia erittäin hyviä kaskuja, oivalluksia tai sattumuksia on saatu kokoon.

Kuvituksena ovat silhuettikuvat, piirrookset ja valokuvat. On luonnollista, että niitä on herroista vanhemmista enemmän kuin nuoremmista. – Hyvä joululahja!

MH

Olof Enbom:

Siniseen etäisyyteen – Blånande fjärran

Nykytekstiili Oy
Helsinki 1989
ISBN 951
99933-3-9

Toimitusjohtaja, majuri evp Olof Enbom ilahdutti kadettiveljiään runokirjallaan "SINISEEN ETÄISYYTEEN".
Se sisältää:

*"Kyläkirjurin lauluja
työtovereille
talon ystäville
ja asiakkaille
viidenneljättä
vuoden varrelta
meren,
hiljaisten hetkien
ja yksinäisyyden
tuomina."*

Olof Enbomin ruotsin-, suomen-, englannin- ja saksankielisten runojen luomaa herkkää ja isänmaallista tunnelmaa täydentävät kirjan sanomaan sopivat, loistavat luontokuvat.

Oheisena kaksi kirjan 170 runosta.

KODIN IKKUNA

*Siellä vaarat sinertävät laulujansa soi
siellä aurinko tunturit kultaa
ja rauhaisaa, hiljaista olla siellä voi
kun sä raivaat suomaitten multa*

*Siellä kaukana kuultavi taivaanranta
tai tunturijärven veet
ja myrskyissä lentävi kairojen santa
kun paljaat on harjanteet*

*Siellä rantaa on vailla laajat suot
pursu tuoksuu äärellä aavan
ja könkäitten, lampien tummat vuot*

ne kätkevät vainojen haavan

*Siellä talvella vitiä tuiskuttaa
porolaumat korvissa kulkee
Mies ei Lapissa pehmeä olla saa –
vasta sitten kun silmänsä sulkee*

*Revontulta on talvinen taivaan-
vyö
ja vaaroilta polttaa viimat
Keväthankiin päätyvi synkeä
yö
niistä alkavat yöttömät tiimat
Siellä kansa on karua, sitkeää
vaan
mutta laulu on sillä myötä
Ei pelkää käydä rakentamaan
ei lannistu raskainta työtä*

JULKVÄLLEN I SKÄREN

*En liten stjärna
i vinternattens frid
och still, tidlös tid
Snöflingor seglar
Havsvindens sakta sus
ett brus mot isig strand*

*En liten stjärna speglar
Julnattens evighet och ljus
ett sus
i tallens grenar
och snöbetäckta stenar*

KFJ

I KURSSIKUULUMISIA

Kadettikurssi 58 15-vuotias

15-vuotista taivalta kokoonnuimme puolisoinemme ja osa perheinemme juhlimaan viikonvaihteeksi 25. – 27.8.1989 Keski-Suomeen Hankamotelliin Hankasalmelle. Tilaisuus aloitettiin perjantaina vapaamuotoisena illanviettona sen jälkeen, kun olimme selvinneet Jyväskylän Suurajojen sotkemasta liikenteestä.

Lauantaamuna tutustuimme Asevarikkoon 4. Yleisesittelyn jälkeen kävimme sekä kenttätykki-että optisessa korjaamossa.

Laukaan Hovissa vierailimme tutustumassa Simo Salmisen lasitaitteeseen. Osa laseista ei todennäköisesti ollut hänen omaa tuotantoaan.

Tutustumiskäyntien jälkeen annoimme perheillemme tilaisuuden retkeilyyn Hankamotellin ympäristössä ja me kaaderit pidimme kurssikokouksen Risto Noopilan johdolla.

Kokouksessa välitettiin suulliset ja kirjalliset kurssiveljien tervehdykset kokoukseen osallistujille. Syyt poissaoloihin olivat ymmärrettäviä ja osa jopa hyväksyttäviä kuten kadettiveli Juha Myyräläisen, joka kirjoittaa Rovaniemellä päivätysssä tervehdyksessään mm

Valitettavasti en voi osallistua tämän kertaiseen kurssitapaamiseen. Syyt ovat turvallisuuspoliittisia.

Suurvaltajohtajat ovat entisestään lisänneet erityisesti pohjoiskalotin tavanomaista aseistusta ja se hän on lähinnä alue, jolla Suomi varautuu kädenvääntöön, kuten Herrat Kadettiveljet hyvin tiedätte.

Joudun asettamaan isänmaan edun edellenne. Suurvaltasuhteiden lämpeneminen, etelänapamantereen otsoniaukko, pari lämmintä kesää ja lauha talvi eivät valitettavasti lämmittäneet pohjoisen turvallisuuspoliittista ilmapiiriä. Vain sääsket ovat lisääntyneet ja poronlihan säilyvyys heikentynyt.

Turvaan kokoontumisenne ulkoisen rauhan pitämällä kertausharjoitusta Joulupukille ja muille Savukoskenperän napamiehille Korvatunturin – Naruskan pääpiirteisellä alueella.

Toivotan Teille kaikille perheineen lystiä ja rentouttavaa viikonloppua.

Kirjeestä on lainattu asiat oikein ja siitä on jäänyt kolme sanaa pois, jotka eivät muuta asiasisältöä.

Kurssikokouksen jälkeen saunoimme nais- ja miesporukoissa rantasaunalla.

Ennen kurssipäivällistä otimme kokoontuneesta kadettikurssista perheineen yhteisen valokuvan. Kurssipäivällisen nautimme Hankamotellin ravintolasalissa ja sen jälkeen pyörähtelimme tanssin tahdisa kuin 15 vuotta sitten Kadettikoulun juhlasalissa.

Seuraava varsinainen kokous päätettiin pitää viiden vuoden kuluttua 20-vuotisen taipaleen juhla kokouksena kadettikurssin ilmasotalinjan järjestämänä.

*Terveisin
kadetti n:o 5792*

30. kadettikurssi 40 vuotta

30. kadettikurssi, yksi pienimmistä kadettikursseistamme, vietti 3.–4.6.1989 upseeriksi valmistumisen 40-vuotisjuhlaa Aulangolla. Kurssiltamme valmistui 14 upseeria.

Hämeenlinnassa asuvat kadettiveljet Keijo Hauhtonen ja Olli Virmas junailivat hienon ohjelman, joka aloitettiin seppelleenlaskulla sankarihaudoille. Kiertoajelun yhteydessä nautittiin kahvit Parolan uudessa sotilaskodissa sekä tutustuttiin Hämeenlinnaan, missä historioitsijamme, Stiku Roudasmaa, kertoi linnan vaiheista.

Iltajuhlan aikana muisteltiin menneitä ja tanssittiin Inkeri Karan tanssiopistossa saatua perustaitoa nykyaikaan soveltaen.

Aamulla 4.6. Aulangon puistossa suoritettu kävelylenkin jälkeen pidettiin vielä terassikokous, jossa jatkettiin muisteloita sekä katsottiin tulevaisuuteen sopimalla seuraavasta tapaamisesta.

Kadetti 3106

40-vuotias kadettikurssi 31

Kadettikurssi 31 vietti valmistumisensa 40-vuotisjuhlaa Helsingissä 18.8.1989 – kieltämättä lievästi etujassa, olihan kurssin valmistuspäivä 20.12.1949. Tiedossa olevien matkojen vuoksi päädyttiin tällaiseen ajankohtaan, mikä antoikin tulokseksi sen, että vain kaksi kadettiveljeä ei voinut voittamattoman esteen vuoksi saapua juhlaan mukaan. Totuttuun tapaan oli joukko- ja johtajamme vaimoineen kunnioittamassa läsnäolollaan juhlaamme.

Juhlapäivään liittyen laskettiin 15.8. Kouvolassa riveistä poistuneiden kahden kadettiveljen ja 16.8. Turussa yhden kadettiveljen haudalle kukkalaite, 18.8. laskettiin kukkalaitteet vielä kahdelle Helsinkiin haudatun kadettiveljen haudalle. Suomen Marsalkan haudalle, Sankariristille ja Kadettikoulun Sankariulaan laskettiin luonnollisesti myös kukkalaitteet.

Kadettikoululla syötiin maittava lounas ja tutustuttiin sen jälkeen tämän päivän kadettikouluun ja sen antamaan koulutukseen. Kuultiin hieman tulevaisuudensuunnittelmistakin koulun apulaisjohtajan kertomana. Näimme myös nykyisen kadetin tuvan ja katsoimme omat van-

hat tupamme.

Illalla söimme vielä yhteisen aterian Hotelli Tornin Näköalakabineetissa. Harva taisi ennättää ihailemaan kaupungin valojen syytymistä – niin runsaasti oli juteltavaa kadettisisarten ja -veljien kanssa. Juttelun pääsivät keskeyttämään vain illan muutamien puheenpitäjät, kuten kurssin perinteiden isä, kurssin prii-

mus ja kadetti 3115, joka tuottuneen tuntuisesti julisti, että ON SE NIIN VÄÄRIN.

Yöllä vietettyjen riemukkaiden jatkosten jälkeen kokoontui vielä piskui-nen joukko 19.8. aamupäivällä syömään tulista unkarilaista ruokaa, minkä jälkeen juhlapäivien katsottiin päättyneen. □

Kadetti 3113

PÄÄSIHTEERIN PALSTA

Syksyn seminaarit

Kadettikunnan hallituksen tämän vuoden tärkein kenttätapahtuma, seminaarikierros, on loppusuoralla. Tuusula, Lappeenranta ja Kauhava ovat jo takanapäin ja Sodankylän matka on edessä – lehteä luettaessa sekin on jo läpikäyty.

Seminaarien tarkoituksena on parantaa kadettipiirien sekä yksittäisten jäsentemme tiedotustoimintaan ja maanpuolustuskeskusteluun osallistumisen valmiutta sekä tehostaa piirien järjestötoimintaa.

Osanottajat ovat olleet pääasiasa nuorta joukkoa, luutnantteja ja yliluutnantteja. Meillä seminaarien vetäjillä on ollut hyvä tilaisuus rakentaa siltaa kahden sukupolven välille. Sukupolvet ajattelevat eri tavalla, ympäristötekijät ovat erilaiset kullekin sukupolvelle.

Kauhavan ja Sodankylän seminaareissa oli osanottajille annettu etukäteen tehtäväksi laatia mielipideartikkeli työnimikkeellä "Talvisodan merkitys sukupolvellemme". Artikkelit annettiin paikallisten lehtien toimittajille opetuksellista kritiikkiä var-

ten. Julkaisemme tässä Kylkiraudassa Kauhavalta yhden mielipideartikkelin, mitä Ilkka-lehden toimittaja Mauri Aho piti parhaana.

Olen jokaisessa seminaarissa yrittänyt viedä lehtemme päätoimittajan ja toimitussihteerin terveiset perille, että nuoret upseerit lähettisivät kirjoituksiaan julkaistavaksi. Jokainen arkipäiväkin on jutun arvoinen. En minä eikä moni muukaan lehden lukija tiedä, millainen on tänään luutnantin normaali päivä herätyksestä hiljaisuuteen, kerro se meille!

Valtuuskunnan kokous

Kokous pidetään tällä kertaa Sotakorkeakoulun tiloissa, mitkä ovat tutut niin hallituksen kuin valtuuskunnan nykyisille puheenjohtajille, kenraalimajuri Antero Karviselle ja kenraalimajuri Matti Vanoselle. Kokouksessa hallitus esittelee valtuuskunnalle ensi vuoden toimintasuunnitelman ja talousarvioehdotuksen. Valtuuskunta ottaa niihin kantaa ja lopullisen päätöksen tekee vuosiko-

kous maaliskuussa 1990. Toimintasuunnitelmassa on kaksi erilliskohdeta; talvisodan muistotilaisuuksien tukeminen ja järjestäminen sekä valmistautuminen Kadettikunnan 70-vuotisjuhliin ja juhlavuoteen 27.1.1991 alkaen.

Vuosikokoukset 1990

Kadettipiirien vuosikokouksia pidetään pitkällä aikavälillä tammikuun alusta maaliskuun puoliväliin saakka. Mielestäni paras ratkaisu on monessa piirissä oleva käytäntö, että kokous on heti vuoden alussa ja vanha hallitus luovuttaa tehtävänsä uudelle Kadettikunnan vuosipäivänä 27.1. tilaisuuksien jälkeen. Perusteet vuosikokouksille ovat olemassa, koska piirit ovat jo saaneet valtuuskunnan kokouksessa ensi vuoden toimintasuunnitelman sekä tulo- ja menoarvioesityksen.

Kadettikunnan vuosikokous pidetään tällä kertaa Kouvolassa 24.3.1990 ja valtuuskunnan kokous on samassa paikassa edellisenä iltana. Kokousohjelma on Kylkiraudassa 1/1990.

Mikko Virrankoski

Kadettikunnan vuosipäivä lauantaina 27.1.1990

Kadettikunnan vuosipäivänä 27.1.1990 lasketaan perinteisesti sepeleet sankariristille ja Suomen Marsalkka Mannerheimin haudalle kello 12.00. Kokoontuminen kello 11.45 Hietaniemen hautausmaan pääportilla.

KADETTIKUNTA KIITTÄÄ

apurahoin, tukimaksuin, ilmoituksin ja muulla tavoin työtämme tukeneita ja toivottaa Teille
Onnellista Vuotta 1990

Hallitus

Talvisodan merkitys sukupolvelle

Luutnantti Timo Ikonen Kadettikunnan seminaarissa Ilmasotakoulun upseerikerholla Kauhavalla. Kuva Kaarina Lahti, Kauhava-lehti.

Kävin kouluni 70-luvulla. Siitä ei ole edes kauan. Historianopettajamme oli vasta hiltain valmistunut ja joutui todellisiin vaikeuksiin oppikoulun neljäluokkalaisten kanssa. Vakuuttelut "Suomen joustamattomasta asenteesta" tai "ulkovaltojen uhan vaikutuksesta Neuvostoliiton turvallisuuspoliittiseen asennoitumiseen" saivat meidät ymmälleen. Tilanne oli vaikea. Meillä oli vankka käsitys talvisodasta. Opettajan pohdinta siitä, olisiko "turha" sota voitu välttää, sai astiamme vuotamaan yli äyräiden. Hävisimmehän me lähes aina jääkiekossakin suurvallalle, mutta aina sentään uskallettiin mennä kentälle. Meille talvisota oli kunniakas tasapeli tai korkeintaan yhden maalin tappio jatkoajalla.

Emme me tunteneet talvisodan historiaa tarkemmin. Oppikirjan mustavalkoiset kuvat Summasta tai Kollaalta eivät juurikaan kertoneet meille mitään. Ne vain saivat aikaan samanlaisia väristyksiä kuin ku-

vat Paavo Nurmesta tai uutisten Lasse Virenistä. En usko meidän eronneen tämän päivän koululaisista tietoinemme tai tuntoinemme.

Opettajamme viittasi ikään kuin ohimennen talvisodan henkeen. Hän kertoi kyllä auiliemmin "kansalaissodan haavoista" ja "luokkaristiriidoista", nehän kun olivat meidän sisäisiä asioitamme. Hän oli vakuuttunut erehtymättömydestään. Tämä sai aikaan oman "talvisotamme henken", uhkaavana suurvaltana esiintyi vain opettaja.

Nykyään suurvaltakin osaa jo puhua avoimemmin talvisodasta, eikä vain kriisistä Leningradin sotilaspiirissä. Enää en ehdi seurata samalla innolla jokaista jääkiekko-ottelua. Enää ei myöskään tarvitse käyttää talvisotaa uhmana "suurvaltaopettajaa" vastaan. Ajat muuttuvat ja ehkä myös historianopettajatkin.

Luutnantti Timo Ikonen
Vaasan Rannikkopatteristo
72. kadettikurssi, ikä 25 vuotta

Mielipide Tulokset tuovat motivaation

Näkemykseni mukaan motivaatio tulee automaattisesti kun esimiehet kokevat sen, että se mitä he ovat tekemässä menee eteenpäin, onnistuu ja synnyttää tuloksia.

Jos puolustusvoimissa käynnistynyt johtamis- ja hallintojärjestelmän kehitystyö puuroutuu, byrokraatisoituu, demokratisoituu – niin kyllä motivaatio häviää, koska tulosten saavuttaminen hidastuu.

Syy löytyy heikosta johtamisesta

Motivaatioon liittyvät myös vastuun siirto ja informaatio. Vastuuta täytyy viedä alaspäin. Triviaaliltakin näyttävän käskyn kohdalla voidaan lisätä vastuuta. Pitää mennä juttelemaan ja kertomaan käskyttävälle työstä ja siihen liittyvistä tavoitteista.

Näin houkutellessaan alijohtajia itse miettimään tekemistään, ja saada kouluttajat ja kasvattajat ottamaan enemmän vastuuta.

Tulosjohtamisen kehittäjien täytyy toimia kuin konsernijohtaja reserviläiskomentajana: hän on koko ajan varautunut tilanteen muuttumiseen ja kehittää vastavedon tai uuden suunnitelman miten ohitetaan, ylitetään tai läpäistään este. Niitä tulee kaikissa kehitystyön vaiheissa koko ajan eteen, ja ihmiset helposti pysähtyvät.

Johdolta vaaditaan myös psykologista ja poliittikon silmää: johtamisprojekti pitää myydä kaikille niille, joista sen onnistuminen riippuu eli ministeriölle, pääesikunnalle, muille henkilökunnalle, varusmiehille ja reserviläisille, yhteiskunnallisille sidosryhmille jne. Myytävä on silloinkin kun tavoite on vaikeasti myytävissä.

Tapio Piha

IN MEMORIAM

Hämeen-Anttila
Yrjö Sakari
EVERSTILUUTNANTTI
s. 1. 9.1901
k. 7.10.1989
Kad.n:o 238
4. Kurssi

Pohjanvirta
Yrjö Erik
EVERSTI
s. 21.5.1917
k. 8.9.1989
Kad. n:o 296
13. Merikurssi

Grönvall
Ragnar Robert
KENRAALIMAJURI
s. 28.2.1901
k. 12.9.1989
Kad.n:o 93
2. Kurssi

Pöyry
Arvo Olavi
MAJURI
s. 29.4.1906
k. 14.9.1989
Kad. n:o 149
3. Rt-kurssi

Pennanen
Antti
KENRAALILUUTNANTTI
s. 6.11.1903
k. 30.10.1989
Kad.n:o 619
13. Kurssi

Kiilunen
Paavo Kalervo
EVERSTILUUTNANTTI
s. 24.10.1918
k. 28. 9.1989
Kad. n:o 2038
25. Kurssi

Haanpää
Armas Hjalmar
KAPTEENI
s. 18. 4.1904
k. 1.10.1989
Kad. n:o 343
6. Kurssi

Suutarinen
Esko Olavi
MAJURI
s. 20.8.1921
k. 14.1.1988
Kad. n:o 3324
37. kurssi

Kurimo
Kyösti Alfred
EVERSTILUUTNANTTI
s. 8. 4.1905
k. 14.10.1989
Kad. n:o 627
10. Kurssi

Vierto
Pekka Päiviö
MAJURI
s. 28.6.1917
k. 29.8.1989
Kad. n:o 2184
25. Kurssi

Torpo
Viljo Mooses
EVERSTI
s. 3.9.1904
k. 17.9.1989
Kad. n:o 417
8. Kurssi

Vartiainen
Lauri Ilmari
EVERSTILUUTNANTTI
s. 23.3.1917
k. 29.7.1989
Kad. n:o 1677
22. Kurssi

Larjo
Thure Johannes
EVERSTILUUTNANTTI
s. 26.4.1903
k. 11.9.1989
Kad. n:o 318
6. Kurssi

Hannula
Jouko Kaarle Tuomas
EVERSTILUUTNANTTI
s. 28.9.1918
k. 16.6.1989
Kad.n:o 347
15. Merikurssi

Heikinheimo
Björn Arno Wilhelm
MAJURI
s. 25. 2.1919
k. 9.11.1989
Kad.n:o 1803
24. Kurssi

Haaksalo
Magnus
KENRAALILUUTNANTTI
s. 29. 5.1920
k. 17.11.1989
Kad.n:o 1798
24. Kurssi

Ylennetty kenraalimajuriksi

Ranta Ilkka Jorma Juhani 46.k 1. 3.1990

Ylennetty everstiksi

Pellinen Pekka Kalervo 50.k 1. 1.1990
Pyötsiä Pertti Eero Juhani 48.k 1. 1.1990
Sinkkonen Risto Juhana 48.k 1. 2.1990

Ylennetty everstilutnantiksi

Sipi Vilho Kalervo 53.k 1.11.1989
Tervonen Pertti Aarne 54.k 1.11.1989

Ylennetty majuriksi

Nurminen Tomi Juhani 63.k 1.10.1989
Bäckström Heikki Sakari 63.k 1.10.1989
Urhovaara Esa Risto 58.k 1.10.1989
Lauhio Seppo Yrjänä Tapani 58.k 1.10.1989
Hyyryläinen Vesa Unto Kalevi 58.k 1.10.1989
Latva-Pukkila Pekka Erkki 58.k 1.10.1989
Hakala Kari Yrjö Juhani 58.k 1.10.1989
Toivonen Seppo Tuure Juhani 58.k 1.10.1989
Väisänen Heikki Kullervo 59.k 1.10.1989
Lehtonen Seppo Robert 58.k 1.10.1989
Rinnevaara Pekka Juhani 58.k 1.10.1989
Peltonen Kauko Antero 59.k 1.10.1989
Piispanen Heikki Uolevi 59.k 1.10.1989
Haavisto Matti Antero 58.k 1.10.1989
Matikka Markku Vilho 58.k 1.10.1989
Siivola Hannu Paavo Volter 58.k 1.10.1989
Niimimäki Jussi Veikko Eerik 58.k 1.10.1989
Nyman Erkki Ilkka Olavi 58.k 1.10.1989
Salo Ari Tapani 64.k 1.11.1989
Nysten Sten Henrik Holger 64.k 1.11.1989
Jokela Aimo Juhani 64.k 1.11.1989
Kaunisto Esko Juhani 64.k 1.11.1989
Cederberg Aapo Eljas 64.k 1.11.1989
Parkatti Veli-Pekka 64.k 1.11.1989
Hyvärinen Viljo Pentti Antero 64.k 1.11.1989
Mäki Jussi Vilho Ilmari 64.k 1.11.1989
Bergvist Heikki Tapio 64.k 1.11.1989
Forselius Paavo Tapio 64.k 1.11.1989
Aminoff Fredrik Alexander 64.k 1.11.1989
Seppä Jarmo Juhani Kullervo 64.k 1.11.1989

Ylennetty komentajakapteeniksi

Kotilainen Kimmo Kari Kullervo 47.mek 1.10.1989
Lehto Markku 47.mek 1.10.1989

Ylennetty kapteeniksi

Kuusisto Rauno Kalervo 67.k 1.10.1989
Tuominen Jouni Juhani 67.k 1.10.1989
Rankila Jari Kalevi 67.k 1.10.1989

Reserviin siirtyvät

Ltn Viskari Jyri Pentti 73.k 28. 9.1989
Ltn Tainio Antti Adrian Tapani 73.k 28. 9.1989
Ltn Lehtinen Juha-Petri 73.k 28. 9.1989
Ltn Halinen Vesa Pekka Juhani 72.k 11.10.1989
Evl Vuorenmaa Anssi Sakari 44.k 1.11.1989
Ylil Simola Juha Erkki 52.mek 1.11.1989
Ev Koskimies Jouko Heikki Juhani 46.k 1. 1.1990
Evl Skog Tapio Untamo 43.k 1. 1.1990
Maj Mäkelä Pekka Kalervo 51.k 1. 1.1990
Ev Keskitalo Martti Allan 42.k 1. 2.1990
Evl Tiainen Taisto Veikko 49.k 1. 2.1990
Evl Rantakari Risto Kalevi 49.k 1. 2.1990
Evl Kettunen Seppo Ilmari 48.k 1. 2.1990
Kom Hurskainen Raimo Kalevi 31.mek 1. 2.1990
Kom Kaitila Mika Juhani 32.mek 1. 2.1990
Maj Suvinen Ilmari 49.k 1. 2.1990
Maj Peltola Eino Sakari 50.k 1. 2.1990
Maj Lipitsäinen Matti Juhani 48.k 1. 2.1990
Maj Kivipato Jorma Olavi 49.k 1. 2.1990
Maj Dufva Tuomo Antti Oskari 50.k 1. 2.1990
Maj Ruotsalainen Kalevi 49.k 1. 2.1990
Maj Roiha Esa Jaakko Ilmari 49.k 1. 2.1990
Maj Ailio Pekka Rikhard 49.k 1. 2.1990
Maj Tunkelo Arvi Johannes 50.k 1. 2.1990
Maj Martikainen Teuvo Kalevi 48.k 1. 2.1990
Maj Siitonen Taisto Toivo Antero 50.k 1. 2.1990
Maj Nykyri Jukka Armas 57.k 1. 2.1990
Komkapt Pohto Hannu Pekka Antero 39.mek 1. 2.1990
Evl Alhonen Tuukka Johannes 49.k 1. 3.1990
Maj Tamminen Aulis Juhani 50.k 1. 3.1990
Evl Kylläinen Asko Mikko 49.k 1. 4.1990
Maj Källvik Henry Gunnar Johannes 49.k 1. 4.1990
Kapt Ylönen Timo Robert 54.k 1. 4.1990

Iso-Britannia:

Naisia RAF:n lentäjiksi

Ensimmäistä kertaa RAF:n historiasa naisia tullaan hyväksymään ohjaajiksi ja navigaattoreiksi. Naisten lentokoulutus alkaa ensi vuonna.

Naiset tulevat lentämään rahti-, matkustaja-, ilmatankkaus-, ilmavalvontaa sekä etsintä- ja pelastuspalvelulentokoneita ja helikoptereita. Naiset voivat myös toimia lennonopettajina.

RAF:n vuosittain ottamasta noin 250 ohjaajasta ja sadasta navigaattorista naiset tullevat valtaamaan noin kymmenen prosentin.

Konetyypit, joita naiset tulevat lentämään ovat Tri-Star, VC-10, Hercules, Sentry AEW, HS 125, BAe 146 ja Andover palveluskoneita sekä Sea King, Wessex ja Gazelle helikoptereita ja Tucano, Bulldog, Hawk, Jet Provost, Jetstream ja Chipmunk koulukoneita. □

Sveitsi:

Uusi mielipiteenmittaus sveitsiläisten suhtautumisesta armeijaan

Syksyllä pidettävän "Sveitsi ilman armeijaa" -kansanäänestyksen tiimoilta teetätti Schweitzer Illustrierte -aikakauslehti mielipidetiedustelun sveitsiläisten suhtautumisesta armeijaan. Tiedustelu tapahtui heinäkuussa ja se on toinen suurempi mielipiteenmittaus tänä vuonna. Tulokset näyttivät seuraavanlaisilta:

- 29 % 20-74 -vuotiaista vastustaa armeijaa; 55 % äänioikeutetuista kannattaa armeijaa;

- 43 % 20-29 -vuotiaista olisi valmis lopettamaan armeijan, samasta ryhmästä 38 % olisi valmis pitämään armeijaa edelleen yllä;

- miehistä 53 % kannattaa armeijaa, naisista yli 60 %;

- 16 %:lla ei ole mielipidettä tulevasta kansanäänestyksestä;

- uskollisimmat armeijan kannattajat löytyvät edelleen 60-74 -vuotiaista, yli 77 % puhuu armeijan puolesta ja vain 14 % vastustaa sitä.

Edelliseen mielipidetiedusteluun verrattuna näyttäisi armeijan vastustajien määrä nousseen hienokseltaan. Toukokuussa suoritettua mittauksen pohjalta olisi 24 % kysytyistä pitänyt armeijan lopettamisaluetta hyvänä ja 64 % huonona. □

ON KORKEA AIKA TILATA JOULUKORTIT

TUE TOIMINTAA – TILAA KADETTIKUNNAN MYYNTIARTIKKELIT 1.11.1989

ADRESSIT

Korutekstaus eri maksusta.

Toimitamme halutessanne adressin suoraan vastaanottajalle.

4-lehtinen valkoinen 25,—

"Muistoa kunnioittaen"

2-lehtinen 25,—

Keinonahkakantinen 80,—

PIENOISADRESSIT

"Tunnuksella" 2,—

"Kolme kadettia" 2,—

KORTIT

Kiitoskortti

(suomen- ja ruotsinkieliset) 1,—

Kaksilehtinen ilman tekstiä 1,50

Kutsukortti 1,—

Pöytäkortti 0,50

MERKIT

Kadettikunnan pienoismerkki .. 63,—

VIIRIT Kadettikunnan viiri ... 100,—

KIRJEENSULKIJAMERKKI

Kadettikunnan kirjeen-

sulkijamerkki arkki 25 kpl 25,—

1 mk/kpl

JOULUKORTIT

"Klassikko"

suomen- ja ruotsinkielisiä 2,—

"Poro" 2,—

"Kynttilä"

suomen- ja ruotsinkielisiä 2,—

"Mänty" 2,50

TILAAJA: _____

OSOITE: _____

Tilauslomake palautetaan osoitteella: Kadettikunta ry, Töölönkatu 35 B, 00260 Helsinki
Puhelin: (90) 490 759

Vuonna 1990

merkkipäiväänsä viettävät

Kadettikunnan jäsenet

Kadettikunta toivottaa onnea!

90 vuotta

Juutilainen, Aive Allan	evl	2.k	8. 3.
Kraemer, Bror August	ev	1.k	22. 2.
Sorri, Teppo Alfred	evl	6.k	5. 3.

85 vuotta

Aaltonen, Reino Olavi	ev	9.k	8. 2.
Ehnrooth, Adolf Erik	jvkenr	5.k	9. 2.
Hahtela, Väinö Henrik	evl	13.k	27. 8.
Hartikainen, Toivo	maj	12.k	10.10.
Hiltunen, Toimi Ilmari	evl	9.k	18. 5.
Karela, Paavo	maj	2.rtk	4.12.
Korpijaakko, Nils Erik	maj	14.k	5. 6.
Niemi, Aarne Frans Johannes	evl	8.k	1. 4.
Pukkila, Eino Olavi	komdri	4.mek	6. 2.
Stjernvall, Erik Woldemar	komkapt	3.mek	10. 4.
Wikman, Karl Leo	maj	6.k	6. 7.
Vähätupa, Viktor Viljam	ev	9.k	8. 7.

80 vuotta

Ahtiainen, Esko	maj	14.k	10. 4.
Auvinen, Mauno Sakari (ei vast.ottoa)	kom	7.mek	26. 8.
Avela, Martti Sakari	kenrm	15.k	4.12.
Erwe, Tor-Oskar Agapetus	maj	16.k	27. 7.
Grönholm, Rainer Edgar	maj	11.mek	21.11.
Huhta, Eino Ilmari	kom	9.mek	27.10.
Hurme, Sulo Rikhard (Riku) (matkoilla)	ev	17.k	7. 2.
Jarkka, Jarl Edvin	ev	15.k	23.12.
Jauri, Erkki Toivo Aslak	evl	18.k	30. 6.
Jääskeläinen, Unto Ilmari	maj	16.k	30. 9.
Kallio, Toivo Erland	ev	15.k	14.10.
Karu, Veikko Johannes	maj	18.k	8.11.
Keravuori, Aito	maj	16.k	14. 5.
Koppinen, Veikko William	kenrl	14.k	31. 3.
Korpinen, Johannes (Jukka) Kaarlo	ev	15.k	24. 4.
Koskinen, Olavi Johannes	evl	18.k	25.11.
Laaksonen, Esko Matti Olavi (matkoilla)	ev	10.mek	14. 5.
Leskinen, Urho Kalevi	ev	15.k	15. 6.
Linnavuori, Kalevi	maj	21.k	10. 7.
Lounila, Veikko Vilhelm	evl	16.k	8. 2.
Luomala, Oiva Päiviö	ev	16.k	17. 7.
Mesterton, Matts Johan (ei vast.ottoa)	maj	17.k	4.10.

Mikkola, Heikki	evl	17.k	4.10.
Ollila, Tuure Pellervo	evl	19.k	8. 2.
Pukkinen, Arvi Emil	evl	16.k	1.11.
Pösö, Vilho	evl	16.k	16. 8.
Rönquist, Lars	evl	12.k	14. 3.
Simojoki, Niilo Armas Alarik	ev	14.k	9.10.
Sirén, Yrjö Mikael (Mikko)	kapt	15.k	29. 9.
Sirola, Erkki Kalervo	maj	16.k	28. 2.
Soiniemi, Allan Alarik	evl	15.k	18.12.
Taskinen, Kauko Antti	evl	19.k	30.11.
Teräväinen, Taisto Heikki	kapt	16.k	10. 7.
Utela, Eero Uolevi	evl	15.k	14. 5.
Wartiovaara, Jouko Kalevi	kapt	14.k	14. 6.
Vetre, Osmo Untamo	maj	17.k	16. 6.
Vuorela, Veikko	ev	4.rtk	10. 3.
Åkesson, Åke Gustaf	kapt	26.k	14. 6.

75 vuotta

Aittola, Heikki Eero	maj	12.mek	19.11.
Anttinen, Kaarlo Erkki Kustavi	evl	20.k	10. 3.
Auterinen, Jaakko	komdri	10.mek	4. 4.
Hakala, Sampsas (matkoilla)	maj	24.k	20. 7.
Heikkilä, Kauko Antero	maj	20.k	3. 9.
Hälvä, Eero Pietari	maj	21.k	27. 4.
Inkinen, Pauli	ev	24.k	14. 6.
Isotalo, Jorma Erik (Erkki) Olavi	maj	23.k	11. 7.
Karttunen, Kaale Fredrik	ev	21.k	29. 6.
Kaskinen, Eino Kauko	kapt	25.k	19. 8.
Katajavuori, Heikki Martti	komkapt	14.mek	26. 9.
Kiviranta, Torsti Oiva	evl	12.mek	17.12.
Koivulehto, Osvald Kalevi	evl	25.k	17. 1.
Konttiala, Lassi	maj	25.k	20. 2.
Koskenpalo, Otto Uolevi	ev	23.k	21.11.
Kujari, Eino	maj	25.k	31.10.
Lassila, Aate Emil Kalevi	maj	23.k	22. 7.
Lehti, Taisto Olavi	ev	24.k	4. 6.
Masalin, Jari-Erik Henrik	ev	24.k	23. 7.
Mattila, Ahii Tuomo Tapani	kom	11.mek	26.12.
Meisola, Eelis Vilho	maj	22.k	23. 1.
Muttonen, Jouko	ev	22.k	7. 9.
Niemelä, Reino Ossian	kapt	23.k	4. 4.
Opas, Sulo Verner	maj	26.k	15. 5.
Palokangas, Markus Vilhelm (ei vast.ottoa)	evl	20.k	11. 9.

Perasto-Bernitz, Eino	kapt	37.k	29. 6.	Pesonen, Urho Niilo	kapt	26.k	16. 5.
Perkki, Väinö Kaarlo Juhana	maj	11.mek	25.10.	Pihl, Jaakko August	kapt	27.k	13.10.
Pirhonen, Jouko Kalevi Esaias	vara-amir	10.mek	13.12.	Pinomaa, Jaakko Artturi	evl	26.k	25.7.
Puolakkainen, Jaakko Antero	evl	22.k	29. 9.	Piri, Martti Johannes Emil (matkoilla)	maj	26.k	10.11.
Puuperä, Erkki Yrjö Ilmari	maj	26.k	16. 1.	Pohjola, Urho Uljas Untamo	ev	26.k	15.12.
Pyykkö, Onni Olavi	maj	24.k	7. 9.	Purhonen, Aarre Onni	evl	25.k	9. 8.
Pyysalo, Eino Olavi (ei vast.ottoa)	evl	17.mek	19. 6.	Raaste, Harry Fredrik			
Raimoranta, Teuvo Reino Johannes	maj	20.k	21. 4.	Aleksander (matkoilla)	kapt	25.k	26. 6.
Riihimäki, Martti Johannes	evl	19.k	26. 8.	Rajala, Eero Kalevi	maj	27.k	29. 3.
Sallamaa, Stig Einar Daniel	maj	27.k	11.12.	Rautsi, Jorma Sakari	kapt	27.k	20.6.
Salmela, Väinö (matkoilla)	kenrm	22.k	25. 9.	Rautsi, Karl Reino	evl	26.k	10. 1.
Saloranta, Yrjö Veikko	kapt	21.k	8.11.	Rusama, Eero Toivo (matkoilla)	kapt	26.k	4. 6.
Tervasmäki, Vilho Olavi (matkoilla)	ev	25.k	11. 7.	Salmela, Eero Juhani Vilhelm	kenrl	27.k	22. 4.
Varanka, Reino Eskil Ensio	evl	24.k	21. 7.	Salovaara, Aulis	ev	24.k	8. 8.
Vihtonen, Reino Olavi Johannes (matkoilla)	evl	25.k	15. 1.	Sarparanta, Mikko Jaakko (ei vastaanottoa)	maj	26.k	9.11.

70 vuotta

Aantaa, Yrjö Ukko Ylermi	lääkmaj	25.k	23. 4.	Setälä, Lasse Eino (matkoilla)	maj	26.k	22. 2.
Aarnio, Olavi Arvo	ylil	27.k	6.11	Sissala, Aake Vilho	ev	25.k	6. 4.
Ahola, Eero Olavi	maj	26.k	22. 5.	Suhonen, Pekka Ilmari	maj	26.k	4. 1.
Ahoniemi, Carl Björn-Eric Vilhelm	maj	25.k	21. 1.	Susitaival, Håkon Valter Osvald	kapt	25.k	29. 6.
Airanne, Sulo Väinö Kalervo	maj	27.k	25. 2.	Sutela, Tauno Antero	ev	27.k	30.11.
Alhakari, Erkki Johannes	kapt	26.k	28. 5.	Sysinoro, Olavi Ilmari	kapt	26.k	15.10.
Anttila, Henrik (Heikki) Ilmari	kenrm	26.k	13.12.	Timonen, Jouko Veli	maj	26.k	17. 2.
Arnkil, Jarl Björn Georg	maj	23.k	15. 3.	Torvinen, Verner Johannes (Jussi) (matkoilla)	evl	15.mek	7. 2.
Asp, Jaakko Eino	komkapt	19.mek	10.11.	Tuloisela, Unto Elis	ev	25.k	29. 6.
Auer, Veikko Aarre Asser	kapt	27.k	9.11.	Valtonen, Pentti Kalevi	evl	27.k	15. 5.
Bergestad, Lars Orvar	evl	27.k	2. 2.	Valtonen, Risto Johannes	kapt	27.k	4. 5.
Berg, Lennart Akilles	ev	27.k	5.10.	Veranen, Aimo Veli	evl	27.k	8.11.
Enbom, Olof Albert	maj	26.k	1.10.	Vesterinen, Mauri	evl	27.k	23. 4.
Erjola, Risto Jaakko	ev	23.k	25. 1.	Wilhelms, Johan Alexander Georg	ylil	27.k	10. 7.
Haapkyliä, Jorma Eliel (matkoilla)	kontra-amir	14.mek	21. 1.	Vilkama, Heikki Oskari	evl	25.k	4. 1.
Halonen, Aake Einari	maj	26.k	12. 7.	Öhman, Egil Anders Henrik (Antti)	ylil	26.k	23.12.
Holvikari, Ove Alfons Thorleif	kapt	26.k	29. 8.				
Horelli, Veikko Henrik Juhani	kapt	26.k	22.10.				
Huhtala, Aimo Antti Elias (matkoilla)	ev	24.k	4. 3.	Atatalo, Martti Ilmari	kenrl	38.k	1. 3.
Huhtala, Aimo Onni	evl	25.k	8. 4.	Enberg, Raimo Tapani	maj	39.k	26.12.
Hyvärinen, Martti Sakari	ev	25.k	16.12.	Halme, Harry Helmer	maj	42.k	27. 6.
Hänninen, Pentti Pellervo	evl	26.k	13. 1.	Hirvisalo, Olli Juhani (matkoilla)	evl	37.k	22. 1.
Jaakkola, Seppo Kaarlo	evl	24.k	28. 1.	Hölttö, Matti Rainer	maj	44.k	5. 1.
Juurikko, Joonas Samuel (matkoilla)	evl	27.k	2. 5.	Ilkonen, Päivö Johannes Lauri	evl	39.k	9. 5.
Kaartas, Erik Rudolf Viktor (Erkki)	kaptl	16.mek	4.11.	Jokela, Matti Olavi	evl	46.k	28. 5.
Karviala, Raimo Antero	ylil	26.k	27.11.	Kankkunen, Vesa Tapani	maj	43.k	17. 9.
Kettinen, Eino Uolevi	evl	25.k	25.11.	Katona, Raimo Aulis Kalervo (matkoilla)	kenrm	37.k	25. 5.
Kihlström, Lennart Väinö Waldemar	kapt	26.k	14. 9.	Kivelä, Veli-Jussi	ev	40.k	20. 3.
Kiianlinna, Ilkka	ev	27.k	1.11.	Von Koch, Oleg	evl	39.k	20. 9.
Kiviluoto, Eero Kullervo	kapt	25.k	28.10.	Kukkonen, Eero	evl	39.k	16.12.
Koskinen, Reima Vermas Vasama (matkoilla)	evl	27.k	1. 1.	Kuparinen, Teuvo Ilmari	komdri	25.mek	23. 7.
Kulve, Niilo Ilmari	evl	26.k	15.12.	Kuusimaa, Lauri Petter	evl	38.k	4. 7.
Kääriäinen, Olli Antti	ev	26.k	14.12.	Kärki, Rauno Olavi	ev	39.k	12. 4.
Könönen, Terho Aimo Antero	evl	25.k	21. 8.	Leppänen, Matti Vilho Sakari	ev	38.k	13.11.
Luova, Kaarle Harry Maurits	evl	26.k	12.11.	Mannerkorpi, Matti Ensio	komkapt	23.mek	19. 4.
Lyytinen, Olavi	ev	15.mek	15. 4.	Mattila, Lassi Juhani (matkoilla)	evl	37.k	12. 9.
Meriö, Jaakko Kalervo	evl	24.k	23. 7.	Mattinen, Paavo Heikki	evl	38.k	3.12.
Myyräläinen, Pentti Kalervo	inskenrm	25.k	11. 4.	Mustonen, Pekka Einari	ev	39.k	17.12.
Mäkelä, Mauri	kenrm	27.k	23.12.	Mäkipää, Paavo Antero	evl	40.k	3. 1.
Mäki, Lauri Vilhelm	ylil	16.mek	19.12.	Nivalainen, Olli Juhani	maj	45.k	5. 2.
Niemi, Matti Raimo	maj	26.k	30.11.	Näkki, Paavo Johannes	maj	38.k	3. 4.
Nieminen, Teppo Juha	maj	28.k	9. 4.	Parikka, Petter Johannes	ev	38.k	8. 2.
Passinen, Heikki	maj	27.k	17. 2.	Parkkonen, Pentti	maj	40.k	31. 3.
				Peitsara, Perittu Tapio	ev	39.k	19. 6.
				Pelto, Kauno Erik Kalevi (matkoilla)	maj	39.k	10. 9.

Pennanen, Keijo-Kalervo (ei vastaanottoa)	evi	39.k	20.12.	Lind, Lasse Julius Aatami	kapt	52.k	21.10.
Pänttjä, Osmo Jaakko Kalevi	evi	37.k	29. 4.	Martikainen, Teuvo Kalevi	maj	48.k	19. 1.
Rekola, Olli Oskari	kenrm	35.k	26. 2.	Marttila, Sulo Tuomo	komkapt	34.mek	8.10.
Saikkonen, Pauli Johannes	evi	40.k	6.12.	Marttinen, Heikki Mainio	maj	50.k	21. 5.
Stenbäck, Ernst Olavi	maj	27.mek	6. 4.	Mähkä, Kauko Rafael	evi	50.k	23. 1.
Suni, Jouko Veikko	evi	40.k	6. 6.	Mäkinen, Erkki Olavi	maj	50.k	14. 1.
Suominen, Herman August	evi	42.k	29. 7.	Mäntylä, Hannu Reino Kalevi	maj	48.k	10. 6.
Tuominen, Teemu Sakari	evi	38.k	23. 9.	Neittamo, Kauko Juhani	kom	31.mek	25. 1.
Tuononen, Reijo Erkki	maj	39.k	13. 3.	Neittamo, Seppo Antero	komkapt	32.mek	25. 1.
Vainio, Iivo Allan	evi	40.k	7. 7.	Nepponen, Olli Eerik	ev	47.k	22. 9.
Vaittinen, Raimo Ilmo Kalevi	evi	40.k	30. 7.	Nikander, Toivo Kalervo	evi	48.k	5. 6.
Vanamo, Kullervo	kapt	35.k	9. 4.	Nyman, Timo	maj	47.k	5. 5.
Vuorela, Keijo Jeri Ilmari	maj	27.mek	26. 9.	Närhi, Matti Kustaa	ev	48.k	23. 6.
				Paasivaara, Hannu Tapani Kalervo	maj	47.k	19. 5.
				Palo, Teuvo Heikki	kapt	51.k	19. 1.
				Paronen, Hannu Juhani	evi	49.k	23. 6.
				Pihlainen, Esko Johannes	maj	49.k	1. 6.
				Pipinen, Juha Antero	maj	49.k	6. 2.
				Pitkänen, Esko Tapio	maj	51.k	1. 4.
				Porvali, Aarne Juhani	evi	48.k	8. 2.
				Punnonen, Otto Ensio	evi	47.k	10.10.
				Puolakkainen, Eero Tapio	evi	47.k	20.12.
				Purola, Heikki Juhani	evi	50.k	5. 6.
				Puska, Kauko Matti Antero	maj	49.k	16. 1.
				Rissanen, Touko Ilmari	ev	47.k	17. 5.
				Rouhe, Jorma Emil	maj	51.k	21.10.
				Ruotsalainen, Paavo Martti	maj	51.k	26.12.
				Saksela, Kari Yrjö	maj	47.k	28. 2.
				Siirä, Yrjö Antero	yli	48.k	4. 2.
				Siivonen, Pertti Juhani	maj	51.k	13. 4.
				Silvennoinen, Ilmo Valdemar Sakari	evi	47.k	29.12.
				Simelius, Kari Gustav	kapt	48.k	31. 3.
				Sinkkonen, Risto Juhana	ev	48.k	17. 6.
				Skön, Kimmo Harry Tapio (matkoilla)	maj	50.k	8. 4.
				Sorri, Timo Samppa Pellervo	maj	49.k	11. 5.
				Söderström, Klaus Gustav	maj	50.k	27.11.
				Terämaa, Jukka Tapani	yli	49.k	20. 1.
				Tiainen, Taisto Veikko	evi	49.k	16. 3.
				Tiihonen, Ilkka Heikki Juhani	evi	48.k	19.12.
				Tirkkonen, Seppo Aulis	maj	51.k	16. 8.
				Toikka, Pauli Jorma Antero	kapt	48.k	12. 4.
				Tukia, Jouko Matti	yli	47.k	19. 3.
				Turkki, Veli Taisto	maj	48.k	2. 7.
				Uosukainen, Toivo Vemeri	maj	49.k	2.12.
				Uusitalo, Ilkka Kalevi	maj	49.k	11. 5.
				Vainikka, Pentti Tapio	maj	49.k	22. 4.
				Vehviläinen, Eino Sakari	evi	47.k	31. 1.
				Vehviläinen, Yrjö Kalevi	maj	50.k	16. 6.
				Vertanen, Raimo Helmer	maj	49.k	2. 5.
				Vigren, Pertti Juhani	maj	49.k	22. 3.
				Viita, Paavo Juhani	maj	50.k	12. 2.
				Visa, Jouko Sakari	kontra-amir	32.mek	1. 5.
				Väisänen, Yrjö Taavetti	maj	49.k	2. 3.

50 vuotta

Alajärvi, Matti Pauli	maj	50.k	23. 6.
Antikainen, Matti Juhani	ev	45.k	24. 4.
Blom, Thomas-Eric	maj	33.mek	1.10.
Eilu, Kalevi Kustaa	maj	51.k	30. 6.
Ekdahl, Pekka Ensio	evi	48.k	7. 4.
Eskola, Osmo Antero	maj	48.k	13. 3.
Grönvall, Kalle Fredrik	komkapt	33.mek	24.12.
Gullstén, Jouko Kalervo	evi	50.k	5.12.
Hakala, Into Eliel	maj	48.k	28. 2.
Happonen, Eino Antti	kapt	51.k	10.11.
Harviainen, Erkki-Pentti	maj	48.k	21. 3.
Hirnanen, Pentti Kullervo	maj	50.k	4. 7.
Hintsala, Pentti Aulis	maj	49.k	28. 2.
Honkaniemi, Juhani Jooseppi	maj	48.k	31. 3.
Honkaselkä, Pauli	maj	49.k	21. 2.
Horsma, Jarkko Uolevi	maj	48.k	18.11.
Härkönen, Martti Väinö Juhani	evi	47.k	20. 1.
Höglund, Frans Rainer	maj	48.k	7. 2.
Ilmola, Ilkka Kullervo	ev	48.k	10. 6.
Ilva, Seppo Juhani	maj	49.k	17. 6.
Inkilä, Leo Veikko	maj	48.k	4.10.
Isohanni, Jouko Jaakko Rainer	komkapt	34.mek	11. 7.
Jarva, Leevi Leo Väinämö	maj	49.k	28. 6.
Jokinen, Hannu Tapio	maj	49.k	5.10.
Jokinen, Jyrki Tapio	maj	50.k	4. 8.
Jolma, Jyrki Juhani	ev	47.k	3. 6.
Järvi, Simo	evi	47.k	8. 6.
Kainulainen, Juha Niilo Taavi	ev	47.k	18. 6.
Kaitila, Mika Juhani	kom	32.mek	30.11.
Keltanen, Jouko Iivari Pellervo	evi	47.k	25. 2.
Kesti, Osmo Kauko	maj	51.k	29. 5.
Kettunen, Seppo Ilmari	evi	48.k	6. 4.
Kivirinta, Jussi Kari Kullervo	maj	50.k	27.10.
Koikkalainen, Seppo Aarre	evi	47.k	6. 6.
Kopra, Matti Sakari	kenrm	46.k	24. 2.
Korhonen, Markku Juhani	maj	49.k	7.10.
Kronlund, Jari Evert	evi	48.k	23.11.
Laakkonen, Reino Juhani	maj	51.k	31. 5.
Lagerström, Pehr-Börje	evi	47.k	18. 9.
Larikka, Jussi Olavi	maj	49.k	18. 7.
Laukkanen, Vesa Ilmari	kapt	50.k	18.11.
Lehmussaari, Olli Artturi (matkoilla)	maj	48.k	6. 4.
Lehtinen, Ilpo Lauri Olavi	maj	50.k	4. 5.
Lehtinen, Taisto Johan Mikael	maj	48.k	25. 5.
Leskinen, Arvi Ensio	maj	49.k	15.10.
Liemola, Eero Juhani	maj	50.k	19. 5.

Huom!

Luetteloon on merkitty vain Kadettikunnan jäsenet. Niiden nimet on jätetty luettelosta pois, jotka ovat sitä erikseen toivoneet. Havaituista virheistä pyydetään ystävällisesti ilmoittamaan toimistoon (puh. 90-490 759), jotta ne voidaan oikaista seuraavassa Kylkiraudan numerossa.

KYMIJOEN OSUUSPANKKI

Päätie 20, 46900 Inkeroinen
Puh. (951) 719 11

SUOMUSJÄRVEN OSUUSPANKKI

25410 Suomusjärvi
Puh. 924-883 61

KYRÖNMAAN OSUUSPANKKI

61500 Isokyrö
Puh. (964) 713 365

TERVOLAN OSUUSPANKKI

95300 Tervola
Puh. 9698-781 221

POHJOIS-SAVON OSUUSPANKIT

TURUN SEUDUN OSUUSPANKKI

SOMERNIEMEN OSUUSPANKKI

31470 Somerniemi
Puh. 924-421 40

TYRNÄVÄN OSUUSPANKKI

91800 Tyrnävä
Puh. (981) 451 622

VAKKA-SUOMEN OSUUSPANKIT

VARATTU

SÄRKEEKÖ SELKÄÄ?
HARTIOITA, NISKAA TAI JALKOJA?

**RENTOUTTAVA
ACU-HIERONTA AUTTAA**

SELKÄVOITTO OY

KIRKKOHERRANTIE 10 00650 HELSINKI ☎ (90) 721 695

AUTOM. ESITEPALVELU PUH. (90) 752 2103

*Selkää kuntouttavia ja kunnossapitäviä laitteita.
Ammattikäyttöön • Työpaikkakäyttöön • Kotikäyttöön*

PS. Toimittamiimme laitteita myös puolustusvoimien
käytössä.

**MUISTA JOKERI
JA PÄÄVOITTO
2.000.000 MK!**

Suomalaista laatutyötä metsälle ja radalle

SAKO

FINLAND **sako** **VALMET**

TOIMISTO-
SIIVOUSTA
HELSINGIN
KESKUSTASSA

CARINACARE OY

Mankaanpuro 19 SF-02180 Espoo Puh. 523 958

Tampereen Tiivisteteollisuus Oy

Tursonkatu 3
33540 Tampere Puh. 931-556 755

Karjalan Kassa ky

Kassa-, konttorikone- ja viihde-elektronikkahuolto
Lappeenranta Kauppakatu 29-31, Sokos alakerta
puh. 953-16361, 17260 ja 11900/145

A-PALVI Oy

32440 Alastaro
Puh. 923-415 36

VARATTU

STELATEK

Pajakatu 5
92150 Raahe 5
Puh. 982-377 01

Telatek Oy

Käpälämäenkatu 11,
11710 Riihimäki
Puh. 914-720 701

Nivalan Hiekkapuhallus ja Maalaus

Teoll.kylä 85500 Nivala
Puh. 983-430 06

Mikkelissä
HOTELLI

Saimaan rannalla
VARSAVUORI

Kirkonvarkaus 50100 MIKKELI puh. 955-867 111

POHJANMAAN PUU OY

PL 4, 68601 Pietarsaari
Puh. 967-863 111

ARKKITEHTITOIMISTO JUKKA AITTOLA OY

Vaakatie 7, 00440 Helsinki
90-562 5566

LEIPOMO KONDITORIO

JATTA LEIPÄ

Laukeela 31760 Urjala puh. (937) 661 28
Uunituoretta leipää...

HÄMEESSÄ HÄMEEN SANOMAT

METALLITUOMINEN OY

MERIMIEHENK. 11
26100 RAUMA
PUH. 938-220 281

TAMMEN KORU OY

Edullisesti kulta- ja hopeakorut

Kaurakatu 24 20740 Turku
Puh. 921-360 080

KOKKOLAN OSUUSMEIJERI

Korpintie 6 – 67100 Kokkola
Puh. 968-188 55

POSTIMYYNTI ARVO-VAATE

19700 Sysmä
Puh. 910-712 10

Arkkitehtitoimisto Laatio Oy

Isokatu 16 B 90100 Oulu
Puh. 981-220 233

ETELÄ-SUOMEN SANOMAT

– Maakunnan ykköslehti –
LAHTI

KINEPALATSI OY

Kirkkokatu 7 A, 48100 Kotka
Puh. 952-114 20

VUOKKOS HEMBAGERI VUOKON KOTILEIPOMO

Baka, baka, kaka, vem skall kakan smaka
Leivon, leivon leipäsiä suolaisia makoisia.
64490 Sideby/Siipyy puh. (962) 257 46

Asbestipurkutyöt turvallisesti

Työsuojeluhallituksen luvalla

PL 695, 33101 Tampere
puh. (931) 560 359
autopuh. 949 236 201

Saneeraus – uudisrakennus – remonttityöt
Laskutus urakkatyönä, luotettavasti, ammattitaidolla.

Rakennustoimisto LEHTO & NORDLUND

20110 Turku, Brahenkatu 2. Puh. 921-323 651, 316 25

SUOMEN UUTISET

– Lukuun otettava –

TILAA
Puh. (90) 790 299

HYVÄ RUOKA- JA LEVÄHDYSPAIKKA
PUOLANGAN KESKUSTASSA
HOTELLI-RAVINTOLA

POHJANPORTTI

Ouluntie 9, 89200 PUOLANKA. Puh. (987) 516 41
TERVETULOA VIIHTYMÄÄN!

FLYCON OY

Harkkorautantie 5
00700 Helsinki
Puh. 90-374 1011

HERRALAHTI HELMENTIE 16
28360 PORI Puh. (939) 414 810

PELLON AUTOPURKAAMO

Teollisuusalue puh. (9695) 122 27
iit. 949 393 121, (9695) 847 07

PUREE PAREMMIN

47400 KAUSALA puh. 951-612 44

KIERRE- PORTAITA

P. 921/867 038
Auto 949/327 173

KOIVUSAAREN KONEPAJA

21880 PÖYTYÄ

AMMATTITÄIDOLLA EDULLISESTI!

JOKIJALAN KORJAAMO

J. PAAKKI, KOLARIN TEOLLISUUSALUE
PUH. (9695) 61 865, iltoisin PUH. 51 080,
AUTO 949-394 537

RUOKAPAikka RÖDLUVAN

Satamatie 4, 10820 Lappohja
Puh. (911) 43 452

INSINÖÖRITOIMISTO GEOSTO OY

Aleksanterink. 2, 15110 Lahti
Puh. (918) 515 501

SOCIS-SEURAHUONE

Nils Grabbegatan 6 Nils Grabbenkatu
Karis 10300 Karjaa
Tel. 911-30266 puh.

RAAHEN RENGAS JA LAITE KY

RAAHE PUH. 982-263 388, 263 340
RENKAITA JA VANTEITA JOKI LÄHTÖÖN.
MAAHANTUONTI JA TUUKKUMYYNTI.
MYÖS KÄYTETTYJÄ.

Lkv-Aff Ab Bri-Rek Oy

Tornikatu 4, 10600 Tammissaari
Puh. (911) 15 115

BERGGREN OY AB

Muskeli JUHAKOSKI KY

– Kuntosalivälineet –

Puulaakintie 4 40320 Jyväskylä
Puh. 941-284 244

– TUONTI – VIENTI – HUOLINTA JA KULJETUS KONSULTOINTI OY INTER ENTERPRISE AB

PI 133, 00161 HELSINKI
Puh. 666 418, 666 714, koti 419 341
Telefax 602 896, telex 123 547

Rakennustoimisto

Yrjö Hämäläinen Oy

Yrjönkatu 30 Jyväskylä
Puh. 941-218455

OULUN RASKAS-OSA OY

Kaarnatie 23, 90530 Oulu
Puh. (981) 342 525

RAKENNUSLIIKE URHO SORVI KY

82600 Tohmajärvi
Puh. 973-621 098

MEKALUX OY

Riihimäenkatu 63, 05880 Hyvinkää
Puh. 914-879 05, 879 06

PRIMO OY

Ormusmäentie 3
00700 Helsinki
Puh. 90-354 311

KAINULAINEN

KULTA JA KELLO KY

Hämeenkatu 1 Puh. 126 080
33100 TAMPERE

**A-RYHMÄN SÄHKÖASENNUSLIIKE
HEIKKALAN SÄHKÖ KY**

Radio- ja sähkökojeet
Philips NMT autopuhelimet
Myynti ja huolto puh. 989-126 38, 126 39
Kitkantie 8, 93600 Kuusamo

TEROTUSLIIKE
TEHO
Akselintie 5. Turku
Puh. (921) 303 306

**SALVOSTALOT
HAAPAVESI OY**

86600 HAAPAVESI Talotehdas puh. 983-526 40

ARPAJAISYHDISTYS RY

ÄMMÄN HUOLTO-OSA KY

Kurimontie 1
86900 ÄMMÄNSAARI
Puh. 987-135 01

VARATTU

**AKKUHUOLTO
JÄÄSALMI OY**

Pankkotie 1, 50120 Mikkeli
Puh. 955-213 359

Insinööritoimisto
PERTTI KAUKANEN

Kirkkokatu 1, 41160 Tikkakoski
Puh. 941-751 540

SORASEULA OY

Puutarhakatu 8, PL 601 33101 Tampere
puh. (931) 34 440, telex 22591 SORAX SF

KYRÖN VIHANNES KY

21800 KYRÖ
Puh. 863 329

Pakkaustehdas

Pakkaajantie 13, 60510 Hyllykallio
Puh. 964-128 480

ARVO WESTERLUND OY

Kaupintie 11 00400 Helsinki
☎ 90-562 6311

NORELCO
SÄHKÖTEKNIKKAA

Nojamaan teollisuusalue Itkonniemenkatu 17
57210 Savonlinna 70500 Kuopio
957-28611 971-122655

Arkkitehtitoimisto
JYRKI ROOS KY

Torikatu 24, 80100 JOENSUU
Puh. 973-28 258

MACHINERY OY

Erikoisryhmä, Special Products Division
Helsinki, Teollisuuskatu 29, PL 56, 00511 HKI
tel.puh. +358(9)0 77221, tlix 121 820 amoe sf
Fax +358 (9)0 772 2472

KARJALA-lehti

Isänmaan asialla
Tillaa Siekiä!
Puh. 953-117 00

**- TIMANTTI HYLLYSTÖT -
R. ROTOLA-PUKKILA KY**

Puh. 963-114 33
61800 Kauhajoki

LAUTTALAMMEN PUUTARHA

74300 SONKAJÄRVI
PUH. 977-611 03
PAISUA
PUH. 977-636 24

Luotettavat TUUSULAN
kuljetukset **KTK OY**
90-255355

93600 KUUSAMO, P. (989) 2020 Telex 3818 hotku sf

**VOIMALAITOSTEN
TYÖNANTAJALIITTO RY**

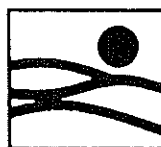
Yrjönkatu 13 A 00120 Helsinki
Puh. 90-642 811

**SUOMENLINNAN
LIIKENNE OY**

Suomenlinna C 62, 00190 Helsinki
Puh. 668 591

**Osakeyhtiö Rakentaja
Lestitehdas**

38100 KARKKU
Puh. 932-343 81

LAPIN MATKAILU OY

Maakuntakatu 10
96100 Rovaniemi
Puh. 960-160 52
telex 37288 lapma SF

Tie-Si Ky

Rakennus - Maanrakennus ja
konsultointityöt
Valtakatu 19, 45100 Kouvola
Puh. 951-100 39

MARKKINOINTI VIHHERJUURI

Bulevardi 6 00120 Helsinki vaihde 125 51

RAKENNUSLIIKE
J. KAARAKAINEN Ky
SOTILASKATU 1, IISALMI PUH. 977-13 444

**ORIVEDEN
SANOMAT**

PL 33, 35301 Orivesi, puh. 935-7333

**ARKKITEHTITOIMISTO
JUKKA AITTOLA OY**

Vaakatie 7, 00440 Helsinki 44
90-562 5566

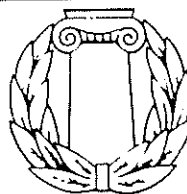
PUISTON SÄHKÖ

Ylitie 20 a, 20810 Turku
Puh. 921-350 340

- Arkipaperinpakkauksratonja
- Paperirullienkuljetinlaitteita
- Sahatavarakettien vanteituspuristimia
- Pulpperinsyöttökuljettimia

MASMET OY

PI 4, 21101 Naantali - Puh. 921-751 811

AKAVA
Erityiskoulutettujen
etujärjestö

Rautatieäisenkatu 6
00520 Helsinki
puh. 90-141 822

**RAKENNUS
KUNNARI & KELKKA KY**

Telttatie 15, 48400 Kotka, Puh. 952-601 095
Autoon: 949 255 568, 949 256 432

ROWEMA KY

Palkkatilankatu 7, 00240 Helsinki
Puh. 90-145 877
telex 125 026 PREMA SF

MYLLYOJAN METALLI KY

18600 MYLLYOJA
Puh. 910-885 24

LEIPOMO LAURIKAINEN

Pollenpolku 11 57710 Savonlinna
Puh. 957-277 529

**RAKENNUSLIIKE
A. TASKINEN KY**

Kiteentie 46, 82500 Kitee, puh. 973-412 211
Siltakatu 10 A, 80100 Joensuu, puh. 973-123 490

Hyvän palvelun sisustusliike
Kalustetalo LAMPI

Kaijonharju Oulu, puh. 362 300 ja 362 400

LUJITUSTEKNIikka OY

Läntinen teollisuuskatu 3
02920 Espoo, puh. (90) 840 324

- Ruiskubetonityöt • Pulttityöt • Injektointityöt
- Betonirakenteiden korjaustyöt • Siltakorjaustyöt

**RAUTA JA
KONETARVE OY**

HELSINKI

Mäkelän Sähkö Oy

Hämeen Valtatie 16, 15800 Lahti
Puh. 918-249 11

PAPERITYÖ OY

PL 5, 00941 Helsinki
Puh. 90-349 6700

EPER ERISTÄÄ

- LVI-eristystyöt • Kylmäeristystyöt • Polyuretaanityöt

Eper Eristys Oy

PL 335, Teollisuustie 31 60100 Seinäjoki, puh. (964) 145 151

PALKKIYHTYMÄ OY

Kalevankatu 12, 00100 Helsinki
Puh. 649 901

ROPIN PIRTTI

– Kahvio ja kotiruoka – Matkamuistoja
– Kalastusmahdollisuus

99470 Karesuvanto

Puh. 9696-461 15 kesä, Puh. 9696-2743 talvi

 PARMACO OY

PL 27 86101 Pyhäjoki
Puh. 983-337 41

KONEPAJA HÄKKINEN OY

Konekuja 4, 21200 Raisio
Puh. 921-786 820

Hydrauliikan erikoisliike
PORAKOPALE OY

Varastokatu 11, Kouvola
Puh. 951-122 366

INSINÖÖRILIITTO IL r.y.

Rajavartijankatu 2, 00520 Helsinki
Puh. 159 01

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimintie 14 A, Vaihde 641 945
(Tehd. Kalkku 931-430 444)

Oy Hercofinn Ab

Mannerheimvägen 14 A, Växel 641 945
(Fabr. Kalkku 931-430 444)

Lappeenrannan Romu ja Hajottamo Oy

Kaivurinkatu 14, 53500 Lappeenranta
Puh. 953-239 81

PESULA HIENONEN

Vasarakatu 13, 40320 Jyväskylä
Puh. 941-271 788

KEMINMAAN APTEEKKI

Keminmaa
Puh. (9698) 520 090

JUUAN APTEEKKI

83900 Juuka
Puh. 976-700 09

RAAHEN I APTEEKKI

Kauppakatu 31, 92100 Raahе
Puh. 982-373 01

PIRTANAUHA OY

Sukkula 12700 Loppi
Puh. 914-400 24

INSTRUMENTARIUM

METALLITUOTE

M.VASARA Ky

37200 SIURO Puh. 931-403 030

HYVINKÄÄN MOOTTORIHUOLTO

PL 1, 05801 Hyvinkää
Puh. 914-158 00

Kauhajoen Lämpöhuolto Oy

Lämpökuja 4, 61800 Kauhajoki
Puh. 963-133 68

Kiinteistötoimisto Anneli Nieminen LKV

Kristiinankatu 9, 20100 Turku
Puh. 921-501 900

TRANS-MERI

Kutojantie 12, 02630 Espoo
Puh. 90-520 211

Aita-alan erikoisliike TAMPEREELLA Pirkanmaan Aita-asennus

Hikivuorenk. 22 D 27, 33710 Tampere
(931) 178 578 (949) 238 855

HÄME-HYDRO OY

Koikkurintie 6, 30300 Forssa
Puh. 916-204 06

SEURAAVAT -KAUPAT
TERVEHTIVÄT KADETTIKUNTAA

**HONKAHALLI
JUKKA PENTTINEN**
Karankokatu 3
53810 Lappeenranta
Puh. 953-288 50

MAATALOUS-RAUTA
J.Mäki, Kokemäki, puh. 61355

K-RAUTA MAATALOUS
JORMA HAAPAKORVA

TYRNÄVÄ
PUH. 451 314, 451 202

**NUPURIN
KAUPPATALO OY**

Nupurilantie 4, 02820 Espoo
Puh. 90-865 212

**-KÄYLÄN
KYLÄKAUPPA**

Puh. 989-412 35,
93850 KÄYLÄ

**K-VALINTA
NYMAN**

Puistotie 05200 Rajamäki
Puh. 90-290 1303

K-VALINTA ÄÄRI

32500 Oripää, Puh. 923-6159

Finn-Inspiration Oy

Kosmanmäki, 17320 Asikkala
Puh. (918) 666 455

OY MACHINE TOOL CO

Hämeentie 105, 00550 Helsinki
Vaihde 90-717 488 Telex 124809 mac sf
Telefax 90-735 1506
Helsinki - Tuusula - Pori - Tampere

LAADUNVARMISTUS OY

Pajakatu 5, 92100 Raahе
Puh. 982-377 01

SÄRKKEEKÖ SELKÄÄ?
HARTIOITA, NISKAA TAI JALKOJA?

**RENTOUTTAVA
ACU-HIERONTA AUTTAA**

SELKÄVOITTO OY

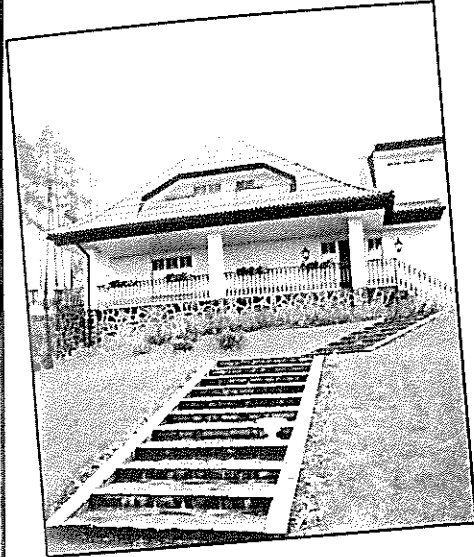
KIRKKOHERRANTIE 10 00650 HELSINKI ☎ (90) 721 695

AUTOM. ESITEPALVELU PUH. (90) 752 2103

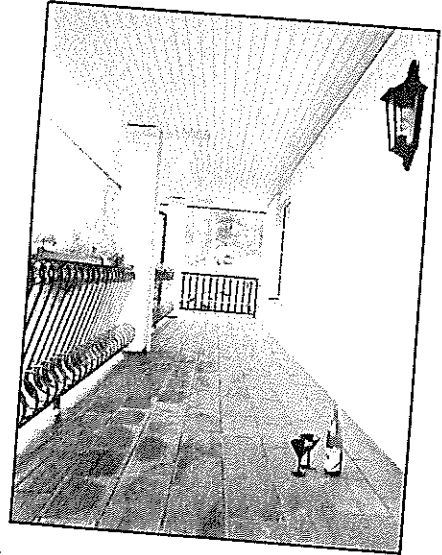
*Selkää kuntouttavia ja kunnossapitäviä laitteita.
Ammattikäyttöön • Työpaikkakäyttöön • Kotikäyttöön*

PS. Toimittamamme laitteita myös puolustusvoimien
käytössä.

— ORICOLOR —

näyttäviä
kokonai-
suuksia,
ylellisiä
yksityis-
kohtia.

UUTUUTENA:

OHUT LATTIA- JA VERHOILU-
KIVI 8–10 mm.

ORICOLOR RAKENNUSKIVET,
LAATAT JA KLINKKERIT OVAT AITOA

— KOTIMAISTA LUONNONKIVEÄ —

Oricolor -luonnonkivi louhitaan Längelmäellä. Se on tutkitusti ja testatusti erittäin sopiva rakennusmateriaali Suomen ilmasto-olosuhteisiin. Oricolor kivi kestää hyvin happojen ja kemikaalien vaikutusta, ja sen taipumus imeä vettä on pieni.

Lattia-, seinä- ja jopa kattorakenteisiin Oricolor voidaan kiinnittää monella eri kiinnitystekniikalla. Oricolor on siis myös oivallinen sisustusmateriaali!

TAMPEREEN LIUSKEKIVI OY

35270 Västilä. Puh. (935) 33 240. Autopuh. 949 620 038

Kadettikunta
Töölönkatu 35 B
00260 HELSINKI

OY WOIKOSKI AB on lääkkeellisten ja teollisten kaasujen toimittaja ja valmistaja. Yritys on 100-vuotias ja alan ainoa KOTIMAINEN YRITTÄJÄ.

Tuotevalikoimiimme kuuluvat kaikki teolliset ja lääkkeelliset kaasut. Laboratoriokaasut, erikoiskaasut, laitteistot kaasukeskuksineen.

Myymme, katsastamme ja huollamme kaasupullot ja nestemäisten kaasujen säiliöt.

Tehtaamme sijaitsevat Voikoskella, Varkaudessa, Imatralalla, Kotkassa, Espoossa, Harjavallassa, Turussa ja Oulussa.

PÄÄKONTTORI: OY WOIKOSKI AB

puh. 956-622 01

Teletex: 105 6008

Telefax: 956-621 70

**TOIMINTAMME JA KULJETUSVERKOSTOMME
KATTAÄ KOKO MAAN**